

X oblasonef.
Baronissa Kertai
Anna Amittig" Juli
anna Kemes

~~L. 189.~~ 3403
F. 25 V.

Ház Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtára
Székelyudvarhely

A' KERESZT NEHÉZ TERHE ALATT EL-
BÁGYADT SZIVEKET ÉLESZTŐ JO ILLATU

TIZENKÉT LILIAM,

Melleyeket,

A' KESEREDETT SZIVEK' VIGASZTALÁ-
sára, ARND JANOSnak, a' Luneburgumi Fe-
jedelemségben való Püspöknek, az Igaz Keresz-
tyénségről Német Nyelven ki-adott Köny-
véből válogatott-ki, és

TIZENKÉT RÉSZEBEN FOGLALVÁN,
azokhoz való

IMÁDSÁGOKKAL EGYÜTT,

Magyar Nyelvre fordított, az édes Férjéért való
Szebeni méltatlan Rabságában: *Es immár*, Isten
Kegyelméből meg-fabadulván, annak haládatos
örök emlekezetére, és a' Kereszt-váselő Szen-
teknek Lelki Hafnokra: *akkor* maga költségé-
vel ki-nyomtatott

GROF PETRÖTZI KATA SZIDONIA:

Most pediglen,

Mint b.e. Néh. Mélt. Gróf Nagy-Alföly. Anyjá-
nak továbbra-is fenn-tartó örök emlekezetére,

MÉLTOSÁGOS LIBERA BARONISSA

D Á N I E L P O L I K S E N A

aszszony ö Nagysága,

NÉHAI MÉLT. L. BÁRO VESSELÉNYI ISTVÁN

ur ö Nagysága'

ÁRVA KEGYES ÖZVEGYE,

maga Költségével újjonnan ki-nyomtatott.

Nyomtatott Másodsor, 1764-dik Esztend.

Éltésnek helyjére vitték volna, találták elől a' Cirenebéli Simont, és kényszerítették, hogy vinne a' Kereftfát, *Mát. 27: 32.* és az el-bágyadt Ur Jánosnak segítsen, ki már nem bírta a' Kereftfát, a' fok kín, ártatlan Sz. Vére hüllása, és Szent Testén lévő fámtalan fok Seb miatt, rezkettének létséges Térdei, és minden ereje el-fakadott volt. (Oh Édes János, mit nem szenvedtél azokért, kik ottan ottan bosszúsággal illetünk Téged!) Illyen Simonokká kell mind azoknak lenniük, a' kik az ő Tanítványinak akarnak hivattatni, és az ő Ábrázatjához hasonlökká lenni: *Róm. 8: 29.* Valamit e' Világon szenvedünk a' Krisztusért, (mivel az őtet követő úton annak meg-kell lenni) ő abban segít, velünk együtt emeli a' Kerefttet, sőt a' nehezebb részt ő viszi, mi hátul követjük őtet, *Mát. 10: 38.* mi a' vékonyabb és könnyebb felit viszük; de Kereft nélkül semmiképpen nem követhetjük ezt a' mi Édes Szabadítókat; mert ő-maga mondotta: *A' ki én utánam akar jöni, végye-fel Kerefttet.* Ne vélje azt senki, hogy ezt csak a' Szent Apostoloknak mondotta volna, és nekünk inkább kedvezne, avagy annál valamit kedvesebbet ígért volna: mert mondotta azt-is: *A' mellyeket pedig néktek mondok, mindeneknek mondom:* *Mát. 13: 37.* Az Istenfélők, mint valami Élő-kövek, Lelki-háznak építetnek, *1Pét. 2: 5.* valamiképen a' köveket, a' mellyekből a' Salamon Király Templomot épített, elébb meg-faragták, és egészen mind

mind meg-fimitották, úgy-annyira, hogy sem fejtének, sem verőnek, sem valami egyéb vas szerzámnak pengése nem hallatott a' Háznak felépítésében, *1Kir. 6: 7.* Ugy kell ebben az életben a' Hiveknek meg-faragtattakká és meg-fimúltakká lenni a' Kereft által, hogy az utolsó Ítéletnek Napján alkalmasoknak találtaffanak arra, hogy belölök építésék-fel a' Lelki Templom. Gondold-meg kérlek, melly fok Jótselekedetekkel, és Tsuda-tételekkel ékesítette-meg a' Kereftet a' mi Megváltónk. Mikor ezt a' Világot mint valami világos Égő-fővételnek meg-akarta világosítani fent Születésével, a' Betlehemi istállóban a' Kereft volt a' Böltsője: mikor mi-érettünk fűntelen munkálódott, fáradott, nem lévén annyija, a' hová Fejét hajthatta volna, a' Kereft volt az ő Szállása: mikor magát érettünk az ő fent Atyjának akarta fel-áldozni, a' Kereft volt az ő Oltára: mikor a' mi Életünkért, Idvességünkért, meg-akart halni, a' Kereft volt az ő Ágya: mikor az egész Világ' Bűneit, és a' maga Elég-tételét, Érdemét akarta az Isten' igaz Itélő Széki' eleiben állítani, a' Kereft volt az ő Mérő-serpenyője: mikor mint Királyoknak Királyja, vette mind Mennyen mind Földön a' Hatalmat, a' Kereft volt az ő Királyi-léke és Trónusfa: mikor az Anyafentegyházat, el-jegyzette magának, a' Kereft volt Jegy-gyűrűje: mikor a' mi rettenetes kegyetlen ellenséginken győzedelmet vett, a' Kereft volt az ő Fegyvere; és mint

ELŐLJARO

hatalmas Király, Kereszt által szabadított-meg az ördögtől, és az halál' hatalmából bennünket.

A' Historicusok írják, hogy mikor a' Hatvan-harmadik Római Tsázar *Heraclius*, a' meggyőzetett Persáktól a' Keresztfát (mellyen a' mi Idvezítők Halált szenvedett) vizsgálá-nyerte, és azt maga akarta nagy Pompával Jéru'sálembe, maga vállain, Királyi-köntösében lévén fel-öltözve, vinni, a' ki-nyílt kapu magától zárlódott-bé; oztán a' Jéru'sálemi Pátriarchától Zakariástól, avagy a' mint némellyek vélekednek, Angyal által intvén-meg, a' Királyi ékességet és köntöst le-tette, és mezíten lábball, (előtte a' kapu magától ismét megnyilván) vitte-bé a' Keresztfát. Ekképen mind azok, a' kik a' reájok mért Keresztet vállokra akarják venni, a' Világi Gyönyörűségnek pompás drága Köntösét vessek-le, fel-öltözvén a' helyett a' Fiúi Engedelmeiségnek 's Békeséges-tűrésnek Ruháját, és azt viseljék e' Világon életben, Békeséges-tűrésel várván a' Krisztus' drága Erdemével nyert 's meg-ékesítettett Királyi Köntöst, melly készítettett nekünk a' rothadatlán Koronával együtt.

Nagy nyomorúságnak és szorongatásnak Keresztét hordozta JOHANNES FRIDERICUS a' Saxoniai Elctor, ki meg-vevén a' ki-adott *pro Interim* tanitást, az Igaz Hithez álhatalatos volt, és azért öt Éztendeig viselt keferves szomorú rabságot, de azt a' Keresztet nagy békeséges-tűrésel 's alázatossággal szenvedte, gyakran

B E S Z É D.

gyakran jutván eszébe, hogy Születésekor Arany-füzü Keresztet látzott a' hátán, mellyről még akkor jövendölt egy öreg Pap, mondván: Ez a' kis Gyermekek mind az egész Világ' szeme-láttára Keresztet fog hordozni, ez hátán lévő keresztet azt jegyzi; melly bé-is tölt.

Constantinus Magnus-is nagy kereszt-viselés, háborúság, és szenvedés alá vettetett Ember volt, mikor az ő leg-közelebb való Rokontól-is üldöztetett. Üldözte ötet *Maximianus* az ő Ipja; üldözte *Licinus* az ő Sógora; hadakozott ellene *Diocletianus*, és *Galerius*, Vérzerint való Attyafiai; hadakozott ellene *Maxentius* az ő Sógora avagy Feleségének Bátyja: óh minden Keresztek felett való Kereszt volt ez, hogy nemcsak idegenek háborgatták, hanem még a' maga Vérzerint való Attyafiai-is és Rokoni reátámadtanak, a' melly szorongatásában az Isten-felő Tsázar nem tudta mit tselekedjék. De a' kegyelmes Isten tsudálatos Jel által meg-jelentette nékie a' Győzedelmet, és hogy tettett Istennek az ő szenvedése: mert éppen délben mikor az Ég tiszta volna, fok Udvara-népével 's véle-valókkal együtt, látott az Égen egy szép fényes Keresztnak hasonlatosságát, körülötte lévő betűkkel, e' szerint: *Ebben léfz győzedelmes.* Ezzel jelentette-meg nékie az Isten, hogy az ő fok szenvedése 's békeséges-tűrése által fog győzedelmeskedni; mellynek emlékezetire azután való hadakozásban 's hartzáiban, mindenkor a' Keresztnak hasonlatosságát hordozta

ELŐLJÁRO

Zárlóján. Nem nagy Győzelem volt-e ez? mikor ez a' Tsázar minden ö Ellenségein győzedelmet vett, midőn hat Tyrannust (kik a' Kereftységnek rettenetes Ellenségi vóltanak) meg-vert, 's meg-győzött; melly győzedelmével a' Kereftységben nem-tsak a' Világi Rendben, de az Ekklesiának-is nagy nyugodalmat szerzett.

Ha azért mind ezeket a' Példákat akarja valaki követni, akarván Igaz Kereftyén lenni, azokat pedig a' mellyek az Igaz Kereftyénhez illendők, nem tudja és nem érti, végye eleiben elsöben-is a' Kereft' terhe alatt el-bágyadt Sziveket élető Tizenkét Liliomok közzül az Elsöt, melly 1 Tim. 4. Réf. 8-dik verséből fakztatott, azzal törölgesse-meg az ö Elméjének homályos femeit, és mindgyárt lát ott egynehány hafnos Regulákat, mellyekből megtanulhatja, miképen éljen Kereftyénül és Istenesen ez árnyék Világban.

Ha nehéz Kereft alatt nyög, mellynek terhe alatt ugyan tántorog; ne féljen, légyen bátor, és nyuljon a' Második Liliomhoz, melly a' Sidók. 10. Réf. 36-dik vers. termett, nézze azt forgalmatoson, és meg-látja a' rajta való ékességben, hogy a' Békeséges-türés által mindennémü Kereftet meg-győzhetni, és a' meg-igért Böldogságot el-érhetni.

Ha kételkedik abban, hogy az ö Békeséges-türése a' kereft-vifelésben valamit hafnál-hafson, ne hagyja Szivét el-foglalni a' kételkedés-

B E S Z É D.

desnek, hanem hamar végye-elé a' Harmadik Liliomat, melly a' Szent Jak. 5. Réf. 7. verséből fakztatott, 's meg-találja benne, melly fok hafnai légyenek a' Kereftnek, és melly fok okok, mellyek a' Békeséges-türésre indithatnak bennünket.

Ha az ö Termézetinek gyarlósága, vagy Elméjének Jóra-való tompasága miatt ezt meg-nem foghatná; ne üljön fokaig e' tudatlanságban, hogy annál-is nagyobb nyavalyája ne következzék abból, hanem siessen a' Negyedik Liliomhoz, melly az Ap. Tsel. 14. Réf. 22. v-ben taláztatik, azzal illelse az ö nehéz Elméjét, és meg-esméri az abban lévő fok lép példáit, bizonyoságit a' Békeséges-türésnek, 's azokból fármazott vigasztalást.

Ha pedig a' Kereft a' Testnek igen nehéznek 's el-vifelhetetlennek látzik, 's a' Negyedik Liliomban lévő példaktól akarná el-vonni, és a' Világi Gyönyörüséget javallaná; ne engedjen a' Testnek győzedelmet venni a' Lelken, hanem az Ötödik Liliomra vesse Szemeit, melly a' Sz. Jak. 1. Réf. 12. verséből fakztatott: és meg-látja abban, hogy az Isteni Vigasztalás ferez Szivében Békeséges-türést, azért tufakodják a' Testnek kényesége és e' Világi gyönyörüségre való vágyódási ellen.

Ha a' kételkedésnek mérge még-is forr Szivében, ne engedje ott meg-gyökerezni; hanem az ö reftető kezével illelse a' Hatodik Liliomat, Sz. Mát. 10. Réf. 38. versében: és könnyen

ELŐLJARO

nyen ki-tanúlhatja a' Keresztnek Titkait, és mi-
képen vonattatunk az által Istenhez, és el-mú-
lik az ő Szívét fojtogató kételkedésnek mérgé.

Ha igen szorongattatik, és meg-utáltatott a'
kevély Világtól, úgy-annyira, hogy semmi vi-
gasztalást nem lelhet, ne essék kétségben; ha-
nem siessen a' Szent Irás' Kertébe, 'Sid. 12. Rész.
3-dik v-ből fakadéka-el a' Hetedik Liliomat, és
tégye azt az ő szomorú Szívére, 's mindgyárt
meg-vigasztalódik, látván hogy a' mi Edes Meg-
váltó URunk annál fokkal több és nagyobb
gyalázatot 's meg-utálást szenvedett: és hogy
ő általa kell minékünk meg-győznünk minden
mi gyalázatinkat, és háborúságinkat, nyilván
meg-látja.

Rettenté az ő meg-félemllett Szive azzal,
hogy semmi remétsége a' meg-fabadulásnak sem
kereszt-vifelésében való vigasztalásnak nintsen,
álljon ellene annak, végye kezében a' Nyól-
tzadik Liliomat, melly a' 2Kór. 1. Rész. 4, 5, 7.
versében vagyon, 's mütassa-meg az ő Szívé-
nek, hogy nintsen semmi olyan nagy szoron-
gatás, nyomoruság, mellyben az Isten ne ren-
delt volna Vigasztalást, és hogy mindenkor na-
gyobb a' Mindenható Isten' Vigasztalása, a' mi
nyomoruságinknál.

Ha a' türehetlenség még-is kételkedésre
nógatja, 's kétségben akarja ejteni az Isten' Vi-
gasztalása és Szabadítása felől; üzze-ki a' Szi-
véből a' Kilentzedik Liliommal, mellyet talál
a' Micheás 7. Rész. 7. versében: és meg-látja,
hogy

B E S Z E D.

hogy az Isten' igaz Igéretei, Fogadásai, meg-
máfolthatatlanok, hiba-nélkül valók, és meg-
nem tsalják, 's ez indítsa ötöt a' Békességés-
tűrésre.

Ha még-is fokolja az Emberi gyarlóság a'
Szenvedést, és azt veti szemére, hogy mások
felett szenved, ne higgyen annak; hanem nyul-
jon a' Tizedik Liliomhoz, melly a' Sz. Luk.
24. Rész. 26-dik versében virágozik, 's annak
erejével élelzfze gyarló voltát, 's a' Szentek'
Példáiról vessze szeméit a' mi Megváltónknak
maga Szenvedésére, és nézze a' Krisztus' nagy
Békességés-tűrését, és a' következő örök
Ditsőséget, melly által minden Kereszt meg-
könnyebbítettik, akármelly nehéz legyen-is az.

Ha még ezen sem nyugszik-meg az ő Szive
's Elméje, hanem többet akarna még érteni;
végye Hitinek két kezében a' Tizenegyedik ket-
tős Liliomat, melly a' 85. 'Sóltár' 6, 7, 8, 11.
verseiben termett, 's azzal illelse Bünei miatt
bé-zároltatott Szívének Ajtaját, 's annak ere-
jével meg-nyflik: a' hová ne késsék az Istent
bé-botsátani, és beféllgessen véle, mint hívő
Lélek, 's meg-efméri, melly gyönyörűségés a'
Hitnek az Isten' Irgalmasságával való Beféde,
's Vigasztalást vézen Szívében.

Ha fokáig-tartó súlyos Keresztet hordoz,
a' melly feletté nyomja, úgy-hogy, tsak-nem
kétségben esik alatta; ne keresen egyéb kön-
nyébséget, hanem siessen a' Sz. Irás' drága Ker-
tében, és ott a' Tizenkettődik Liliomat a' 86.
'Sólt.

ELŐLJÁRO

'Sólt. 5-dik verséből szakasza-le, és a' Hitnek arany linórával kösse szomorú Szivére, 's meglátja az okokat, melyekre nézve az ő kiáltását, sohajtását, 's nyögését, az UR Isten minden kétség nélkül meg-hallgatja, ezt bizonyosan higgye, és tellyes bizodalommal kiáltson fel Dáviddal: *URam te jó vagy, és kegyelmes, és sok irgalmasságú azokhoz, kik segítségül hívnak; figyelmezzél URam az én könyörgéseimre: és hallgasd meg az én könyörgéseimnek beszédét: a' 86. Sól. 5, 6. v.*

Ez ilyen Kereft-viselésnek példáit forgattam elmémben, ki az 1704-Ekftendőben, méltatlan sullyos szomorú fogságot szenvedtem Szébenben, tiz egész Hólnapokig és tiz napokig: midön az én édes Férjem, Gróf PEKRI LÖRINTZ Uram, a' Balás-falvi púfsta Kastély' örzésére (mint-egy mézfár-ékre) kedve ellen, kevés számú Fegyveretlenekkel küldetett, a' melly helyet ostrommal és tüzzel meg-vévén, a' magok szabadságának helyre-állításáért Fegyvert kötött Magyarok meg-fogták, 's fogvitték Magyar-Országba, nem akarván senki azok közzül szabadulását, kik abban segítheték volna, az ő nagy kezénységében-is (mivel a' Vitézektől mindenétől meg-fosztatott,) semmi hiúkságára valókkal nem engedték nyomorúságában segitenem; hanem engemet mint szabadulásában munkálódó Efközt, ok nélkül való gyülölőink, erős örizet 's rabság alá vettek, négy ártatlan Gyermeimmel együtt: melly noha állásomon ment-végbe; de tömlötzel

B E S Z É D.

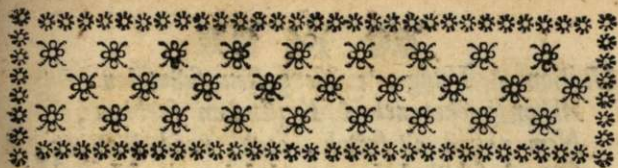
lötzel vetekedett, az egy házban lévén rekeftve, úgy-hogy, ablakon sem vólt szabad Embert látnom; melly nyomorúságból igen súlyos betegségem fármazott: de ezzel sem elégedvén-meg, fok féleképen ijjeftéssel nyomorgattak és gyötröttek, senki siralmomra nem hajtott. Ez el-hagyatott gyámoltalanságomban csak az Egy Isten vólt Gyámolom, 's Reménységem. És mint-hogy szabadulásomhoz nem bízhattam, adtam magamat Könyvek' olvasására, és e' Kereft-viselés' példáival, el-bágyadt Szivemet, mint egy éleftő jó Balsamummal orvosoltam, és valósággal tapasztaltam-is, hogy az ilyen Orvofsággal Lelki és Testi Sebeink meg-gyógyúlhatnak: mellyre-nézve vettem előmben e' kis Munkátskát, mellyet, ARND JÁNOS, a' Lunenburgumi Fejedelemségben való Püfspök, az Igaz Kereftviselésről irt Könyvéből válogatván-ki, forsomhoz képest Tizenkét Rézket, azokhoz való Imádságokkal egygyütt, Német Nyelvből Magyar Nyelvre fordítottam, azzal vigasztalván magamat gyámoltalanságomban. Nem akarván azért e' vigasztalásra való Efközt csak félre tenni, hanem inkább a' nehéz Kereft terhe alatt nyögő Felebaráttimmal közleni, kiknek, e' Kereftnek nehéz terhe alatt el-bágyadt Sziveket éleftő Tizenkét jó illatú Liliommal, mellyek a' Szent Irásnak Gyönyörüséges Kertében nevedektek, akartam kedveskedni.

Tudom,

ELÖL-JÁRO BESZ:

Tudom, léznek olyanok, kik gyalázní 's
 öltésárolni fogják e' kis Munkámat; mert nin-
 tsen Ég alatt semmi, a' mi egyaránt tetsék
 mindennek, annál-is inkább, hogy Afzöny-
 ember' Munkája: de nem bánom, tudván azt,
 hogy derék bölts tudós Emberek' Munkájiban-
 is talált gántsot Mómus; söt még a' Szent
 Irásnak-is vagynak vízfá-értői, 's magyará-
 zói, kifsebitői, 's meg-vetői. Kérem azért a'
 Kegyes Olvasót, ha mi hiba esett a' Fordá-
 tásban, fedezze-el Kereftényi Szeretnek pa-
 lástjával, 's ne tulajdonítsa vétkül; mert a'
 melly fok felöl illettettem keferüséggel, ha
 hibáztam-is, nem tsuda; mivel a' bús Elme
 nem lehet tsendes, midön minden felöl ostrom-
 moltatik a' bánat' feleitől. Reménlem mind-
 azáltal, ha fintén a' füntelen örömben élök-
 nek nem fog-is tetzení e' kis Munkátskám;
 de a' kik kereft-vifelés alatt nyögnek, 's ab-
 ban könnyebséget 's vígafztalást óhajtanak,
 nem vetik-meg. Azoknak Istentől Lelki Tes-
 ti Vígafztalást kívánok. Tégedet pedig, Ke-
 gyes Olvasó! kérlek, ne nézd a' Munkának
 tsekély vóltát; hanem azt, hogy Istennek
 Szent Igéjéből vagyom, 's olvasd Lelkednek
 Épületire 's Vígafztalására, kívánom

G. PETRÖTZI KATA SZIDONIA.

E' Jeles Könyvetskének nagy Munkából im-
 innen amonnan mesterséges Ki-fedezetőjének,
 és Magyar Nyelvre Elmésen Fordítójának,
 Méltóságos Gróf Afzszonynak nagy
 Neve' terjeftésére.

AZ Hívek Élete', Kereft Iskolája:
 Mellynek mind Doctora, mind szerető Tagja,
 Amaz Első Szülött, az Istennek Fia,
 Maga Példájával mindent hiva arra.
 A' Kereft olly dolog, melly keferü-édes,
 A' Testnek és Vérnek nem lehet ez kedves;
 De a' Lélek' Szeme, melly éles és sebes,
 Lát túl rajta olly Jót, melly gyönyörüség.
 Nem mindennél van hát a' Kereftnek ize;
 Hanem tsak a' kiben a' Krisztus' Szerelme
 E' keferü dölgot meg édesítette,
 Kinek Haldlon túl van a' Jobb Élete.
 Az illyen, károkát vallbat fokszor ugyan;
 De Világi kára mégyen nagy haszonban,
 Mennyben gyüjt helyette Gazdagságot jobban,
 Mellyet semmi erő nem vehet-el onnan.
 Ki-üzbet Ellenség Házadból 's Helyedből,
 Bűjdosól szomorán Laktad-földén kivül;
 De Isten' Városa Bűjdosókból épül,
 Az Isten' Tselédgye illyenekkel többül.

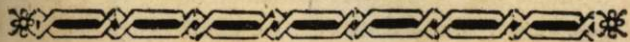
Utal-

Utáljon e' Világ, 's Kergefsen szüntelen,
 Akkor gyökerezél a' Krisztusban szebben,
 Nem ragad a' szitok, átok, reád könnyen,
 Söt a' felsőb helyen ez helybeztet Mennyben.
 Ha kizoznak 's el-fogyattják Életedet,
 Azzal-is készítik Mennybe Menésedet,
 Hol Isten le-tette a' te Jobb Részedet,
 És változás nélkül meg-tartja Kintsedet.
Méltóságos Aszszony Gróf PETRÖTZIKATA,
 Két Agon Nagy URi Nemnek Maradéka,
 Kereft Iskolának Nemes Tanítványa,
 Söt Példáddal a' Kereftnek Tanítója.
 Eleitől fogva Kereft volt Élcted,
 Arván bagyattaték hamar Gyermekséged,
 Azután veszélyben forogván Nemzedet,
 Idegen Országra lön ki-költözésed.
 Onnan Házastársul, tsuda Isten' Dolga!
 Méltóságos Férjed maga mellé hozza;
 De ez örömd-is Kereftrre fordula,
 Esvén Édes Férjed tsak hamar fogságba.
 'Abból ugyan ismét meg-vigasztalt Isten;
 De Ifjú Eleted nem folyhata könnyen,
 Egy kis jódat Kereft kísérgette menten,
 Hogy ne édesednél e' Világhoz igen.
 Isten szép Fiakkal 's Leányokkal álda:
 De ezekben meg annyi Kereft talda;
 Hat Fiadban, kiket az Isten mütata,
 Szemed előtt Egy-is meg-nem maradhata.
 Nem régen Magad-is Fogságot kóftoltál,
 Tíz Hólnapig Rabul szorofsan tartatál,

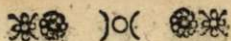
Hol.

Holott Nyavalyákkal ugyan meg-rakodál,
 És így két Rabságot egyszer smind találál.
 De jelen volt Isten e' Kereftid közt-is,
 Mint régen az égő tsipke-bokorban-is,
 Nem hagyá hogy e' tűz meg-emészszen itt-is,
 Söt meg-vigasztala más rabok felett-is:
 Mert nagy ditsőséggel Szabadságra jutál,
 Gyűlöloid ellen Házadba hozatál:
 És hogy Rabságban-is a' Krisztussal valál,
 Arról bizonyító Írást elő-adál.
 Tövissek között nőtt szép Liliomidat,
 Rabi Házadban irt példás munkáidat,
 Kereftek közt való vigasztalásidat
 Ki adád, hogy mi-is szaglanok azokat.
 Élj hát Kerefteknek látható Tzimere!
 Élj szép Arany, mellyet próbált Isten' Tüze!
 Élj szép Virtusoknak világos Tüköre!
 Élj Aszszonyi Reudnek nálunk példás Dísze!
 Még el-jő Jegyesed az Istennek Fia,
 Minden Kereftidet a' ki meg-számlálta:
 Arany Hited után, Arany a' Korona,
 Mellyet Jutalomul le-tett te számodra.

Irta N. Enyeden Lelki örömből,
 ö Nagysága alázatos szolgája,
 P a p a i P. F e r e n t z.

KInek sebesedett Kereft alatt Szive,
 Az tudja melly tsalárd gonofs Világ' szive,
 B
 Vild.

Világi Próbáknak keferü ö ize ;
De Krisztus Kerefti' édesítő méze.

Rabság, Nyomoruság, a' Kerefti Palma,
Kegyesek' Élete a' mint mutatja ma ;
De itt a' Korona, itt az Arany Alma ;
Mert az Isten léssen örökös Jutalma.

A' Kereft-viselés Mennyországna utja ;
Mert Testnek dagályát 's pompáját el-rontja,
Isten' Szent Kezébe Embert jól szoktatja,
'S Büzgón imádkozni ötet meg-tanítja.

Gróf Aszfzony **PETRÖTZI KATA** Szidonia,
Sok húnak Leánya, Kereft Tanítója,
E' Könyvben ékeksen ösze-szedvén írja,
Légyen örök díszben Kegyeség' Példája.

Mélt. Jó Aszfonyának 's Fő-Ispánnéjá-
nak devotioját consecrálja N. Enyedi
Püspöki Péter, N. Fejérvár-
megyének ez előtt sok Eftén-
dökig Fő-Birája.

I. Rész.

) I (o)

I. R É S Z.

EGYNÉHÁNY SZÉP RÉGULÁI A' KE-
RESZTYÉNI ÉLETNEK.

A' Testnek Gyakorlásának kevés haszna vagon ;
de az Isteni Tisztelet mindenre hasznos, melly-
nek igéreti vagon e' Világon és a' más Vilá-
gon való Meg-ajándékozásáról. Sz. Pál 1 Tim.
4. Rék. 8. v-ben.

EZ a' kevés Beféd a' KERESZTYÉNI
ÉLETNEK egész Le-rajzolósa: és
tanit bennünket, miben töltse főké-
pen a' Kereftén Ember az ö Életét, nevezet
szerént Kegyeségben, melly minden Kereftyé-
ni Jóságos-tselekedetet bé-foglal magában. És
e' végre tézen-fel az Apostol Két helyes indí-
tó Okokat. 1. *Mindenre hasznos*: midön min-
den járása, kelése, zavai, tselekedetei Ember-
nek Istenesek, az mindent jóvá 's helyesé té-
zen, 's minden Aldást hoz magával. 2. *Jutal-
ma van ez Életben*, mint Jó'sefen és Dánielen
B 2 meg-

meg-látzott; ott pedig annál inkább az Örök Életben, a' hol meg-füvés nélkül való Aratás lézen.

I. R É G U L A.

Ha fíntén olyan tökéletesen nem élhetf-is, a' mint az Isten Igéje hagyja, 's magad-is akar-nál; de kívánnod kell azt: mert az olyan fínt Kívánság tetfík Istennek: és azt véghez-vitel gyanánt tartja az Isten; mivel ő a' Szívet né-zi, 's nem a' Tselekedetet: mindazáltal minden-kor fíntened kell a' te Tefedet, és nem kell engedned, hogy rajtad úralkodjék.

II.

Mindenben a' mit gondolf, avagy tseleke-
zel, arra vigyázz, hogy a' Szívnek Tíftaságát
meg-tartsad, meg-ne fertéztess magadat kevély
gondolattal, főval, és tselekedettel; haraggal,
és ezekhez hasonló tefnek 's ördögnek mun-
káival; mert az által meg-nyittatnék a' te Szí-
ved a' Sátánnak, bé-zároltatnék pedig Isten
előtt.

III.

Igyekezzeél azon, hogy a' te Lelked' Sza-
badságát meg-örizzed, hogy az ideig-valóknak
rendkívül való kívánásával, azt a' Földi és
Tefi dolgoknak rabjává ne tégyed; mert a' te
Lelked nemesebb az egész Világnál: hogy ad-
nád-el, 's hogy vetnéd alája e' nemtelen, sem-
mire-való, tsak ideig-tartó dolgoknak, a' sem-
mire-valókhöz kaptsolván Szívedet?

IV.

Távoztass e' Világi dolgokon való fímor-
ko

kodást, mert halált nemz: melly a' fősvény-
ségből, irigységből, a' mindennapi Életünk táp-
lálása felöl való fízorgalmatoskodásból, és a'
hihetetlenségből fíarmazik. Az Isten fíerint va-
ló fímorúság, melly a' Bűnnek meg-efméré-
séből, 's a' pokolbéli örökké-való kín felöl
való elmélkedésből fíarmazik, haznos, és fíe-
rez Idvélségre való bánatot, mellyet senki meg-
nem bánt: és fíerez örömet, 's békeséget Is-
tenben. 2Kör. 7: 10. Azért senki ne fízomor-
kodjék úgy az ideig-valóért, mint az ő Bűnein.

V.

Ha Kereftedet nem veheted-fel örömmel, a'
mint kívántatnék, leg-alább vedd békefíseges-
tíréfísel, és engedelmes alázatfíssággal, 's lé-
gyen mindenkor a' te vigafíztalásod az Isten'
rendelése, és kegyelmes akaratja, mert az min-
denkor jó, és mindenben a' mi jönkra való,
's idvélségünket munkálódja: és ha Isten, vi-
gafítségben vagy fímorúságban, Lelki fíegény-
ségben vagy gazdagságban, alaton avagy fel-
emelt, betfületes vagy gyalázatos forson akar-
ja létedet, tudja hogy ez az ő tetfíése, 's né-
ked jódra van. Az ő akaratja légyen a' te aka-
ratod, és vigafíztalásod, hogy az Isten veled
úgy tselekefízik, a' mint ő-nékie tetfízik, melly
által Idvélségedet munkálódja. Az URnak tse-
lekedeti igen jök, és minden parantsolattya idejekor
vagyon. Sirách, 39: 21. Igaz az UR minden utai-
ban, és kegyelmes minden dolgaiban. 'Sólt. 145: 17.
Mindenkör jobb, hogy az Isten' akaratja ben-
ned

ned és rajtad mégyen véghez, melly mindenkor jódra tzelez, mint sem a' te akaratodat te vidd véghez, melly mindenkor gonofságra hajlandó.

VI.

Ha az Isten Mennyei vigasztalást, és örömet nyújt, háládó Szivel vedd azt. Ha pedig elvonja az Isten az ő vigasztalását, tudd meg, hogy jobb tenéked a' testnek megöldököltetése, az elme vigafságánál; mert a' fájdalom és szomorúság sokkal hasznosbb a' bűnös Embernek, mint sem az öröm, és vigafság: mert a' felettévaló vigafságból estenek fokban Lelki-kevélységben. Az Isten jól tudja, kiket vigyen a' Mennyei tellyes vigasztalás' és világosság' útján; és kiket kedvetlen, szomorú, köves, éles úton az örök Életbe. Sokkal jobb néked, ha úgy mégy-bé az Életbe, a' mint az Isteni Böltsesség rendelte, mint sem a' magad akaratja's kedve kívánja. *Jobb a' szomorúság a' nevetésnél; mert az ortzának szomorúsága által jobbá lesz az Ember'Lelke. A' bölts Embernek elmeje a' siralmas házban vagyon; a' bolondoknak pedig elméjük a' vigaságnak házában.* Préd. 7: 3, 4.

VII.

Ha a' te Istenednek nem vihetz olyan nagy és fok Aldozatot, Buzgóságot, Könyörgést, Háládást, 's a' t. vidd a' mi van, és töled kitelhető, a' jó akarat és szent igyekezet mellett, kívánván, hogy tetsék nékie a' te Isteni foglalatod; mert az ilyen szent igyekezet, vagy

igye-

igyekezetnek kívánása, nem kitsiny adomány, 's áldozat, melly Isten előtt-is igen kedves; mert a' melly nagy mértékben kívánnók mi, hogy a' mi buzgóságunk, szent kívánságunk, könyörgésünk, hálá-adásunk légyen Isten előtt, szintén annyi mértékben léfzen előtte. Mivel az Isten nem kíván többet te-töled, tsak a' mennyit az ő Kegyelme munkálódik benned; te sem adhatz többet ö-nékie annál, a' mit néked adott. De kérjed a' te URadat, az UR Jésus Krifust, hogy minden adományodat, áldozatodat, tégye tökéletessé a' maga elégséges Aldozatjával; mert ö-benne van a' mi Elégtételünk, mi bennünk pedig tsak a' fogyatkozás; és mondjad: Edes Istenem, és Atyám! az én buzgóságomat, hitemet, könyörgésemet, hálá-adásomat, vedd-el a' te Fiadban, 's ne nézd azokat, a' mint ö-magokban vagynak, hanem a' Krifusban, és kedves lesz előtted, mint tökéletes tselekedet: A' mi hijával én vagyok, helyre-hozza az én URam Jésus Krifusom. És így, a' mi buzgóságunk, könyörgésünk, hálá-adásunk, (noha magában gyenge, homályos, hibás,) nyér nagy érdemet, méltóságot és ditsőséget a' Krifus' érdeméből. Valamint a' maga rútságában lévő nyomorúlt, mézítelen gyermek nem kellemetes; de ha meg-ékesíttetik, tisztán fel-öltöztetik, tetszik nékünk; Ugy a' te tselekedetid-is magokban femmik, de a' Krifus' Elégtétével fel-ékesítetvén, tetszenek minden tselekedetid az Istennek. Difesnek látzik,

B 4

mi-

mikor az alma arany tálban vitetik-fel; noha az alma magában nem fokot ér, de annál kedvesebb ha arany edényben lézen. Ugy a' mi Imádságunk, áhítatosságunk, és hála-adásunk is a' Krisztusban. *Ő minket szeretett, és magának kedvesfekké tett ama' Szerelmesben.* Efés. 1: 6.

VIII.

A' te fok rendbéli büneiden és esetiden, ugyan valójában fömorkodjál, de kétségben ne elsél. Ha fok, tudjad hogy fokkal több az Isten' Kegyelme, és Irgalmassága: *Solt. 130: 4.* Ha nagyok, gondold-meg, hogy a' Krisztus' Erdeme fokkal nagyobb. *A' te Irgalmasságodnak soksága szerint, töröld-el az én büneimet.* *Solt. 51: 3.* Mikor Isten' Kegyelmeből fánod bánod Büneidet, 's a' Krisztust nézed Hittel, Isten-is meg-fogja az ő ostorát. *Ezéch. 33: 11. és 18: 23.* Ezen Istenes 's hafnos bánatot, követi a' Bün-botsánat; e' pedig meg-lézen, valamikor és valahányfor a' Bünös foházkodik. A' mint a' Belpoklos azon szempillantásban gyógyítatott-meg, mikor az URnak mondotta: *URam! ha akarod, meg-tisztithatsz; mindjárt felelt az UR: Akarom, tisztuly-meg.* *Mát. 8: 2, 3.* Ugy tisztit-meg tégedet-is az Isten belsökepen, mondván: *Fiam, meg-botsáttattanak véked a' te büneid.* *Mát. 9: 2.* Ez tüköre és példája a' belső meg-tisztulásnak, és bün-botsánatnak. Ezen irgalmassága Istennek, ne fölgátfason okot több bünöknek tselekedésére; hanem annál inkább keressük az Istent Szívünk förint. *Aldgyad én Lelkem az URat.* *Solt. 103: 2.*

IX.

IX.

A' külsö meg-vettetett állapotot, meg-útálást, gyalázatot; kedvetlenséggel, haraggal, avagy bozzú-állásnak kivánságával ne vedd; hanem gondold-meg, hogy ez a' te Szivednek próbája, melly által ki akarja az Isten nyilatkoztatni, mi fekszik benned: alázatos és engedelmes vagy-é, vagy kevélység és harag vagyon benned: ki mitsoda természetü magában, ha háborúság éri, meg-próbálja. Ha alázatos, engedelmes vagy; minden meg-útálást alázatossággal gyözz-meg. Es, 1. azt a' Mindenható látogatásának fogod tartani; mint Dávid mondotta, mikor a' Semei födalmazta: *Az UR mondotta nékie, födalmazad a' Dávidot:* *2Sám. 16: 10. v.* 2. Ekképen a' meg-útálás egy nagy része a' Krisztus' gyalázatjának, mellyet a' Krisztus' igaz Tagjainak fel kell venniek; mint fönt Pál mondja: *Mennyünk-ki ő bozzája a' táboron kívül, az ő gyalázattyát hordozván.* *Sid. 13: 13.* Nézzed, melly alázatos Szível hordozta a' Krisztus az ő gyalázattyát: mi-is azért az alázatos Szívért hordozzuk a' mi gyalázatunkat alázatossággal. Es ne mond azt: Oh hogy fönevédném én ezt el ettől! Oh! a' Krisztus alázatos engedelmes Szívéért el-kell fönevédned. 3. Az Isten olyan Jó 's Igaz, hogy egy méltatlan födalmazásért fokkal nagyobb bétületet, 's az ő Kegyelmeért adja: mint Dávid Király bizonyosnak tartotta, hogy az Isten Semei' födalmazásáért ífmet föemeli; a' mint meg-is lett; mert azt mondot-

ta: *Né talám rád tekint az Isten az én nyomorúságomra, és jót ad még ma nekem az ő átkáért.* 2Sám. 16: 12. ψ. Azért azon meg-ne szomorodjál, a' mit az Emberek befélnek felőled; hanem örülnöd kell azon, hogy a' meg-vettetteken és meg-útálttakon nyugszik az Istennek Lelke: mint Sz. Péter 1. 4. Rész. 14. ψ.

X.

Minden te ellenségeidet, gyalázóidat, igyekezzél jóval, jótéteménnyel meg-győzni, és engeftelni; mert bozú-állásnak kívánásával, haraggal, vizfzázó-fidáfsal, nem hódítod hozzád ellenségedet; oka: *In virtute est victoria, non in vitio.* A' Jóságos-tselekedetben van a' győzelem, nem a' vétkekben. A' harag, vizfzázó-fidalmazás, és a' bozú-állásnak kívánása; bűn 's vétek: ez által nem győzedelmeskedik senki, hanem a' Jóságos-tselekedet által. Valaminthogy a' gonosz lélek nem üzi-ki egymást; úgy a' vétek más vétket nem üzhet-el: és semmi fitok, bozú-állás, a' téged gyalázót nem győzi-meg, hanem naponként gonoszabbá tézi. Ha valami kelécs, vagy fekélyes Embert vernél, vallyon orvosolnád-é azzal? semmiképen nem. Ugy a' gonosz, mérges Ember-is tellyes fekélyvel, azért azt tsendességgel kell orvosolnod. Nézd-meg maga az Isten mitsoda Efzközökkel él, hogy minket meg-győzzön. Nem győzi-é-meg az ő Kegyelmségivel a' mi gonoszáginkat, és a' mi haragunkat Szeretetivel? Nem indít-é minket penitentziára? Róm. 2: 4. Ezt az útát irta

útát irta előnkben Sz. Pál: *Ne győzettefsél-meg a' gonosztól, hanem inkább a' gonoszt jóval győzd-meg.* Róm. 12: 21. Ez a' győzelem.

XI.

Ha másban Isten' ajándékát látod, melly té-néked nem adatott, ne irigykedjél azért reá, ne szánd töle; sőt inkább örülj azon, 's adj hálát Istennek; mert a' Hivők és Választottak egy Test. Egy hívő tagnak ékefsége, esik az egész testnek tisztességére. Hasonlóképpen ha nyomorúttat látz, tartsad azt faját nyomorúságodnak, szomorkodván azon; mert a' nyomorúság mindennel köz, 's minden Test az alá vettetett; mert valakiben szánakozódás és könnyörületesség niutsen, az nem Tag a' Krisztus' Testében. Nem tartotta-é a' Krisztus a' mi nyomorúságinkat magájának, mellyre nézve szabádtott-meg minket a' mi nyomorúságinkból? Azért mondja Szent Pál: *Egymásnak terhet hordozzátok, és úgy töltsétek-bé a' Krisztus' Törvényét.* Gal. 6: 2.

XII.

A' te Felebarátod szerteti és gyűlölése felől, ezt a' külömbiséget vedd észedbe. Hogy a' vétket és bünt ugyan gyűlöld az Emberben, mint ördög' munkáját; de az Embert magát nem kell gyűlölnöd, hanem szánnod, azért hogy olyan vétkes laknak benne, és könnyörögj érte az Istennek, mint a' Krisztus könnyörgött az ötét meg-fejtiökért; Luk. 23: 34. mert tudnod kell azt, hogy senki nem lehet Isten előtt kedves, valaki gyűlöli az ő Felebarátját; mert Isten ne

nek akarátja az, hogy minden idvezüljön. **1 Tim. 2: 4.** Ha azért valakinek véfedelmét munkálódod; vétefz Isten ellen, 's az ő akarátja ellen tselekezel. Azért valaki másnak' véfedelmet keres, nem lehet kedvében Istennek: *Mert az Embernek Fia nem jött, hogy el-vesztené az Embercknek Lelkeket; hanem, hogy meg-tartaná: Luk. 9: 56.*

XIII.

Noha tudod, hogy minden Ember bünös, gyarló, de magadat kell leg-gyarlóbnak, romlottabnak, 's leg-nagyobb Bünösnek tartanod: *Omnes Homines fragiles puta; te autem fragiliorem neminem: Mindent gyarlónak tarts; de magadnál feukit ne tarts gyarlóbnak. 1. Mert mindnyájan egyaránt estünk kárhozatba Isten előtt; ő előtte nintsen Személy válogatás. Mert mindnyájan vétkeztenek, és az Isten' Ditsőségétől el-maradtanak. Róm. 3: 23. 2. Ha fíntén nagy rettenetes Bünös-is a' te Felebarátod; de ne gondold azt, hogy te Isten előtt annál jobb vagy. A' ki magának láttatik állani, meg-lássa, hogy el-ne esék. 1Kór. 10. 12. De ha magadat minden Emberek között femminek és leg-alább valónak tartod, meg-tart az Isten' Kegyelme. 3. Tenéked olyan fűkséged van az Isten' Irgalmaságára, mint a' leg-nagyobb Bünösnek; mert az hol nagy meg-alázódás vagy, ott nagy Irgalmaság-is vagy. Azért tartotta magát Sz. Pál leg-nagyobb Bünösnek; mert azt mondja: *De azért könyörült ér rajtam, hogy én bennem elsőben meg-mutatná a' Jépus Kristus minden Kegyelmeiségét. 1 Tim.**

1: 15,

1: 15, 16. És ísmét: *Nagy örömost dítsekedem azért az én erőtlenségemmel, inkább hogy lakozzék én bennem a' Kristus' batalma. 2Kór. 12: 9.*

XIV.

Az igaz Meg-világosodás magával hozza a' Világ' meg-útálását; mert valaminthogy a' Világ' Fiának örökségek e' Földiekben vagy, úgymint az ideig-tartó Betsület, múlandó Gazdagság, Földi Uraság, mellyet nagy Kíntnek tartanak: Ugy az Isten' Fiának Kíntsek, e' földi Szegénység, Meg-útáltatás, Üldöztetés, Gyalázat, Kerezt, Halál, Gyötrelem és Kín: mint Móses; *Ki nagyobb gazdagságnak ítélte lenni a' Kristusért való gyalázatot, hogy nem mint az Egyiptombélieknek kíntseket. Sid. 11: 26.* Ez az igaz Meg-világosodás.

XV.

Az igaz Nevek a' Keresztyéneknek, melly fel-iratott Mennyben, **Luk. 10: 20.** a' Kristus Jépus' igaz esméreti az Hitben, melly által plántáltattunk a' Kristusba; sőt a' Kristusban fel-irattattunk, mint az Életnek Könyvében: az honnan fázmaznak az Élő Jótselekedetek, mellyeket az Isten ama' Napon ditsérni fog, **Mát. 25: 34.** *Kíntset keressetek magatoknak. 1 Tim. 6: 19.* *Es minden Istenes tselokedet napfényre jö. Jel. 2: 19.* és a' **12: 11.** *Egy Szentet sem találunk, a' ki valami kiváltképen-való Jótselekedettel ne ditsértetnék; mellynek Jótselekedete soha e' sem felejtetik. Solt. 112: 6.* *Örök emlékezetben léfzen az Igaz.* Ez a' fel-jegyzett Név, Hit, Szere-

Szeretet, Könyörületesség, Békefséges-tűrés; 's ezekhez hasonlók. Ez gyakorlott Jótsekedetek, Jelei az igaz Szeretetnek, és örök-ké-való *Nevek* Mennyben.

I M Á D S Á G.

OH Irgalmas Isten! a' Te parantsolatodra és kegyelmes ígéretedre kell nékem az én fszámát fel-nyitnom és tátanom, hogy Te bétöltsed azt. (a) Jövök Tehozzád, és kérek, írj a' Te Szent Igéből Szent Lelked által, olyan Életnek Röguláit az én Szivemben, melyek mindenkor a' Tehozzád, felebarátomhoz 's magamhoz-való kötelefségemre emlekeztesfenek. Plántáld belém a' tökéletességnek fent kívánságát. Adj tiszta Szivet; és e' Világtól 's annak hafontalanságitól szabados, 's azokon fellyül emeltetett Lelket, mellyet semmi egyéb meg-ne fomoríthafson, hanem tsak az, a' mi a' Te Lelkedet meg-keferíti, 's tölem idegeníti. (b) Engedd, hogy Kereftemet alázasos engedelmességgel és örömmel hordozzam: Reád hagyván magamat, a' mint Néked tetfzik engemet meg-vigasztalni, avagy keferütséggel látogatni: mivelhogy Te vagy az örökké-való Jóság, az örökké-való Böltsesség, és jól tudod, mi legyen hafznos énnékem. Ne útáld-meg az én gyarló és hibás szolgálatomat; söt tetsék az Tenéked a' Te Szerelmefedben, az UR Jéfus Krisztusban. Tégy engemet fúntelen buzgová

(a) 'Sólt. 81: 11. (b) *Efsf.* 4: 30.

Lélekben, hogy fómjühozzam és éhezzen az igazságot. (c) Tisztíts-meg engemet az én büneimből a' Jéfus' Vére által. (d) Segélj mikor el-esem, hogy hamar fel-kelhessek: És a' benem meg-nevekedett bünön bővölködjék a' Te Kegyelmed. (e) A' világi Emberektől ok nélkül való útálást, gyalázatot, engedd hogy jó kedvvel fzenvedjem, betsület és gyalázat által (f) vitézkedjem; hogy az én Jéfusomat követvén, menjek-bé a' fozos kapun. Botsáss-meg minden én ellenségimnek-is, 's add nékem azt a' Kegyelmedet, hogy a' tölök-való gonoszt mindenkor jóval győzzem-meg, (g) hogy mikoron engemet átkoznak, áldjam őket; jót tégyek azokkal, a' kik gyűlölnék, (h) mert tiéd a' bözfü-állás, és meg-fizetf (i) kinek-kinek annak idejében, a' mint érdemlette. Örizz-meg engemet az irigységtől 's hihetlenségtől: ne legyen ezeknek helyje az én Szivembe; hanem töltsed abban a' Felebarátomhoz-való tiszta Szeretetet, hogy ne gyűlöljem ötet, (k) söt az ő vétkes tselekedetiért Szivem ferint való fánakozásfal fizefsek; fo ha el-ne múlafsam érette könyörögni, tekintvén azt, hogy az én fogyatozófím-is olyan fánakodás és törededés nélkül fűkölködnék, ki tsak Kegeyelemből vagyok, a' mi vagyok. (l) Adjad a' Te Kegyelmedet, hogy Mófeffel feljebb betsüljem a' Krisztus-

(c) *Róm.* 12: 11. (d) *Mát.* 5: 8. (e) *Róm.* 5: 20. (f) *2Kör.* 6: 8. (g) *Róm.* 12: 21. (h) *Mát.* 5: 44. (i) *Róm.* 12: 19. (k) *2Mós.* 3: 19. (l) *1Kör.* 15: 10.

tusért való gyalázatot, az Egyiptombéli kínts-
nél. (m) Hogy e' világi ditsőséget, betsületet,
's annak javait, Szívem szerént meg-útáljam,
mint olyan dolgokat, mellyek igen alá-valók,
és nem méltók a' jóban engem meg-akadályoz-
tatásra és annak keresésére, kinek Nevem fel-
van írva az Egekben, és kinek hervadhatatlan
Örökség készítettett. Engedd, én Istenem! azt
óhajtanom, kívánnom, keresnem, üznöm, és
valósággal el-érnem, az én URam Jéfus Kris-
tusomért, Amen.

(m) 'Sid. 11: 26.

II. R É S Z.

A' BÉKESÉGES-TÜRÉS RÖL, MELLY ÁL-
tal minden Kereftet meg-gyözünk, és
a' meg-igért Ditsőséget el-érjük.

*Mert szükség néktek a' Békeséges-türés, hogy mi-
nekutánna az Isten' Akaratyát tselekedénditek,
el-vegyétek az igéretet: 'Sid. 10: 36.*

I. R É G U L A.

AZ igaz Kereftényi Békeséges-türés, olyan
Jóságos-tselekedet, hogy az által minden-
némü keferüségében és szenvedésében (mellyet
semmi rend-szerint való külső eszköz által el-
nem kerülhetni,) magát Ember az Isten' ke-
gyelmes Akaratja alá adja, és engedelmeffé-
gel vézi annak rajta való tellyefedését, 's in-
kább mindeneket el-tür, hogy-sem Isten ellen
zúgolódjék, vagy töle el-fakadjon. En-

Ennek a' Jóságos-tselekedetnek pedig fő oka,
az Isten' kegyelmes akaratja, és tanátsa, melly
által a' Kereft-vifelés és Szenvedés alá válaft-
tattunk, és rendeltettünk. Mert a' kiket örök-
töl-fogva tudott, azokat el-válaftotta, hogy
az ő Fiának ábrázatjához lennének hasonlók.
Rom. 8: 29. Valamint a' Jó Isten az ő Szerel-
mes Fiát Kereft-vifelésre, Szenvedésre rende-
lte, és válaftotta, hogy a' Kereft által meg-dí-
tsóitse; úgy rendelte Kereft-vifelés alá a' Kris-
tusnak minden igaz Tagjait: mert különbben nem
lehetnének az ő Lelki Teste. Azoknak Kereft-
teket eléb el-rendelte, meg-fámlálta 's mérsé-
kelte, mennyit kell szenvedniük. Ezt fenki el-
nem kerülheti, annál-is inkább türehtetlenség
által meg-nem változtathatja: De az Engedel-
mefféggel és Békeséges-türéssel könnyebíthet-
jük süllyofságát, és a' Kristus által meg-is
gyözhetjük.

II.

E' Világnak hozzánk közelítő vége; mivel-
hogy a' Bun igen meg-fokasodik, az Atyafiüi Sze-
retet-is igen meg-hidegedik: *Mát. 24: 12.* melly mi-
att fok Szenvedés, Üldözés, Kereft, Háború-
ság, és Halál, vettetik az Isten' Hiveire: *2 Tim. 3: 12.*
És mindeneknek, kik a' Jéfus Kristusban
akarnak Istenesen élni, üldözést kell szenved-
niük. A' mint az Ur Jéfus maga meg-jöven-
dölte: hogy az Övéi az Igazságért nyomor-
gattatnak 's üldöztetnek: *Ján. 15: 20. és 16: 2.*
Az egész Szent János Mennyei Jelenéséből ki-
tetzük,

tetők, hogy az Antikristus, a' Kristus' Anyafentegyházát, az UR' utolsó Eljöveteléig fogja üldözni, és akkor léfzen vége az hartznak, és a' Sárkány az ő hamis Apostolival együtt, a' pokolbéli tüzes tóba vettetik. Azért fenki ne igérjen magának Arany hegyeket, avagy könnyebb állapotot ne reméljen, hanem kélítse-el magát a' Békeséges-türesre.

III.

Erősítse meg a' mi szenvedésünk, a' jövődöbéli minden dolgoknak jobbra fordulásának, és az örök Boldogságnak reménsége által. Mint a' Szántó-vető Ember várja a' Földnek drága gyümölsét, *Jak. 5: 7.* nem nézi fáradtságát, hanem annak gazdag hafnát 's jutalmát reménli: úgy a' Kerefnyén Ember-is, *Békeséges-türesnek általa birja az ő Lelkét: Luk. 21: 19. v.* El-hivén bizonyoson, hogy az utolsó Itélet Napjának nagy aratása helyre hozza mind, a' mit el-vefzett; (de nem el-vefzett, hanem el-vefzett avagy plántált.) Mert valaminthogy a' Szántó-vető Ember azzal el-nem vefti az ő gabonáját, hogy a' földbe veti, hanem veti 's ülteti azt reménséggel; úgy te-is a' mit el-vefti, avagy ülteti, Testedet, Javaidat, Betsületedet, ne gondold hogy el-vefzeds; hanem tsak el-vefted 's plántáld a' jövődö nagy aratásnak reménsége alatt, az hol meg-fünés nélkül való aratás léfzen. Azért hasonlittatik a' mi nyomorúságunknak és kereft-vifelésünknek ideje, magvető idöhöz, midön azt mondja: *A' kik vetnek*
köny.

könybullatással, nagy örömmel aratnak: a' ki az ő keresett magvát véven *firva mégyen vala, az térjen-meg, nagy ének szóval hozván az ő kévéjét. Solt. 126: 5. 6. v.*

IV.

Erősítse a' mi Békeséges-türesünket a' mi URunk Jéfus Kristusunknak Eljövetele, midön minden Szenvedésünknek vége lefz, és örömmé változik: *Ján. 16: 20.* Az hol az Istennek igaz Itéleti és Sententziája ki-mondatik minden mi ellenséginknek. *És akkor léfzen mindennck Istentől ditséreti: 1Kór. 4: 5. Mert az a' nap közelit: Jak 5: 8. A' biro az ajtó előtt van. A' boszszu-dllás enyim: Róm. 12: 19.* Mi kevés ideig szenvedünk; mellyre következik örökké-tartó öröm, és nem késhetik ez már fokáig.

V.

Az Isten' Igéreti, és örökké-tartó Igazsága is erősítse meg a' mi Békeséges-türesünket: erősítse meg Sziveinket; mint *Szent Jakab* mondja, *5. R. 8. v.* hogy ne ingadozzanak. Mert a' miképen a' gyenge fiatal ifáphoz kötözzük, hogy a' fél el-ne törje; vagy mint a' tengerivefedelemben vas-matskát vetnek-ki, a' mellytől az hajó tartatik; úgy kell minékünk-is a' mi ingadozó Sziveinket az Isten' Szent Igéjének és Igazságának Oflópához kötnünk, és a' Szivnek el-merülő hajótskáját a' reménségnek vas-matskájával meg-erősíteni, hogy el-ne süllyedjen: *Sid. 6: 19.* Melly fok igéreteink vagynak, hogy az Isten akar meg-fabadítani! melly fok példait látjuk tsudálatos Szabadítá-

sának! melly fok ezer módja vagon abban az Istennek! melly fokszor segélt nehéz nyavalyánkban, és a' drágaságban! 2Kir. 6: 16. Nagy háborúságban szabadított: 2Kor. 20: 22. és 14: 12. Isten az ellenkező feleket mind két réfről egygyeliségre hajthatja. Melly fokszor féleltette el Isten az ellenséget! mellyről elégséges példánk vagon avagy-tsak az Édes Gyermek Jé-fusban. *Meg-bóltanak, a' kik a' Gyermeknek életét keresik vala*: Mát. 2: 20. Az Isten a' mi ellenségeinket 's gyűlölőinket-is meg-térítheti; mint Szent Pált: *Ap. tsel. 9: 3, 4.* Melly gyakran gátolja-meg a' vér-fomjúhozó igyekezeteket! Sál Dávidot el-akarta nyelni, környül-is vette, hogy el-ne szabadhaszon; de az Isten vízfá-hivatta egy Követ által; ki azt vitte nékie, hogy Filistéusok mentenek az Országára: 1Sam. 23: 27. *ψ.* A' Papi Fejedelmek meg-parantsolták az ő szolgáknak, hogy az UR Jéfusra vetvén. kezeiket, fogva vinnék hozzájuk; de a' szolgák hallván az ő tanítását, meg-rettenének, és nem tselekedhettének semmit; *Ján. 7: 44.* Néha vak-sággal veri-meg az ellenséget; a' mint az Eliséus, Lóth, 1Mo's. 19: 11. 2Kir. 6: 18. és a' fent Athanásius' históriájából ki-tetfik. Vagynak az Istennek számlálhatatlan fok Angyali, kik vigyáznak a' Keresztyénekre, kik által gyakran tsudálatoson meg-fabadítatnak; mint Sz. Péter: *Tsel. 5: 19. és 12: 11.* Melly tsudálatoson fabadítatott-meg Sz. Pál Apostol, midön az ellene való gonosz tanáts ki-nyilatkozott: *Tsel. 23: 16.*
Vége.

Végezetre, meg-fabadítja Isten az övéit, idő-ferint való halál által-is: és úgy minden nyomorúságnak vége vagon.

VI.

Melly nagy Gyönyörűség adatik az Hiveknek a' más Világon, a' mostani szenvedés' helyjében: úgy-hogy, azon szenvedésünket nem adnók a' Világnak minden Ditsőségeért. *Boldogok a' kik firnak, mert ok meg-vigasztaltatnak*: Mát. 5: 4. és Róm. 8: 18. Meg-iratott a' Sz. János Jel. a' 21: 4. *ψ.* és Éfai. 25: 8. *ψ.* hogy, az Isten el-töröl minden könyhullatást az ő szemekről. De miképen törli-el Isten, ha soha te fivesen nem firtál?

VII.

Tekintsük-meg a' régi Szentek', az Ábel', Noé', Lóth', Abrahám', I'sák', Jákób', Jó'sef, Dávid', Jób', és kiváltképen az Isten' Emberének Mó'sesnek példáját, ki felöl az Irás azt bizonyítja, hogy minden Emberek felett gyöt-relemben élő Ember vólt: hány-szor zúgolódott ellene a' Nép? veszekedtek véle, kövezni akarták; de ő felid Ember lévén, vélek mind fépen befélt: könyörgött érettek; mert az Isten el-törölte volna őket a' földről: 4Mo's. 12: 3. 2Mo's. 32: 32. Illyés noha felettébb üldöztetett, de még-is esőt kért az egész Ország-ra: 1Kir. 18: 45. Micheás a' hamis Profétától meg-tsapdostatott, Acháb és Jó'safát Királyok előtt, fogságba tétetett, noha a' Királynak meg-jelentette az ő jövendőbeli veszedelmét: 2Kron. 18: 23. 1Kir. 22: 22. Éfaiás az ő hív szolgálat-

latjárt két darabbá fűrésztetett. Melly nagy nyomorúságba tétetett Ember volt Jérémiás! *Jérém. 15: 10.* Dániel az Orozlánok' vermébe vettetett: *Dán. 6: 16.* Mint járt Kereftelő Sz. János: *Mát. 14: 10.* Tekintsük Sz. Pál Apostolt, miket szenvedett: *2 Kór. 11: 23.* Ugy a' több Szent Mártiromok, 's mind a' Sz. Apostolok: nézd-meg erről a' *'Sid. 11: 37. ψ.* Ha mind ezektől kérdenéd, mitsoda úton mentenek az Isten' Országába? azt felelnék: a' háborúságnak útján: *Ap. tsel. 14: 22.* Ezen az úton ment maga-is a' mi URunk Jéhus Kriftus az ö Ditsőséjébe. *A' Kriftus szenvedett ti-érettetek, ti-néktek példát hagyván, hogy az ö nyomdokit követnétek: ki mikor szidalmaztatnék, senkit nem szidalmaz vala: és mikor szenvedne, senkit nem fenyeget vala; hanem annak hagyja vala a' bosszú-állást, a' ki igazán itél: 1 Pét. 2: 21.* A' te Megváltód' alázatossága olyan nagy volt, hogy noha a' Nap-is nem nézhetvén kinyját, bé-fetétült, a' Föld megindúlt, a' kö-fiklák meg-repedeztenek; még-sem zúgolódott a' Kereftfán az ö ellenségei ellen, és semmi türehetlen maga-viselése sem szava nem volt; sőt még könyörgött az ö ellenségeiért, és az ö Vére által örömeft elevenítette volna meg azokat, kik azt ki-ontották: *Luk. 23: 34.* Az Isten minden ö Fiait, a' kiket szeret, meg-dorgálja: és a' kit Fiának fogad, vagy meg-dorgáltatik, vagy nem lesz Fia: *'Sid. 12: 6.* És azért nem akarta Isten, hogy az ö Egyfűlött Fia ostor nélkül legyen; noha vétek

nél-

nélkül való vólt. Ha azért a' maga Egyetlen-Egyfűlött Fiát, a' ki vétek nélkül való vólt, dorgálta; ne véld azt, hogy te dorgálatlan maradhass, ki olyan fokot vétkezel, és tsak fogadott Fiú vagy. De lám melly hozzáfű-tűrő az Isten, hozzánk Bünösökhöz; ne türejk-é hát mi-is békével az ö dorgálását, melly által magához akar téríteni? Egy-főval, örülnök kell; a' mint Szent Péter mondja: *Hogy a' Kriftus Szenvedésének Társai vagytok, azon örüljétek: hogy mikor az ö Ditsősége megjelenik, akkor-is örvendezvén vigadjatok: 1 Pét. 4: 13.*

VIII.

Abból következik tehát ez a' Vigasztalás, (mellynek minket a' Békeséges-türésben megkell marasztani,) hogy a' Kriftus a' mi szenvedésinket az ö Szenvedésivel meg-szentelte, 's meg-áldotta: és hogy az nem lézen veszedelmünkre; hanem meg-áldatásunkra, életre 's ditsőségre való. A' mint a' Kriftus' Szenvedése Ditsőségre-való vólt; úgy lézen minden Kereftyének' szenvedése-is a' Kriftusban. *Luk. 14: 27.*

IX.

Nézzétek ezen ditsőséges Jutalmát azoknak, kik a' Kereftet békeséges-türéssel szenvedték, noha fok Sz. Mártiromok, hallatlan, kegyetlen kínokkal ölettetenek-meg, némellyiket kegyetlen vadak' eleibe vetették; némellyiket olajban rántották; némellyiket forró ónban: De még-is nintsen közöttünk egy-is olyan istentelen, gonof Ember, a' ki inkább nem lenne ö-

C 4

helyet-

helyettek, mint azok helyett, a' kik őket meg-ölték. Ki volna az, a' ki a' fegény Lázár' helyén nem kívánná inkább lenni mostan, mint-sem a' Gazdag' helyén? Luk. 16: 25. Ezt érti az UR, midőn azt mondja: *Boldogok léstetek, mikor titeket szidalmaznak, háborgatnak, és minden gonosz hazugságot mondanak ti ellenetek énérttem: örüllyetek és örvendeztetek, mert a' ti Jutalmatok bőséges Mennyégben: Mát. 5: 11. Hogyba ö-véle együtt szenvedünk, ö-véle együtt ditsüülünk; mert a' mellyeket most szenvedünk, nem hasonlítóok a' ditsőséghez, melly nékiünk meg-jelentetett. Róm. 8: 17, 18.*

X.

Erősítse a' mi Békeséges-türésünket, az Isten' Szive fzerint-való Irgalmalsága; hogy nem felejtkezik-el végképen mi-rólunk, valamint az Anya nem felejt-el az ö gyermekét: *Efsai. 49: 15. 5.* Az ö belső tagjai meg-indúlnak, és könnyörülvén könnyörül rajtunk: *Jér. 31: 20.* De az Isten igaz, ki nem hágy feljebb kísérteni annál, a' mit el-fzenvedhetünk: *1 Kór. 10: 14.* mert nem dorgál vezedelmünkre, hanem id-vefségünkre. Mert mikor büntettünk, az URtól tanittatunk, hogy a' Világgal el-ne kárhoztassunk: *1 Kór. 11: 32.* Mert ha a' Kereft merő Szeretet, mit akarf hát inkább? fzüntelen örömben élni-é, mint a' Gazdag; és oztán el-kárhozni? vagy Kereftet vifelni, 's idvezülni? Mind ki-fejezi ezt fépen Szent Pál: *Nagy alázatossággal a' mi elönkbe adatott tzelnt ki-fusuk, nézvén a' hitnek Urára és el-vegezőjére a' Kris-tus-*

tusra: ki az elötte való öröm' helyében szenvedett Keresztet, a' gyalázatot meg-utálván, és az Isten' Szekinek Jobbjára ült. Gondold-meg azért, kitsoda légyen az, a' ki illyen ellene való szidalmazásokat szenvedett a' bünösöktől, hogy elmétekben el-fogyatkozván meg-ne fáradyatok; mert még szintén a' verig nem tufakodtatok a' bün ellen tufakodván. El-felejtkeztetek pedig az intésről, melly néktek mint fiaknak szol: *Fiam, ne vesd-meg az Urnak dorgálását, és el-ne fárady Lelkedben, mikor ö-töle dorgáltatol; mert a' kit fzeret az Ur, meg-dorgálja; valakit hívva fogad, meg-ostorozza: 'Sid. 12: 1. 's a' t. Ha a' dorgálást el-szenveditek, az Isten magát néktek ajánlja: mint fiaknak. Mert kitsoda olyan fiú, kit az Atya meg-ne dorgálljon? Hogyba dorgálás nélkül valok vagytok, mellyben mindenek részeseek, bizonyára fattyak vagytok, és nem fiak. 'Sid. 12: 7, 8. Ha a' mi testi Szüléink Tanítóink vóltanak, azoktól féltünk; ne légyünk-é hát a' mi Lelki Atyánkhoz annál-is engedelmeffebbek, hogy éljünk? kik kevés ideig oktattanak minket az ö tetfészek fzerént: de ö hasznunkra dorgál, hogy az ö meg-fzentelését érhefsük; minden jelen-való dorgálás nem tetfik nékiünk örvendetesnek, hanem fomorúságnak lenni. De azután hoznak igazságnak békeséges gyümölsét azoknak, kik abban gyakoroltatnak. 5. 9, 10, 11.*

I M Á D S Á G.

OH igaz Isten! ki fenkit nem látogatf feljebb annál, a' mint el-fzenvedheti, (a) és

C 5

min-

(a) 1 Kór. 10: 13.

minden én napjaimat a' Te Könyvedben fel-irtad; (b) Adj nekem igaz Kerekyéni békeséges-tűrést, hogy az által az én Megváltómhoz való hasonlatóságomon örülhessek: (c) ki a' Szenvedés által ment a' Ditsőségbe. (d) Taníts meg e' Világot igazán meg-esmérni, mellynek Istene a' Setétségnek Fejedelme; (e) hogy ne reméljek abban semmi nyugodalmat, sem testi tsendétséget érní, a' Krisztusban lévén; hanem örömet engedjek a' gonoz idönek. (f) Édes Megváltóm, hiszem Te váltottál-meg engemet, a' jelen-való gonoz Világtól, (g) Te-is véfz-ki annak idejében abból. A' míg pedig a' Te rendelésdből kell itt lennem, erősíts engemet a' Te szent Igédnek hathatóságával, hogy el-ne vesszek az én nyomorúságimban. (h) Engedd jól meg-gondolnom, hogy azon szenedékek, mellyek engemet szorongatnak, fok Atyafiakon-is e' Világon bé-telleyesednek: (i) kiket Te nem vetettél-meg; söt a' Te válaztott edényiddé lenni méltókká tetted őket. (k) De mitsoda az én szenedésem a' szent Mártíromok' szenedésekhez képest, kiknek az ő életük nem volt drága, hogy az ő futásokat el-végezhessék, (l) míg vérig nem hartzoltam, a' bün ellen tufakodván. (m) Ne engedd, hogy türetlenségéből zúgolódjam ellened; hanem inkább

- (b) Solt. 139: 16. (c) Róm. 8: 29. (d) Sid. 2: 9.
 (e) 2Kör. 4: 4. (f) 2Tim. 3: 12. és Efés. 5: 16.
 (g) Gal. 1: 4. (h) Solt. 119: 92. (i) 1Pét. 5: 9.
 (k) Tsel. 9: 15. (l) Tsel. 20: 24. (m) Sid. 12: 4.

kább büneim ellen: (n) mellyek hogy én-bennem meg-öldököltesenek; zükséges a' szüntelen való meg-aláztatás és dorgálás. Engedd néz-nem a' Hitnek URát, és El-végezőjét; hogy meg-ne fáradjak. (o) Szenteld-meg ő-általa az én szenedésemet. Es mivelhogy nem Szived szert verfz, (p) engedd, hogy a' szenteséges fedelem által, vigasztalást; eröt, és békeséges-tűrést nyerhessek az én szenedésemben; mert a' Te Kezeidre fel-irtál engemet, (q) mint Fiaadról, (Leányodról) el-nem felejtkezhetsél rólam, Amen.

- (n) Jer. 3: 39. (o) Sid. 12: 2, 3. (p) Jer. 3: 32.
 (q) Esa. 49: 15, 16.

III. R É S Z.

INDITO OKAI A' BÉKESÉGES-TÜRÉS-
 nek: és, Hafnai a' Kerekynek.

Békeségesek légyetek azért Atyámfiak, az URnak El-jövetelég: Imé a' szántó-vető Ember várja a' földnek drága gyümölsét, békeségesen várván azt, míg reggeli és estvéli eső léfzen reája: Jak. 5: Réf. 7. ♪.

A' Békeséges-türés az, mikor az Ember az Istentől reá-ereftett Kerekyének végét engedelmesen várja, és az ő Isteni mindenható Böltességében ajánl mindeneket: tzélt, idöt, fámot, módot, helyt, Istennek nem téfzen; hanem

nem egészen az Isten' kegyelmes Akaratjára hagyja magát. Erre pedig inditsanak minket e' következő okok:

I.

Hogy a' mi Kereftünk és Nyomorúságunk', az éhség, háborúság, döghalál, Istentől vagy. Mert noha a' mi nyomorúságink az ördög 's az ő eszközei által jönnek reánk; mindazáltal nem léznek történetből, hanem az Isten' rendeléséből. *Ki a' világofságot formáltam, a' setétséget teremtettem; békeséget szerezek, gonofzt teremtek: én vagyok az UR, ki mind ezeket tselekeszem: Ésa. 45: 7. Az UR meg-öl, és meg-elevenit: 1Sám. 2: 6. Mit akarék hát te? Isten ellen akarsz-e hadakozni, és hartzolni?*

II.

Minthogy a' Büntetést és minden Kereftet meg-érdemlettük, és annál még fokkal nagyobb: mert a' mi Bününk mindenkor nagyobb az Istennek büntetésénél, és a' büntetés mindenkor könnyebb a' mi büneinknél és vétkeinknél; mint a' bátor Szivü bölts Judit mondja: *Judith. 8: 23, meg-is kell vallanod, hogy néked a' jó Isten több kedvetséget, mint sem éomorúságot, több jót, mint sem gonofzt adott, Anyád' n éhétől fogva; miért ne akarnád hát neki tartozó engedelmefféggel (olyan fok Jótéteményiért) Atyai dorgálását fel-venni, mellyet mindenkor néked jódra igazgat és fordít?*

III.

Minthogy pedig a' büntetést meg-érdemlettük;

tük; Dániellel meg-kell vallanunk, hogy az Isten nem téfen nekünk igazságtalanságot: *Dán. 9: 7. Ne büntessen-e hát meg Isten sem itt, sem ott a' te büneidért? Ez nem volna igazság, magadnak-is meg-kell vallanod. Miért nem akarék hát engedelmes lenni, és miért zúgolódol az Isten' igazsága és itéleti ellen? mert jobb hogy itt e' Világon dorgálgjon, mint ott örök-ké; mert mikor büntettettünk, az URtól dorgáltatunk: 1Kór. 11: 32. Ha türhetetlen vagy, ellene zúgolódván, nem tartod igaznak az Istent, mintha az ő tselekedeti és itéleti hamisak volnának: Noha, *Igaz az UR minden útáiban, és kegyelmes minden dolgaiban: 'Sólt. 145: 17. Igaz vagy URam, és igaz a' te itéleted: 'Sólt. 119: 137. ψ.**

IV.

Nem akarék-e hát békével türni, és az Istentől várni? holott ő tenéked nem annyit tür, és hordoz nagy hozzú-türéssel; mellyre-nézve Szent Pál-is az ő kegyelmességének gazdagságát, békeséges-türésnek és fzenvedésnek nevezi: *Róm. 2: 4. és 9: 23. és 11: 33. hogy az által tégedet penitentzia-tartásra indítsion.*

V.

Tekintsed a' mi URunk Jépus Kristusnak Békeséges-türését: egy émpillantás alatt nem tehette volna-e semmivé minden ellenségeit és kávozlóit? De el-fzenvedte őket, könyörgött érettek, ártatlan lévén. Minékünk, kik minden büntetést, és a' pokolbéli tüzet meg-érdemlettük, fokkal engedelmeffébbeknek kellene len.

lennünk. A' Krisztus érettünk fzeretéből mindent békeséggel türt. Mint Jákób hét Eftendeig fogált Ráchelért. 1Mo's. 29: 18. Ugy a' Krisztus érettünk harmintz-három Eftendeig. Ne fzenvednénk-é hát mi-is ö-érette egy kevés ideig? Nézd-meg minden Szentek' engedelmeségét, Jó'sefét, Mó'sesét, ki a' Népért könyörgött, és örömeft meg-hólt volna érette: 1Mos. 29: 18. 2Mós. 32: 32. és Dávidét, ki azt mondja: *Ha én az UR előtt kedves léfzek, engemet ísmét baza hoz. Ha pedig azt mondgya, nem kellefz nékem, imbol vagyok én, tselekedjek ugy velem, mint nékie tetfzik:* 2 Sám. 15: 25, 26. Ha-fonlóképen a' Jób, az Apoftolok, és fzent Mártiromok' engedelmeségeket.

VI.

Az Istennek Jótéteményi, inditsanak bennünket Békeséges-türésre. Mert *Elsöben*, tudod azt jól, hogy a' Krisztus által meg-békéltél Istennel: azért fenki, femmi ellenséged nem veheti-el töled az Isten' Kegyelmét és Szerelmét; ha fíntén az egész Világ ellened dühösködik, és kegyetlenkedik-is. *Mert az UR' jóvólta mind örökön örökké az ötet felökön.* Sölt. 103: 17. *Semmi nem szakaszt-el minket ö-töle.* Róm. 8: 38. Tudod azt-is, hogy a' Krisztus téged meg-váltott az örök Eletre, mellyet femmi teremtt állat töled el-nem vehet: Minthogy pedig az Isten' fzerelmét, sem az örökké-való jót, femmi teremtt állat töled el-nem veheti; minden világi ellenségidet, kegyetleneket, üldözöidet,

min-

minden ö tselekedetekkel, örömeft, gyönyörüségekkel meg-vetvén, tsúfolhatod: mellyet a' fzent Mártiromok örvendezve tselekedtettek.

VII.

Ha-fonlóképen *Másodszor*, az Isten' örökké-való igazsága, és az ö igaz igéreti tartson-meg minket a' Békeséges-türésben. *Annakokáért var titeket az Isten, hogy könyörüljön ti-rajtatok: és annakokáért magasztalja-fel magát, hogy meg-kegyelmezen néktek; mert itéletnek Istene az Isten:* Efa. 30: 18. *ψ. Mert mindenek kik tégedet várnak, meg-nem szégyenülnek:* Sölt. 25: 3. Sirách. 2: 12. Jér. 3: 25. *ψ. Boldog Ember a' ki kísértetet szenved; mert minekutánna meg-probáltatik, el-vészti az Eletnek Koronáját.* Jak. 1: 12.

VIII.

Az Isten' Ditsöségéért. Mint az három Ifjak az égő kementzében; Jósef a' fogságban; Dávid a' fámkivetésben; terjeftették az igaz Isteni Esméretet.

IX.

A' magunk faját hafnáért. Mert *Elsöben*, a' mi Szívünknek és Lelkünknek hafnára vagyon; mivel úgy, a' Békeséges-türés által, fokat tanul az Ember a' Kereft-viselésben. *A' Békéséges-türés pedig szerez meg-késértéft:* Róm. 5: 4. *2-fzor*, A' Kereft könnyebbé léfen a' Békeséges-türés által. Lelki nyugodalmat ferez: *Mát. 11: 28.* ellenben, a' békételenség, nagy nyughatatlanságot nemz. Nem-is vihetni ezzel femmit véghez; söt febét nagyobítja, és gyakran békételen-

telenségből esik Ember mind idő szerint, 's mind az örökké-való halálba. mind az Izrael' Fiai, midőn zúgolódtanak az Isten ellen, a' tüzes-kigyóktól meg-ölettetek: 4Mó's. 21: 6.

X.

A' Békeséges-türés gazdagon meg-jutalmaztatik: mert Jóbnak hét annyi adatott, mint a' mit el-veztett vala. *Boldogok az aldzatosok, mert ők örökség-szerint birják a' földet:* Mát. 5: 5. Boldogtalanok tehát a' türhetetlenek; mert el-veztik az örökséget.

XI.

Melly nagy hafnot ferez pedig ezen kívül a' Békeséges-türés, minden rendben és állapotban, azt ki-nem mondhatni. Az Egyházi-rendben nagy Jóságos-tselekedet, mikor az Üldözést békével szenvedti Ember. A' külső állapotban-is, a' ki az ötöt gyalázóknak és fidal-mazóinak türi bozszúság-tételeket. Mert olvassuk a' Históriákban, hogy a' türhetetlenség 's bozszú-állás miatt, egész Birodalmak szakadoztak és pusztultanak-el. Melly hafnos legyen a' Tselédes Házi-rendben-is, tudhatják a' Házafságban élők; mert jobb a' bozszú-türő az erősnél: Példa beszéd. 16: 32.

XII.

Igy a' Kristus minden mi nyomorúságinkat nekünk nem árthatókká tette, hogy a' mi Idvefségünkben kárt nem tehetnek; mert ő minden mi Bűneinkért az ő keserves Szenvedésével és Halálával cleget tett, és a' Bűnnek bünte-

büntetését magára vette, és annak erejét elrontotta: mellyre-nézve minden mi nyomorúságinknak Idvefségünk' hafnára kell folgálnok; mivel a' Kristus az ő Szenvedése által meg-fentelte a' mi szenvedésinket, 's változtatta azt legjobb és hafnosabb orvofsággá. Azért mondja Szent Pál: *Azoknak, kik Istent szeretik, mindenek javokra vagynak:* Róm. 8: 28.

XIII.

Végezetre, gondold-meg, mitsoda a' mostani szenvedés, az örök Ditsőséghez képest. Nem hafonlítandók a' Ditsőséghez: Róm. 8: 18. Azért nagy kegyelmétsége Istennek, hogy itt suttol; melly, igen kevés ideig tartó, az örökké-valóságához képest. Ellenben, azt az örömet adja nekünk, a' melly örökké-való: méltó volna azt kívánni, 's azon könyörgeni az Embernek, hogy az Isten itt ne kémélje, hogy ott örökké kémélje. Azért mondja Sz. Péter: *Kik most egy kevésé szomorúsággal illettettek, örvendezzetek osztán ki-mondhatatlan és ditsőséges örömmel:* 1Pét. 1: 6, 8.

A' Szent Kereszt-viseles' Hafznai.

Mert az ilyen édes Kereszt:

A' szoros és keskeny út, melly vízen az Életre: Az Isten' dorgáló Veszéje, melly beünket ferkent a' Bűnnek álmából:

Atyai dorgálás:

Hajnal-Tsillag, melly a' Vigasztalásnak Fényes-Napja előtt jár:

D

Ke-

Kegyelemnek Jele, mint a' Szivárvány:
 Tézen a' Krisztushoz hasonlókka:
 A' Setétségnek fegyveréből le-vezekztet:
 A' Világosságnak fegyverébe öltöztet:
 Balsamom' gyümöltse:
 Rothadatlan mirha:
 Hafnos fü:
 Gyógyító ital:
 Orvosló pohár:
 Hitnek próbája:
 Felebarátink' épületi:
 Szeretet füllöje:
 Társa a' reménségnek:
 A' Kegyelemnek kalauzza:
 A' Léleknek orvossága:
 A' Bün ellen előre megöltalmazó hathatós eszköz:
 El-törlöje a' Test-ferint való Életnek:
 Fel-költöje a' Lélek-ferint való Életnek:
 A' Földieken járó Elmének meg-változtatója:
 A' Világ' el-hagyatója:
 Az Isten' Jóvöltának el-jegyzöje:
 A' Mennyei Ajándékoknak szaporítója:
 Kevélységnek meg-zabolázója:
 Az Alázatosságnak szoptató dajkája:
 Békeséges-türesnek tanítója:
 A' Léleknek meg-újítója:
 A' Jóságos-tselekedeteknek meg-tartója:
 A' Testnek tanító-mestere:
 Az Elmének táplálója:
 A' Böltességnek anyja:
 A' Szelidségnek strá'sája:

Az

Az Imádságnak meg-indítója:
 A' Békeséges-türesnek igazgatója:
 Tisztaságnak örizöje:
 Lelki-esméret' tisztasága:
 A' belső örömmek gazdagsága:
 Kárbankulus, melly a' Szentek' Koronáján
 tündöklik:
 A' Hívöknek drága köve:
 Jó illatú Rő'sája a' Paraditsomnak:
 A' Mártiromok' Koronája:
 A' Választottak' ékes öltözete.

IV. R É S Z.

BIZONYSÁGI, PÉLDÁI A' BÉKESÉGES-
türesnek: és Vigasztalás.

Sok háborúságok által kell nekünk az Isten' Or-
szágába mennünk: Apost. Tsel. 14. R. 22. vers.

Minthogy a' Keresztyének' Élete e' Világon
 semmi nem egyéb, hanem Kereszt, Nyomorúság, melly által kell nekünk az Isten' Országába mennünk; azért szükséges nekünk, hogy kézfítsük magunkat a' Békeséges-türeshez, 's azt Istentől kérjük. Ne kézfülj jó Napokhoz; hanem a' fok Szenvedéshez, és a' Békeséges-türeshez. Mellyről ím' ez három következendő *Punctumokat* tekintsük-meg: Az
 1. *Bizonyítások a' Szent Irásból.* 2. *Példák.* 3. *Vigasztalás.*

D 2

I. Bt.

I.

Bizonyítások a' Szent Írásból.

A' Békeséges-türés olyan Jóságos-tselekedet, a' melly felid, tsendes, alázatos, engedelmes Szível adja alája magát a' Keresztnek; és minden-féle szorongatást, nyomorúságot, üldözést, akár Testi 's akár Lelki legyen, azt, mint a' Krisztus' Keresztét és Igáját, magára véfi, 's a' Krisztust követi, Isten ellen nem zúgolódik; hanem Hitből esméri, hogy a' Krisztusban kegyelmes Istenünk vagyjon, melly a' meg-fabadításnak reménsége által könnyebíti a' Keresztet; és felid maga-viselés azokhoz, a' kik minket meg-bántottak, és üldöznek: Istenre bizza a' beszé-állást. És ez nem zármazik a' magunk okoskodásából, avagy a' testtől 's vértől; hanem a' Szent Léleknek kiváltképen való ajándéka, és az igaz Hitnek gyümöltse.

Ennek a' le-rajzolásnak tzikkellyei ezek: 1. Az Engedelmesség. 2. A' Követés. 3. Nem hársartoskodni. 4. A' könyörülő Istenre a' Krisztusban való nézés. 5. A' gonoszt reménséggel való tsendesítés. 6. Az üldözökhöz való felidesség. 7. Beszé-állásnak nem gyakorlása. Ez bé-foglalja a' Hitet, Szeretetet, Reménséget, Alázatofságot, Szelidséget, és Engedelmességet.

Ezen Jóságos-tselekedeteket meg-kell mindazáltal tanulniok, a' kik a' Krisztushoz tartozók, kik Mennyországra és az örök Életre váltattak-meg; mert azok ellen hadakozik az

Ördög,

Ördög, a' nagy Sárkány, a' régi Kigyó, és a' Világ. És el-méne, hogy hadakoznék egyebekkel az ő magyából valókkal, az Isten' parantsolatának meg-örizőivel, és a' kikkél vala a' Jésus Krisztusnak tanúbizonyysága: Jel. 12: 17. Innen vigyáznunk kell im' ez következő Igékre: A' ki akar én utánam jöni, tagadja-meg magát, és végye-fel az ő Keresztét, és köveffen engemet. Mert valaki akarja az ő életét meg-tartani, el-vefzti azt: és valaki el-vefzti az ő életét én-eretem, meg-találja azt: Mát. 16: 24, 25. Az-az: Valaki a' Krisztusért nem akarja hordozni a' Keresztet, és futni akar az előtt, el-vefzti az ő Lelkét a' miatt. És mindenek előtt gyüöltségek léfztek az én Nevemért: Mát. 13: 13. Ez valóban nehéz Kereszt, mindentől gyüöltetni; de ellenben, mivelhogy a' Krisztusért léfzen, nagy vigasztalás. A' Lelki üldözések felöl jövendöt mondott az UR: Titeket kergetnek, adván gyülekezetek eleibe, és tömlöztökbe, Királyok' eleibe, és Tisztartók' eleibe vivén az én Nevemért. Azért a' ti Békeséges-türésteknek általa birjátok a' ti Lelkeiteket: Luk. 21: 12, 19. Ha e' Világ titeket gyüöl, tudjátok, hogy engemet elébb gyüölt ti-nálatoknál. Ha a' Világból valók vóltatok vólna, a' Világ a' mi az övé szeretné azt; de mivelhogy nem e' Világból valók vagytok, hanem én választottalak e' Világ közzül, annakokéért gyüöl titeket e' Világ: Ján. 15: 18, 19. az-az, minthogy engemet üldöztenek, titeket-is üldözni fognak.

D 3

A'

A Gyülekezetből ki-vetnek titeket; sőt el-jö az idő, mikor valaki titeket meg-olénd, alítja, hogy Isteni-tiszteletet tselekedett: Ján. 16: 2. Mikoron Sz. Pál Lisztrában meg-köveztetett, 's a' Tanítványok fel-éleztették volna, inté őket Sz. Pál, hogy állhatatosan meg-maradnának az Hitben, és hogy sok háborúságok által kellene nekünk az Isten Országába mennünk: Tsel. 14: 22. Mikor mindenütt nyomorgattatunk, de nem szorittatunk meg; kételkedünk, de mindenestől nem esünk kétségbe; háborúságot szenvedünk, de abban el-nem bagyutunk; meg-aláztatunk, de el-nem veszünk, mindenkor az Ur Jéhus' öldökölését a' mi testünkben velünk bordonván, hogy a' Jéhusnak amaz Élete-is a' mi testünkben meg-esmértesék: mert mi, kik élünk, mindenkor a' Jéhusért balálra adatunk, hogy a' Jéhusnak Élete-is meg-esmértesék a' mi balandó Testünkben 2Kór. 4: 8, 9.

A munkának terhét bordonzzad, mint a' Jéhus Kristusnak jó vitéze. Hogyha tufakodik-is valaki, nem koronáztatik-meg, hanem ha igazán tufakodik. Ha türünk ö-véle, országlunk-is: 2Tim. 2: 3, 5, 12. mindenek a' kik szentül akarnak élni, a' Kristus Jéhusban, háborúságot szenvednek: 2Tim. 3: 12. Mert szükség nektek a' békeséges-türés: hogy minekutánna az Istennek akaróját tselekedenditek, el-vegyétek az igéretet: 'Sid. 1: 36. Nagy alázatossággal az elnünkben adatott tzelet ki-fussuk, nézvén a' Hitnek URára és el-vegezöjére a' Jéhusra, ki az ö-elötte való öröm helyében szenvedett Keresztet, a' gyalázatott meg-utálván, és az Isten

Isten Székinek Jobbjára ült. Gondoljátok-meg, kitsoda legyen az, a' ki ilyen ellene-való szidalmazfokat szenvedett a' bünösöktől. 'Sid. 12: 1, 2, 3.

Kik szomorúsággal egy-kevéssé most különb-külömb kísértetekben illettettek: hogy a' ti Hiteteknek próbálása, melly sokkal drágább az arannyal, melly el-vész, mindazáltal meg-próbáltatik a' tűz által: 1 Pét. 1: 6.

Mivelhogy meg-tartottad az én békeségre inté Beszédemet, azért én-is meg-szabadítalak tégedet a' kísértetek idejéből, melly mind az egész világra következendő: Jelen. 7: 10. Légy hru mind balálig, és neked adom az Életnek Koronáját: Jelen. 2: 10.

II.

A Pldák.

Ábrahámnak fokot kellett szenvedni a' Káldéusoktól, Kananéusoktól, és Egyiptiusoktól. Kíméne a' Káldéusok földéből, és lakozék Karrában: Tsel. 7: 4. és nem ada Isten neki abban örökséget egy talpalatnyit-is; és monda: A' te magod idegen léssen idegen földön, és szolgáljak az idegen földön valóknak, és őket nyomorgatják. 1Mó's. 15: 17. 8. Hitnek általa engede Ábrahám Istennek, és ki-méne az helyre, nem tudván hová menne: Hitnek általa lakék az igéretnek földén, mint idegen földön, sátorban lakván; mert vár vala olyan várost, mellynek mestere és teremtoje az Isten: 'Sid. 11: 8, 9, 10. Es ha az igaz Lotot meg-szabadította, mellynek igaz Lelkét gyötrötték az ö gonosz tselekedetekkel a' gonosz emberek: 2 Pét. 2: 7, 9.

Tudja az UR mostan-is a' biveket a' szorongatásból ki-szabadítani, a' hamisakat pedig az Ítélet' Napjára a' büntetésre meg-tartani.

I'sák kéz volt magát meg-áldoztatni. 1 Mós. 22: 9. 5.

Jákóbnak fokot kellett túrnie, Éfau előtt el-kellett bújdosni, és semmije nem volt; tsak egy botja, mellyel a' Jordán' vizén ment által: 1 Mós. 32: 10. Jákób az ő szorongatásiban küzködött az Istennel: *Es küzdék az Angyallal, és meg-győzé: sira és könyörge nékie: Hól. 12: 4.*

Farahó Királynak monda: *Az én bújdosásimnak esztendeinek száma, 's a' t. 1 Mós. 47: 9. 5.* A' Jákóbnak az ő türesét ballottátok, és minémü végét adta az UR az ő nyomorúságának. Ják. 5: 11.

Mó'ses szelid Ember vála: minden Emberek felett, kik e' föld' színén valának, 4 Mós. 12: 3. választá magának, hogy az Isten' Népével együtt nyomorúságokkal illetetnék, 's a' t. 'Sid. 11: 25. Dávid a' Kristus' példázatja és képe miket fenvedett: *En Uram Istenem, benned vetem reménységemet: 's a' t. 'Sólt. 7: 1. A' nyomorúltaknak reménségek. 'Sólt. 9: 19.*

Az Urnak félelme, a' böltsésegnek tudománya, és a' tisztességnak előtte jár az alázatosság: Pél. 15: 33. A' jövendőbeli Ditsőségről értsed: *Fiam, ha az Urnak akarsz szolgálni, készítsd magadat a' kísértethez: Sir. 2: 1.*

Mitsoda Békeséges-türest követtenek-el az három Ifjak az égő kementzében: Dán. 3: 21. ugy minden Szent Apostolok és Mártiromok. De

De minden Szenteknek türefeket fellyül haladja, a' Kristus URunk' Példája: 1. Leg-engedelmesebb volt a' Kereftben. 2. Nem zúgolódott az Isten ellen, mint Jób, Jérémiás 's Mó'ses zúgolódtanak. 3. Leg-erősebb Hiti volt, (értsed az ő Istenben-való bizodalmáról 's álhatatosságáról,) mert noha Istentől el-hagyatott, de még-is az Istent Istenének mondja: *Mát. 27: 46.* Szive fzerint könyörgött az ő ellenségeiért: bozfút nem állott, noha meg-tselekedhette volna.

III.

Vigasztalás.

Böldogok a' kik sirnak, mert ök meg-vigasztaltatnak: *Mát. 5: 4. Jöjjetek én-hozzám mindnyíjan, kik meg-fáradtatok, és én meg-nyugotlak titeket: vegyétek-fel az én igámat reátok, és tanuljatok én-tőlem, hogy én szelid és alázatos szívű vagyok, és találtk nyugodalmat a' ti Lelkeiteknek, mert az én igám gyönyörűséges, és az én terhem könnyű: Mát. 11: 28.* Ebben öt-féle Vigasztalás vagyon. 1. A' Kristushoz menni. 2. Meg-nyugodni. 3. Az ő Igája. 4. Lelki nyugalom. 5. Az Iga könnyű. Mint-hogy a' Kristusért hordozzuk, meg-nyugotó. Azért mondja Szent Pál: *Ditsekedünk a' háborúságokban, tudván, hogy a' háborúság Békeséges-türest nemz. A' Békeséges-türes pedig meg-kisértést: a' meg-kisértés reménséget: a' reménség pedig meg-nem szégyenit: mert az Istennek Szerelme ki-on-tatott a' mi sziveinkbe a' Szent Lélek által: Róm. 5: 3, 4, 5.* D 5 Bol-

Böldög Ember, a' ki kísértetet szenved: mert mi-
nekutánna meg-próbáltatik, el-vézi az Életnek Ko-
ronáját, mellyet ígért az UR az öt szeretőknek.
Jak. 1: 12.

E' Világon nyomorúságtok léfzen: de bizzatok,
én meg-győztem a' Világot: Ján. 16: 33. Kítsoda
szakaszt-el minket a' Kristus' Szcrelmetől? nyomo-
rúság-é, szorongató keserűség-é, üldözés-é, mezi-
telenség-é, veszedelem-é, fegyver-é? Tudjuk pe-
dig, hogy azoknak kik az Istent szeretik, minde-
nek javokra vagynak: Róm. 8: 25-28. Ama' ne-
mes bartzot meg-bartzoltam, futásomat el-végez-
tem, a' Hitet meg-tartottam: 2Tim. 4: 7.

I M Á D S Á G.

OH irgalmas, kegyelmes, az haragra kéfedel-
mes, nagy irgalmasságú és igazságú UR Is-
ten, (a) Szerelmes Szent Atyánk! Oh UR Jé-
sus Kristus, Te Istennek engedelmes Báránya!
Oh Szent Lélek UR Isten, békeségnek és vigasz-
talásnak Istene! meg-vallom Te-előttem az én fi-
vemnek véle-füületett türehetlenségét, és enge-
detlenségét, ki fokkor a' Te akaratod ellen béké-
telenkedtem, és zúgolódtam. Oh bortsásd-meg
nékem az én engedetlenségemet, és nagy bünö-
met ne tulajdonítsad vétkül nékem! fordítsad-el
azt az ostort rólam, mellyel fenyegeted azokat,
kik a' Te Igádat hordozni nem akarják; mert az-
ok soha Lelkek' nyugodalmát nem találják. (b)
De add nékem a' Te Kegyelmedet, hogy az én

(a) 2Mó's. 34: 6. (b) Mát. 11: 21.

Kereft-vifelésemben légyek mindenkor hozzád
engedelmes, és ne békételenkedjem avagy zugo-
lódjam ellened. Hanem esmérjem-meg, hogy
az én nyomorúságom a' Te Isteni Tanátsodból
vettettet reám.(c) Minthogy akaratod ellen egy
hajam fála sem eshetik-le fejemről:(d) hogy ve-
hessem felid, alázatos, hála-adó Szivel minden-
némü szenvedésemet és kereftemet, a' Te Atyai
Kozed' rendeléséből, ezeknél nagyobb-büntetés-
re-is érdemesnek lenni valljam magamat, mivel
az én kereftem és szenvedésem fokkal könnyebb
az én büneimnél. És az én kereft-vifelésemben
ne tsak meg-ne restsüljek,(e) hanem még többet
kivánjak szenvedni, mind abban, a' mi a' Te akara-
tod, és a' mi Tenéked ditsőséges, 's nékem ház-
nomra szolgál. Oh engedd meg-esmérnem, hogy
az én kereftemet nagy szeretettől küldötted hoz-
zám, hogy engemet meg-alázz, az én testemet
meg-fehítsed, és hogy az én hitemet, szeretete-
met, reménségemet meg-vi'sgáld,(f) és hogy
az én imádságomat, békeséges-türefemet, állha-
tatoóságomat meg-próbáld. Hogy engemet ta-
nits, vigasztalj, és az Isten' Országába-való me-
néshez készíts,(g) a' Kereft által Mennyország-
ban nagygyá tégy, és az örök Böldogságba bé-
vigy.(h) Azért adj olyan fiwet, hogy az én
kereftemet szerethessem, 's azért Tenéked hála-
kat adjak,(i) örülhessek azon, hogy az által az

UR

(c) Jér. 3: 39. (d) Mát. 10: 30. (e) Efés. 3: 13.
(f) 1Pét. 1: 7. (g) Tiel. 14: 22. (h) Jak. 1: 12.
(i) Sölt. 119: 30.

UR Jéfus Kristushoz tétetem hasonlónvá. (k) Oh UR Jéfus, adj olyan elmét és szívét, hogy minden szenvedésben mindenkor a' Te példádat nézhefsem, (l) melly nagy békeséges-tűrőffel vitted a' Te Kereftedet; mint veretett-meg a' Te Szent Fejed, tövis-koronával mint koronáztatott, faggattatott, Szent Ortzád pökdöstetett és tsúfoltatott; a' Te Szent Tested meg-ostoroztatott, sebesített, végre meg-öletett. Oh melly nagy alázatossággal áldoztad-fel a' Te akaratodat a' Te Mennyei Atyádnak! óh engedd, hogy én-is az én akaratomat egészen Tenéked áldozzam, azt meg-tagadván, (m) néked adjam magamat, örüljek azon, hogy a' Te akaratod, a' ki mindenkor jó, 's mindeneket jól tseleklék, rajtam tellyefedjék. Üzz-ki minden türehetlenséget, és fomorúságot, bánatot és félelmet 's kételkedést: az én szívemből, hogy én a' békeséges-tűrés által benned meg-erősödjem, mindeneknek meg-győzésére; És hogy az ilyen fájdalokat, bánatokat, a' Te akaratod fserint, Te-éretted, és a' Te akaratod által, benned, veled, általad, békeséges-tűrőssel hordozzam és szenvedjem, a' meddig Tenéked tetzik, és tartsam azokat az én URam Kristusom' fájdalminak, ötöt azokért fseretvén ditsöltsem most és mind örökké. Adj URam Jéfus békeséges-tűrést mindennek el-szenvedésére, a' mit Te akarék. Add nekem a' Te fzelidségedet, hogy ellened ne zugolódjam; a' Te alázatosságodat, hogy minden büntetéfredre érdemes-

(k) Róm. 8: 29. (l) 'Sid. 12: 2. (m) Luk. 9: 23.

demesnek esmérjem lenni magamat; a' Te Kegyelmedet, mindent el-türni, minden én gondomat az igaz Hit által read vetni, (n) a' Te igaz igéretedet hinni; olyan bizodalmat, hogy Te engemet a' Kereftnek közepette-is fsereték; olyan reménséget, hogy Kereftemet hordozni se-gíteék, 's azt könnyebítéd. (o) Vigasztalj a' Te Szent Lelkeddel, az örök Eletnek édes fízivel, fsemélésével; hogy inkább nézhessek a' belsőkre 's Mennyeiekre, mint-fem a' külső vigasztalásra. Adjad, hogy ne féljek azoktól, kik tsak a' Testet ölhetik-meg, de a' Lelket nem. (p) Áldj-meg azzal, hogy a' fomorúságnak és háborúságnak közepette-is, tsendes meg-nyugott fízvem lehessen, ellenségemhez-való fzelidséggel; bofzú-álló ne légyek, sem fzóval, sem tselekedettel, sem igyekezettel, vagy magam-viseelésével (q) Az Hitben adj igaz állhatatosságot, hogy meg-maradhassak mind végiglen, és idvezüljek (r). Mint-hogy pedig egy Kereftyénnek-is élete, ideje, 's hivatalja, Kereft nélkül nem lehet 's nem léhen; Te pedig, óh én Mennyei Atyám! tudod gyarló vóltomat, (s) erefék annyit reám, a' kit el-bírhassak, 's ne nchezítsed, avagy ne hozzabítsad-meg felettéb azt rajtam. (t) Engedd, hogy a' Te Kegyelmedet Kereftemmel, és terhimmel együtt emeljem és hordozzam. Adj Kegyelmet, hogy a' nyomorúságot mind addig türehefsem, (u)

(n) IPét. 5: 7. (o) 'Sólt. 78: 20. (p) Mát. 10: 28.

(q) Róm. 12: 9. (r) Mát. 24: 13. (s) 'Sólt. 103: 14. (t) IKör. 10: 14. (u) Jak. 1: 12.

rentsében, mindenféle boldogságban és gyönyörűségben, könnyen el-vezethetjük az Idveséget, ezt bizonyítja nem-tsak a' Gazdagnak az ő rettentő példája: Sz. Luk. 16: 25. ♪. Hanem bizonyítják a' mi első Szüléink-is a' Paraditsomban: 1 Mo's. 3: 6. Kik azt a' ditsőséget 's gyönyörűséget el-nem birhatták, hanem a' gonosz Sátánnak el-engedték magokat az ő Teremtőjökötől fordítani, mint ma-is az Embert Szívet a' nagy szerentse 's a' jó napok elfordítják az Istentől. Es noha az UR Isten, az ő igaz Itéletiből, az Embert örök kárhozatra ítélhette 's vethette volna: de még-is könyörült rajta; útát, módot talált, melly által az Embert az Idveségre segítse, azok között van a' Szent Kereft-is. Azért üztek ki az UR Isten az Embert a' Paraditsomból, az örömegek és gyönyörűségnek Kertéből, nyomorúságra, hogy ortzájának veréjékével egye Kenyerét, 's a' Kereft és szorongatás által hajtasék a' penitentzia-tartásra. Ugy tselekezik most-is mindnyájan velünk: és noha ezer-féle képen bántjuk-meg ötet, de még-is olyan Kegyelmes, hogy minden eszközet meg-próbál, hogy meg-téritsen bennünket. Azért rendelt kinek-kinek az ő egyedül-való bölts Tanátsából Kereftet, hogy az igaz penitentzia-tartásban 's az Isteni-félelemben megtartsa. Ez okból mondja Sirák: Mert a' kit az UR szeret, meg-dorgálja, hogy e' Világgal elne kárhoztassunk: Sir. 30: 1. Péld. 3: 11. 1 Kor. 11: 32. 'Sid. 12: 5.

III.

III.

Gondold-meg Kereft-vifelésedben Büneidet, ha nem érdemletted-é azt meg, azt pedig megkell vallanod. Azért az Isteni Igazság azt kívánja, hogy a' Bün meg-büntetted-é, ha igaz Isten az Isten. Mint-hogy pedig a' Bűnnek megkell büntettedni, tehát jobb, hogy itt büntetted-é meg, mint-sem ott. Mert ez a' büntetés tsak ideig tartó, amaz pedig örökké-való. Itt vigasztalja az Isten a' Kereft-vifelőket; de ott soha nem lesz vigasztalás. Itt az Isten könyörül rajtunk; de ott soha semmi könyörületesség nem lézen. Jusson ekedbe a' Gazdag mint kiáltott: Könyörülj rajtam: Luk. 16: 24. Azért ez-is egyik Vigasztalás, a' Kereft-vifelés között, hogy az Isten az örökké-való ostort el-fordította töled, 's azt egy kitsiny és tsak kevés ideig tartó vezekővé változtatta.

IV.

Kereft-vifelésed alatt azt-is gondold-meg, a' te Édes Idvezitőd az UR Kristus, mit szenvedett érted, nem szenvedet-é nagy fegérséget miattad, nem lévén annyija, hová Fejét hajtotta volna? Mát. 8: 20. A' leg-nagyobb gyalázatot 's meg-útáltatást-is el-szenvedte te-miattad! Ugy-hogy, Ő minden Emberek között lett leg-útálatosabbá 's leg meg-vetettyebbé: Esa. 53: 3. Féreg, Embereknek szidalma, a' Népeknek útálatossága: 'Sólt. 22: 7. mellyhez hasonlót senki nem szenvedett, nem-is fog szenvedni. A' leg-nagyobb fájdalmokat, gyötrel-

E

met.

met, és fomorúságot ő fenvedte, melyet el-
me meg-nem foghat; tellyes vólt fájdalommal
's betegséggel. És mivelhogy minden Embe-
reknek inségét, betegségeit, fájdalmát kellett
hordoznia, annyira, hogy a' Nap és Hőld-is
meg-homályosodtanak, a' Föld meg-indult, a'
köziklák meg-repedeztek: De még-is olyan
nagy Békeséges-türelessel, nagy alázatossággal,
Szent felidiséggel fenvedett, hogy fáját sem
nyitotta-fel, mint a' bárány: *Esa. 53: 7*, Min-
dent ártatlanul fenvedett, az ő leg-nagyobb
ellenségeiért, tsak az ő meg-mérsékelhetetlen
szerelméből, és hozzánk-való hűségéből. És
noha ötet naponként fáma nélkül való fok Bün-
nel bántjuk-meg, hozzánk még-is hív 's kéz,
valahányszor penitentiát tartunk, minket Ke-
gyelmébe venni. És ha hűkséges vólna, 's az
ő Egyféri Megváltása örökké-való Megváltás
nem vólna, olyan nagy az ő Szerelme, hogy
még egyféri kéz vólna érettünk meg-halni. Az-
ért tür, és éjjel nappal várja meg-térésünket.
Mert az ő Szerelme olyan erős és lángoló,
hogy semmi bün és háládatlanság azt el-nem
ólthatja, tsak igaz penitentiát tartunk. Az
ő Szerelme magosabb az Égnél, mélyjebb a'
Tengernél, 's meg-mérsékelhetetlen, egyedül
tsak az igaz penitencia-tartást kívánja. Azért
mindeneket így hívott: *Jerusalem, Jerusalem,*
menyiszer akartam egybe-gyűjteni a' te fiaidat,
miképen a' tyúk az ő fiait egybe-gyűjti az ő szár-
nyai alá, és ti nem akartátok: Mát. 23: 37. és 11: 28.
Vala-

Valaki szomjúbozik, jöjjön én-bozzám, és igyék:
Ján. 7: 37. Így kiált naponként az ő Szent
Ígésében. Látod, hogy hagyna-el Isten a' te
nyomorúságodban, ki annyit tselekedett éret-
ted? Azért mondja magát Atyádnak: *Efés.*
3: 15. és Mát. 6: 9. Az Atya sokkal inkább
hallgatja-meg a' szót, és hamarébb könyörül,
mint valami Ur. Azért azt akarja, hogy ötet
szerecsed, 's ne féld úgy mint ellenségedet, az-
ért-is nevezte magát Atyádnak. A' nit azért
a' te édes Atyád küld reád, fenvedd azt béké-
vel, meg-gondolván, hogy kedves Kéztől jött,
és tartsad Bóldogságodnak az Isten' Irgalmas-
ságát, és hogy a' te Atyád semmi olyat nem
küld, a' mi a' te jódra 's Idvefségedre ne fol-
gálna.

V.

Jufsanak ezedbe a' te Megváltódnak vigaf-
taló fogadási: *Bizony, Bizony, mondom néktek,*
írtok ti és jüggattok, é' Világ pedig örül, ti pe-
dig szomorkodtok; de a' ti szomorúságtok öröme
fordul: Ján. 16: 20. Valamiut-hogy egy kis ma-
gotskából, fok szemek novekednek; úgy az
egy nyomorúságból fok öröm lézen: *A' kik*
vetnek könyüllatással, nagy örömmel aratnak: a'
ki az ő keresett magvat vevén sírva mégyen vala,
az térjen-meg nagy ének szóval hozván az ő ké-
vétjét: Sólt. 126: 5, 6. Gondold-meg azt, ha a'
mi édes Istenünk jöne te-hozzád, és azt ígér-
né, hogy a' te udvarodon lévő köveket arannyá
's gyöngyé változtatja, melly szorgalmatosan
fednéd özeve a' követskéket, és szeretnéd azo-

E 2

kat

kat! Így kellene éretned a' te Keresztedet, Szorongatásodat, és nyomorúságodat; mert az Isten azokat merő örömmé és ditsőséggé változtatja. *Annakokáért az ékecségnek országát vésszik, és szép Koronát az URnak Kezéből; mert az ő Jobb-keze fedezi ezeket, és az ő Karjaival óltalmazza őket: Böltsel. 5: 17. A' mellyeket mostan szenvedünk, nem hasonlítandók a' Ditsőséghez, melly nékiünk meg-jelentetik: Róm. 8: 18.*

VI.

Tekintsed a' Szenteknek Példáit-is. Hol vagyon csak egy Szent-is, avagy kedves Fia Istennek, Kereszt nélkül? Kérdjed mind azoktól, a' kik éltenek; de azt felelik: Nagy nyomorúság által mentünk Mennyországba: *Jelen. 7: 14.* Kérdjed a' Szent Angyalokat, kitsodák ezek? Azt felelik: Ezek azok, kik jöttek nagy nyomorúságból. Kérdjed Ábrahámot, I'sákot, Jákóbot, Jó'sefet, Mó'sest, Áront, Dávidot, Dánielt, Illyést, szent Jóbot, mind a' Prófétákat és Apostolokat, mindnyájan a' Kereszt' pohárából, és az UR' Kéhelyéből ittanak: *'Sólt. 116: 13.* Ha csak meg-vi'sgáljuk a' Szent Mártiromok' nyomorúságát 's inségét, meg-kell rettenünk; de meg-sem vonhatták-el őket semminémü kín 's gyötrellem által a' Krisztustól. Mitsoda a' mi Keresztünk ezekhez képest? Tized részét sem teszi a' Szent Mártiromok nyomorúságának. *Még vérig nem tufakodtunk: 'Sid. 12: 4.* mi csak egy gonosz szót avagy gyalázatot el-nem szenvedhetünk a' Krisztusért,

tusért, holott a' Szent Mártiromoknak olyan gyalázatos halállal kellett meg-halniok! kinek feje vétetett, kit meg-sütöttek, kit fel-fefizettek, kit vízben öltek, kit le-vágtak, kit meg-köveztek, kit fel-akasztottak, kit nyilakkal lövöldöztenek által; némellyeknek mezítlábal kellett eleven fénen járniok; kiknek a' Krisztusért inkább tetfett az eleven féen, és azt mondották, hogy Ró'sákon járnak.

VII.

Az Isten' jelen-való létele-is légyen Keresztünkben vigasztalásunkra. Nem találjuk azt sohol, hogy az Isten mondotta volna: Hogy a' víg kedvüekkel lakozik; hanem a' meg-kefereettekkel és a' szomorúkkal. *En magafságban és szent helyen lakom, és a' töredelmes alázatos szívü Emberré-is, hogy meg-elevenitsem az alázatosoknak Lelkeket, és meg-élefszem a' töredelmeseknek sziveket: Ésa. 57: 15.* Ne félj, mert én te-veled vagyok; meg-ne rettenj, mert én vagyok a' te Istened, ki tégedet meg-erősítelek. *Mikor a' vizen által-menédsz, te-veled lészek, és a' vizek el-nem borítanak téged. Mikor a' tűzön járandasz, meg-nem érsz, és a' láng meg-nem per'sel tégedet: Ésa. 41: 10. és 43: 2.* Segítségül hívott engemet, megballgatom ötöt, vele vagyok, háborúságában megmentem, és meg-ditsöitem. *'Sólt. 91: 15.* Közel vagyon az UR a' töredelmes szivekhez. *És a' töredelmes Lelküeket meg-tartja: 'Sólt. 34: 19. és 'Sólt. 143: 9.* Azért lettenek a' Szent Mártiromok olyan bátrakká és víg kedvüekké, mi-

dön az Isten' jelen-létét 's édes vigasztalását tapasztalták: Ugy-hogy, a' Tirannusokat az ő legnagyobb kínok között-is tsúfolták, mint fent Lörintz és Vincentius, kinek midőn az eleven fénen kellett járnia, azt mondotta: hogy, jó illatú Ró'sákon járna. Babilás azt kívánta, hogy véle temetfésék-el a' lántz, mellyel megvált kötözve, hogy meg-ne fojtassék az ő ékeféségétől. Szent Ignátzius kívánta, hogy lehessen tiszta búza-fém, és a' vadaktól meg-öröltefésék, hogy legyen tiszta kenyér az Idvezítőnek. Ez, nem Emberi, hanem Isteni erő és bátorság. Mint a' Szent István felől megíratott: Hogy az ő vádlásakor olyan vólt az ő ortzája, mint az Isten Angyalának: *Tsel. 6: 15. ʘ*. Azért ez-is azt tézi: *Az én-bennem való jók gondolkodásomban, a' vigasztalások megvidámitották az én Lelkemet: 'Sólt. 94: 19. A' te vigasztalásid elevenítették-meg az én Lelkemet.*

I M Á D S Á G.

Irgalmas örökké-való Atya UR Isten, megvallom és panaszlom Te-előttem, hogy a' miképen a' Sátány Tégedet, és a' Te Dolgaidat előttünk mindenkor gyalázza, 's vízfű-fordítva állítja elönkben; úgy az én meg-vezett termézetem, jó fándékból való igazgatásodat vízfű-fű-főn fémleli. Tudom óh URam, hogy a' Te Tanátsod nélkül rajtam femmi nem eshetik; A' Pohár a' Te Kezedben vagyon, és Te töltödki minden Népeknek, (a) mert ez merő fere-

(a) 'Sólt. 75: 9. tet,

tet, mellyet, még mikor dorgálz-is, nekünk jelentez; mert ha gyönyörködneél halálunkban, avagy el-kárhoztatásunkban, tehát közelebb-való útna vólna ahhoz? De midőn a' mi ellenségeinket, a' Világot, a' gyarló Testet, a' Kezest által (mellyel követjük a' Krisztust,) megfészted, (b) tehát az a' mi jónkra esik, és a' győzelem annál könnyebb; mert mitsoda a' mi fénvedésünk az halál' keferü vóltához, a' pokol' örökké-való kínjához, és a' Te Szent Ortzád elöl egészen való el-taszításhoz képest, mellyet a' mi büneinkkel meg-érdemlettünk? kit a' mi Megváltónk a' Te Szerelmes Fiad, kiben Tenéked minden kedved bé-töltt, éretünk meg-kóftolt és fel-vett. (c) A' mi nyomorúságunk csak ideig-való, mivel vége lézen és könnyü. (d) mint-hogy mi a' Te velünk létedet és abban való fegedelmedet hízfűk. (e) Oh engedd nekem én Istenem, hogy ne nézzem a' láthatót, hanem a' Te láthatatlan Kegyelmedet, Fogadásídat, Vigasztalásídat, és az örök Bóldogságot, mellyet azoknak ígértél, kik végig meg-maradnak (f) a' Békeséges-tűrésben. Hogy az én Lelkemet Békeséges-tűrés által birjam, (g) femminémü fénvedelemben meg-ne lankadjak, hanem általa meg-erősített, tökéletes, jól el-készített, (h) mint a' Krisztus' jó vitéze (i) lehessék. Hogy ama' ne-

E 4

mes
(b) Gal. 6: 14. (c) Luk. 22: 44. 'Sólt. 22: 1. (d) 2 Kór. 4: 17, 18. (e) 'Sólt. 91: 15. (f) Mát. 24: 13. Jel. 2: 10. (g) Luk. 21: 19. (h) 1 Pét. 5: 10. (i) 2 Tim. 2: 3.

mes hartzot meg-hartzoljam, Hitemet meg-tartsam: és végezetre azt a' Ditsőségnek Koronáját, melly a' győzedelmeknek kifizetett, elnyerhessem. (k) A' mi URunk Jéfus Kristus által, Amen.

(k) 2 Tim. 4: 7, 8.

VI. R É S Z.

A' KERESZT' TITKAIROL, ÉS MIKÉPEN vonattatunk az által az Istenhez.

A' ki fel-nem vészi az ö Keresztét, és így nem követ engemet hátul, nem méltó én-bozzám: Sz. Mát. 10. RÉL. 38. ψ.

Valakik Igaz Tanítványi, Szeretői és Követői akarnak lenni a' Kristusnak, azoknak az ö Keresztjeket kell hordozniok, itt, akárminémü légyen-is az; mert ha egyiket kerülöd, a' másikba esel. Fűs, valahová fíntén akarod, és tselekedjél a' mit akarú, de tsak fzenvedned kell. Nintsen olyan kitsiny, sem nagy Kereszt, hogy az Isten az alá ne tenné az ö Kezét, 's ne hordozná annak fűllyosabb részét; melly által úgy meg-vidámúl az Ember, 's a' Kereszt' terhe úgy meg-könnyebbítettik, hogy ezébe sem vészi, fzenvedett-é valaha. De mihelyt az Isten távozik a' terhe alól, mindjárt a' fzenvedésnek terhe az ö fűllyoságában 's keserü vóltában helyén marad. Azért hordozta az Isten' Fia, az UR Jéfus Kristus, leg-
nehe-

nehezebb formán a' leg-nehezebb jármot, és mindnyájan hordozták utánna, kik leg-kedvessebb Baráti vóltanak; mert fenki azt fzóval ki-nem mondhatja, mitsoda ki-mondhatatlan jó van el-rejtve a' fzenvedésben; mert az Isten tsupán tsak az ö fzerelméből 's hozzánk-való hűségéből adja reánk a' Keresztet, hogy az által az ö Barátit magához vonja, 's a' Kristushoz hasonlökká tégye, Róm. 8: 29. hogy az ö Idvelségekűl meg-ne fosztassanak. Tanítsanak-meg tégedet a' te Keresztednek igazán-való hordozására az UR Jéfus Kristusnak öt Sebei, azok légyenek a' te tanító és Kereszt Könyvetskéd. Ugy-mint az ö Szent Lábain való Sebek, tanítsanak távoztatni és tűrni; távoztatni minden gyönyörüséget, tűrni mindent a' mi külső vagy belső-képen jön reád, ezt a' két erőt fűljád a' Kristus' Szent Lábainak Sebeiből. Az ö adakozó Kezein lévő Sebek, tanítsanak hallgatni 's minden ideig-valókat meg-vetni. Az ö Szent Oldalának Sebe, tanítson a' magad meg-tagadására, és a' te Szivednek minden gyönyörüségének 's bődogságának a' Kristusban-való keresésére. Az ö Keresztfán meg-mezítelenítettett Tefte, tanítson a' minden teremtt állatok' fzerelmétűl való meg-mezítelenülésre. Mert valaminthogy mezítelen fűzítettett a' mi URunk a' Keresztfára, úgy-hogy, semmi ruházatja rajta nem maradott, azon kívül még az ö Köntösére forsot vetettek, a' maga Isteni Szemei előtt: 'Salt. 22: 19. Így kell valósággal

tidnod; ha az igaz tökéletességet el-akarod érni, mindentől a' mi nem Isten meg-kell me-zítelenülnöd, úgy-hogy, abban egy szálát se tartss-meg rajtad, femed' láttára kell annak elvef-ni és semmivé lenni, és minden Embertől tsúf-nak, bolondságnak és eretnekségnek kell itél-tettnek 's tartatnak lenned. Semmi olyan ki-tsiny nem eshetik rajtunk, melly elébb Isten-től nem rendeltetett volna, hogy úgy és nem másképen légyen; azért pedig hálákat kell Is-tennek adnunk: mert a' kik kedvesi, azokra mérte Isten a' leg-nagyobb és súlyosabb fen-vedést. A' gonosz ellenség-is sok titkos 's el-rejtett hálót veti az Ember' eleibe, hogy testi bátorságba ejtse, azért akarja az ő Választottit nagy Szerelméből 's Könyörületességéből a' mi Istenünk szüntelen fejtteni itt ez életben, sok titkos úton módon, mellyet mi sokszor nem tudunk: 's nem engedi, hogy e' Világon vála-mi kedvek ferint légyen, hogy az által a' go-nosz Lelkek hatalmokban ne vegyék, 's meg-tsalván Istentől el-ne vonják. Oh ha tudnók, miképen vezet minket a' Kereszt Istenhez, és mitsoda nagy tisztesség fogja azt követni, 's a' gonosz Lelkeket-is melly nagy ferénységgel üzi-el tőlünk, sok mért-földnire futvást mennék a' Kereszt' eleibe, mert a' Kereszt és Szenvedés olyan nemes és hasznos, hogy a' mi Edes Is-tenünk minden ő Barátit szenvedés nélkül tel-yességgel nem akarja hagyni.

Ha értenők a' Kereszt' nemes voltát, méltatla-

tatlanoknak tartanók arra magunkat; mert az Istennek nagy Kegyelmeisége, hogy a' Krisztus-hoz az által hasonlók-ká lézünk. A' Krisztus e' Világnak soha nem tetfzett, azért-is gyaláz-ta ötet a' Világ. De ezer Kereszttyének között alig találhatni egyet, a' ki ezen tökéletességet el-érte volna, hogy ne kívánna tetfzeni a' Vi-lágnak. Mert a' ki a' Világnak tetfzeni akar, nem tetfzetik Istennek: és a' ki e' Világgal te-li, az üres az Istentől. Mert a' mennyiben az Ember magának és a' Világnak meg-hal, 's at-tól távozik, annyira jön-bé hozzája a' mi UR-unk Istenünk, ki egyedül az Élet. Senki nem tetfzik Istennek inkább, mint az, a' kin az Is-ten az ő akaratját tellyesíti. Ha valamelly Ki-rálynak kedvében akarnál lenni, és bizonyo-son tudnád, hogy inkább tetfzel nékie szürke köntösben, mint másban, kétség nélkül a' szür-ke köntös volna kedvesebb 's ékefebb előttd másnál, ha annál jobb volna-is. Azért mint-hogy tudod, hogy a' te Kereszted az Istennek jó tetfzése, tehát kedvesebb légyen az nálad, a' víg Napoknál. Akarod-é igazán tudni, a' te szenvedésed Istené-é, vagy tiéd? Tehát arról kell azt eszedbe vened: Ha magadért szenvedsz akármi formán-is, fájlalod szenvedésedet, 's ne-hezen hordozhatod; de ha csak egyedül Isten-ért szenvedsz, nem fáj szenvedésed, 's nem-is nehéz, mert az Isten hordozza a' terhet. Ha az Isten egy mását tetfen reád, 's maga hor-dozza, ha százat vagy többet tetfen-is, csak úgy

úgy bírod, mint az egyet: mert ott az Isten a' terhet könnyüvé, 's az igát édefsé tézi: *Mát. II: 30.* Annakokáért én Istenem, tégy én reám a' mit és a' megnyit akarék, tsak segíts hordozni, és nem én hordozzam, hanem Te! Megkell ezt-is tanulnod, hogy minden igaz Isten' ajándékinak fienvedés által kell hozzánk jöni; ha pedig a' fienvedés előtt jönnek, tehát a' fienvedés által kell bírúnk azokat. Mivel pedig a' fienvedés a' Léleknek igen hasznos és gyümölszö, azért, mert az Isten minden ö kedves Szenteire és Barátira, de kiváltképen az ö Egy-fülött Fiára, itt ez Életben olyan nagy fienvedést mért: azért fienvedjetez hát ti-is Istenért, 's annak jó gyümölszözéséért. A' kegyes Emberek magokat egészen Istenre bízzák, 's ö-töle egyaránt vézik-fel az édest a' keferüvel. Tehát az alázatofságban megkell maradniok; mert a' pokolbéli komondorok meg-nem fűnnek, hanem minden időben próbálják, mi formán szakaszthatnak-el az Embert a' Kegyes Élettől. A' Mennyei Atya el-küldötte az ö Egy-fülött Fiát fienvedni az Emberi Testben, mi pedig minden fienvedés előtt futnánk örömet; de igazsággal mondom, ha a' bátorságofabb úton akarunk járni, 's által-menni, nem lehet más-képen, hanem az UR Jépus Kristus' igaz Példáját kell valamennyire a' fienvedés által követnünk. A' Kereftyénnek minden fienvedési ha igen alá-valók-is, de Istentől 's az ö ki-mondhatatlan szerelméből jönnek, 's az Ember' maga

haszná-

hasznára fordulnak. Nem jöhetett foza olyan kitsiny fienvedés read, mellyet az Isten öröktől-fogva nem látott volna, kedves-is ö-elötte és tetzik nékie. Ha minden pokolban lévő gonof Lelkek, 's minden e' Világon lévő gonof Emberek özve-esküdenek volna-is, de mégsem árthatnának mindnyájan-is egy igazán hívő 's Isten előtt kedves Embernek: és mennél-inkább igyekeznének ártására, annál fellyebb emeltetnék az Istentől: és ha fintén pokolba vonattatnék-is az olyan Ember, de még onnan-is az ö Istenének, az ö Mennyorfágának és Böldogságának meg-kellene lenni.

A' Vadászok, kik vad-kertben farvast hajtának, ha látják hogy a' farvas el-fáradott, tudván, hogy a' kertben el-nem vezthetik, megtartóztatják a' vadász-kutyákat egy-kevéfsé, 's meg-engedik, hogy kevéfsé fétáljon a' kertben, hogy meg-erösödven, újjolag az hajtást könnyebben fienvedhesse; Ugy tselekezik az Isten is az Emberrel: ki mikor látja, hogy az háborgatás meg-nehezedett rajta, 's a' kísértet fettebb van, meg-fűnik egy kevéfsé, éléfti, vigasztalja 's nyugosztalja az Embert, 's annak úgy tetzik, hogy az ö nyomorúságát egészen meg-gyözöte, holott ez tsak újjabb hajtást-való erösíttés. Mikor a' farvas arról nem-is gondolkodik, az ebek rajta vagynak 's inkább forongatják, mint annak előtte. Ezt pedig tselekezi az Isten az ö nagy hűségéből és ferezetéből; mert a' kísértetek által hajtatik az

Ember

Ember Istenhez, 's az ötet vídám Szivel kívánó fómjúságra, mint ahoz a' Kút-föhöz, a' mellyben minden Böldogság, Öröm és Békeféleg vagyon; úgy-hogy az ital, mellyet fómjúságában talál, annál édesebb, gyönyörűsegebb és kedvesebb légyen itt e' Világon, 's azután az Örök Életben, az hol az édes Kút-föböl fogunk tellyes örömmel innya, a' maga forrásából, az-az, az ö Atyai Szivéből. Ezt a' Világ' Böltsei meg-nem foghatják, kik arról semmit nem-is tudnak, mitsoda tsudákat tselekezik a' Szent Lélek az ö Szenteiben. Az Isten úgy tselekezik, mint a' Bölts Hází-gazda, a' kinek fok finum jó bora vagyon: el-menvén le-fekszik alanni, az alatt az ö gyermekei oda-menvén, annyit isznak a' jó borban, hogy meg-ittafodnak; mellyet, fel-ferkenvén a' Tselédes-gazda, ezébe vézen, vefzőt köt, 's a' gyermekeket jól meg-vefzőzi, melly miatt annyira fómorodnak-meg, a' mennire vígak vóltanak az előtt, és ad nékik annyi vizet inniok, hogy az által megjózanodjanak. A' ferint tselekezik az Isten-is az ö válastott Fiaival, és úgy tézen, mintha el-alutt vólna; az ö édes Borát meg-engedi elsőben az ö Fiainak tellyes fájjal, gyönyörűséggel, valamint kívánják innya: de midön látja hogy már fok, és nékik ártalmokra léfzen, el-vefi tőlök a' jó Bort, meg-fómoritja őket, az elébbeni vígafságok' mértéke szerint, hogy Ötet fómjúhozzák, 's magához vigye őket; és hogy láfsák-meg ök mitsodák, és mit tseleked-

hetnek

hetnek magok erejétől, mikor az Isten el-vonja a' maga Kegyelmet tőlök, hogy meg-alázódjanak; kik az előtt azt gondoltak, hogy többet-is fenvedhetnek Istenért, meg-látják, hogy semmit nem vihetnek-végben, és tsak egy kitsiny dolgot sem fenvedhetnek 's hordozhatnak-el Istenért. A' Kristus mint ment előttünk, látjuk, tudnillik fegénységben, nyomorúságban, gyalázatban épen halálig; azon úton kell minékünk-is mennünk, ha véle együtt akarunk Mennybe menni. Ha látja Isten, hogy így-is meg-nem alázódunk, meg-engedi gyakorta, hogy fégénbe, nyomorúságba elsünk, (úgy-hogy, minden Emberek előtt fánakodásra méltó légyen,) mi magunkban aláztafsunk-meg; mert a' kísértetben tanulja-meg az Ember magát meg-alázni, 's esmérni, a' mint van, avagy mitsodás ö. Mert nem egy Ember vezett-el e' Világon, a' ki semmi hijával nem vólt, hanem kísértet hijával. Ha jól meg-gondolnád, Szived ferint kellene örülnöd, és nem kellene magadat arra méltatlannak itélni; hogy gyaláztatol avagy keferűséggel illettel, hogy ezeket Istenért fenveded; mert a' kinek Isten azt a' tisztetséget és böldogságot adja, hogy a' fenvedésnek köntösét ö-érette itt e' Világon viselje, akár belső 's akár külső-képen; de az Isten' Szeretetének az bizonyos Jele, és vezet' az Embert a' maga fundamentomához, hogy semminek ne tartsa annál feljebb magát, mint máfoktól tartathatik. A' melly Ember a' Jéhus

Kristust

Kristust akarja követni, annak a' természetől, és annak viszá-fordult gyönyörűségétől bútsút kell venni. Sokakat találunk ollyakat, kik az Istent örömeft követnék szenvedés és munka nélkül; de ezek, magokban keresnek vígasztalást, békefséget és örömet, mellyből femmi nem telik. A' Kristusnak szenvedni kellett, és meghalni: *Luk. 24: 7.* és úgy kellett bé-menni az ő Ditsőségébe. Ez mi Eletünknek Vezér Hertzegét kell követnünk minden időben, ki a' keferü Szenvedésnek Záfűlját ollyan igazán, nagy belső és külső Békefséges-türeßsel vitte elötünk. Azért mind azoknak, a' kik a' Kristust igazán követik, az ő szenvedéseknek Kereftit nagy alázatofsággal kell fel-venniük, és azt örömmel 's békefséges-türeßsel kell hordozniok a' Kristusért, akár honnan jött légyen-is az, akár vétekért, akár ártatlanul, külső vagy belső-képen, de a' Kristussal az ő szenvedése által mégyen-bé a' Ditsőségbe. Imé látjuk, hogy az Emberek szolgálnc e' Világnak, azt követik, egy kitsiny ideig tartó betsületért 's ditséretért, a' magok örömet, és mindeneket a' mi-jek vagyon felre-tévén, idegen földre 's hadbamenésre vetik magokat, az el-múlándó betsületért 's jókért; hát az örökké-való ditsőséges Koronáért nem kellene-e annál-is jobb Szível hartzolnunk, és hadakoznunk? Nagy győze-delem vagyon a' Kereftben, a' mint a' te URad Jéßus Kristusod' Példájában látod. Az Isten a' Kereftben-is vagyon; mert adja magát az Em-
berék-

bereknek, éintén úgy a' kemény és nehéz kísértet, mint az édeßség 's kedveßség által. Az Isten inkább gyönyörködik a' Kereftben, mint a' víg Napokban: mert valamint-hogy az hús fő nélkül rothadandó, fokáig nem tartathatik, a' ferint nem tetzhetik az Ember-is Istennek szenvedés és kísértetek nélkül: és mennél beljebb merül az Ember a' Kereft által az igaz alázatofságnak mélységében, annál mélyebben merül az Isten' Allatjának mélységébe. Mert mikor az Ember igaz valósággal meg-alázza magát, tehát az Isten nem tartózkodhatik-meg az ő nagy Kegyelmeßsége miatt, hanem belé kell merülnie, és mintegy belé-önteni magát az alázatos Emberbe. Azért él az Isten annyi fok-féle eßközzel az Ember' meg-aláztatásában, és az ő femmire-való vóltának meg-efmértetésében, hogy az Ember' akaratját femmivé tégye, és hogy ő az Istent szolgálja, a' maga faját akaratjának követése nélkül, melly kiváltképen kedves az Isten előtt. Sok példáiból-is a' Szenteknek nyilván vagyon ez, kik midön kemény kísértetekkel gyötrettetettek, és meg-nem szabadúlhattak, magokat valósággal egészen az Isten' akaratjára 's rendelésére hagyták; és magokat egészen meg-tagadván, nekíe áldozták: úgy-hogy, egész ő Eleteknek rendiben, azon Kereft' hordozására adták magokat, hogy-ha Istennek úgy tetzük. És az által hamar meg-fabadítottak, tudnillik, a' magok akaratjának ollyan alázatos 's engedelmes fel-áldozásával.

Mert úgy éri-el az Isten az Emberben a' mit akar, tudillik az Embernek maga meg-tagadását; kinek akarhatja fzerint az Embernek a' Kereftet kell fzenvednie.

Végezetre az ilyen kedves Kereft-viselefből ez a' tanúságod-is vagyion: mert innen megkell tanulnod, hogy fenki tégedet meg-nem bánt-hat, ha te magad nem bántod-meg magadat türhetetlenség és harag által; tévelygezf, ha azt gondolod, hogy ettöl vagy amattöl bántódtál volna meg; mert az Emberek' tsúfolása, meg-útálása vagy gyalázása, hogy-hogy bánt-hat-meg tégedet, ha magad vesztegségben tsendes és alazatos lézf? Hidd-el, az egész Világ sem bánt-hat-meg, ha türhetetlenség 's harag nélkül lé-fefz, hallgafs, mint egy meg-hólt a' sírban, 's meg-látod, mit tehet néked az egész Világ-is. Bizonytal semmit nem egyebet, hanem hogy az Istennél való ditséretednek Koronáját kézfiti. Oh melly fzf három grádtisa vagyion a' Békeséges-türésnek, mellyben áll az igaz gyöze-delem: 1. Zúgolódás nélkül fzenved. 2. Nemtsak fzenvedni a' nyomorúságot, hanem azt a' Kristushoz való fzeretetből kivánni. 3. A' nyomorúságban örvendezni. Ez a' leg-hatalmalabb és erőfebb gyöze-delem.

I M Á D S Á G.

¹ EN Istenem! tudom, hogy fok nyomorúsá-gok által kell nekünk az Isten' Országába mennünk. (a) De Te tudod, melly engedet-
(a) Tsel. 14: 22. len

len a' Test és a' Vér, az ezen az úton való menésre. Oh hüséges Atyám, ne fzfjnél-meg engemet fzeretni, 's velem jól tenni, noha én azt nem értem. Tanits-meg engemet a' Kris-tus Kerefte' titkainak meg-elmérésére, és mint fordítatik az által el tölem a' Világ, tarts-meg engemet-is az által a' Világ ellen, hogy azzal együtt el-ne kárhoztassam; (b) hanem a' miképen minden Te Fiaiddal a' Te dorgáláfodnak (c), úgy azokkal együtt a' meg-igert örökség-nek-is részeffe légyek. Mitsoda az én fzenve-désem azoknak fzenvedésekhez képest, kiknek (noha a' Te fzfjgálatodban) külsöképen sem-mijek egyéb nem vólt, hanem verés, rabság, gyötrellem, fzforongatás és nyomorúság. (d) Meg-kövezettek, vagdaltattak, ökleltettek, fegyverrel meg-ölettettek, ketske-börben fok nyomorúsággal, fogyatkozással, (e) nyúgodalom nélkül jártanak, még-is Te-veled tartot-ták, és feljebb betsülték a' Te gyalázatotat a' Világnak minden kintsénél. Azoknak végeket engedd nékem én Istenem nézmem, és Hiteket követnem (f) a' Szivnek fzfnt tsendefségében, zúgolódás nélkül, jó kedvvel engedelmesen türnöm, 's minden fzenvedésfemben Tégedet ditsöfítenem, ki mindenek felett ditsérendő vagy, mind örökké; Amen.

(b) 1Kör. 11: 32. (c) 'Sid. 12: 8. (d) 2Kör. 6: 4, 5. (e) 'Sid. 11: 36, 37, 38. (f) 'Sid. 13: 7.

MIKÉPEN KELL HORDOZNUNK, ÉS A'
 Kriftus által meg-győznünk a' nyomorúságot,
 és a' Világtól való meg-útáltatást.

Gondoljátok-meg azért kitsoda légyen az, a' ki
 ilyen szidalmazásokat szenvedett a' bünösöktől,
 hogy elmétekben el-fogyatkozván el-ne fáradjatok:
 'Sid. 12. Rész. 3. ♡.

A' 109-dik 'Sóltárban panaszolkodik a' Mesfi-
 ás: *Gyalázatos lettem ö-előttök, mikor en-
 gem' látnak, tekergetik fejeiket rajtam. Légy se-
 gítségül URam nekem, URam Isten szabadíts-meg
 engemet a' te kegyelmességed szerint: És tudják-
 meg hogy te kezéd, és hogy URam te miveléd
 ezt. Atkoztanak öök, de te áldj-meg; ellenem tá-
 madnak azok, de meg-szegyenülnek, és a' te Szol-
 gád örvendez. Az én ellenségim környül-vétnek
 gyalázattal, és bé-fedeztetnek mint-egy palástal az
 ö szegyenekkel. Ditsérem az URat felette igen, az
 én számmal. És sok embercknek gyülekezeti-
 bben tisztelen ötöt; mivel a' szegénynek jobb-keze felöl
 áll, hogy meg-tartsa annak Lelkét, azoktól a' kik
 kárhoztatják azt: 25. ♡-ben.*

Ezen panasz a' mi Megváltó URunknak
 méltán Szívünkbe hathat, és gyakran indíthat
 az UR Kriftus' és minden Szentek' Kerefté-
 nek nézésére. És azért hozatik-elé tsak-nem
 mindenik 'Sóltárban, hogy tanuljuk-meg mi-is
 vélek együtt a' sok háborúságok által menni
 az Isten' Országába: *Tsel. 14: 22. És miképen*
 kell

kell az ö meg-útálásának és gyalázatjának a' mi
 meg-útáltatásunk' orvosságának lenni, hogy ta-
 náljuk kívánni az ö meg-útáltatott Képihez ha-
 fonlókká lenni: *Róm. 8: 29. Hogy véle együtt
 bordonozzuk az ö gyalázatját: Éfés. 3: 13. Hogy
 mi-is az ö meg-ditsöült képéhez, a' ditsőség-
 ben lehetsünk hasonlók.*

A' miképen a' 109-dik 'Sóltár a' Kriftusnak
 Imádsága az ö Szenvedésében: Ugy panaszol-
 kodik ugyan azon 'Sóltárnak vége-felé, há-
 rom-féle szenvedése iránt, mellyekben forgott.
 I.

Panaszolkodik az ö Szívbeli nagy szorongatá-
 sa és szomorúsága iránt: *Mert szegény és szü-
 kölködő vagyok, és az én szívem bennem meg-se-
 besített. Nézzed ezt a' Nagy és Szent Sze-
 mélyt, miért panaszolkodik így? Azért, hogy
 halljuk mit szenvedett éretünk. Ö azt mond-
 ja: Szegény vagyok. Te pedig nem telhetel-meg
 gazdagsággal. Ö azt mondja: És szükölködő.
 Te pedig mindeneknél ditsőséges akarsz lenni.
 Ö így panaszolkodik: Az én Szívem én-bennem
 meg-sebesített. Te még-is örvendetes, víg,
 bú nélkül való életet kívánsz. Kérlek, gon-
 dold-meg, hogy a' te URadnak a' Kriftusnak
 sem volt jól mindenkor dolga; hanem az ö
 Szive az ö Szent Testében, mint valami bo-
 tokkal meg-töretett, és meg-rontatott volt. Oh
 gondold-meg, mi vagy te ehez a' Nagy és Szent
 Személyhez képest! Mikor Szivednek leg-na-
 gyobb szorongatásában vagy, gondold-meg: Így*

vólt dolga az én URammak a' Krisztusnak-is, az ő Szive fokkal nagyobb szorongatást és szomorúságot szenvedett. De a' miképen a' mi URunk Krisztusunk szenvedés által ment az örömbé, gyalázat által a' tisztességre, halál által az Életre, pokol által Mennybe; úgy kell a' mi szenvedésünknek és keresztségünknek-is Idvefésűnkre szolgálni, és az örök Hazánkba való menésre kálauzunkká lenni.

II.

Panafolkodik az ő erőtlenségéről: *Mint az árnyék mikor el-banyatlik, el-kell mennem, és ide'stova hanyattatom, mint a' sáska. Az én Térdem tántorganak az étlenség miatt, és az én Testem meg-száradott, mivelhogy nedvefésű nintsen bennem.* Ezen Szavaival érteti-meg az UR velünk, mik vagyunk mi e' Világon. Az árnyék semmi sem, és abban semmi erő vagy élet nintsen. Hasonlítja magát az UR Krisztus árnyékhoz, ki maga a' Világosság és az Élet, (de ezt az ő meg-alázódásának idején mondom, 's arra értsük; mert különben Életnek nevezte magát,) fokkal inkább árnyéknak és femminek kell nekünk tartanunk magunkat, és az Isten' Fiától az alázatosságot meg-tanulnunk. Ő azt mondja: Hogy ide'stova hanyattatik, mint a' sáska; mi pedig örökké itt maradandó helyet kívánunk. A' sáskához azért hasonlítja magát az UR, mert a' sáskának nintsen háza, faladó és félénk. Ugy vólt az UR-is e' Világon, hogy minket az ő Példájával más Hazának

zának keresésére tanitsón. Az ő Térdéi melly tántorgók, és az ő Teste melly el-száradott vólt, jól tapasztalta az ő kinjai között, midőn minden ereje el-száradott mint a' tserép: *'Sólt. 22: 16.* A' mi testi nyavalyáinkban megkellene erről emlekeznünk. A' mi testi erőnk semmit nem tehet, a' mi Lelkünk csak egyedül az Isten' édes vigasztalása által erős, és a' Mennyei gyönyörűséggel kövér, a' mint meg-iratott, *Esa. 55: 2.* És a' Krisztus által erősítetik, és örízetik-meg. *Efés. 6: 10.*

III.

Panafolkodik az UR az ő nagy gyalázatjáról, mellyett e' Világon szenvedett. Látod-e, ő nagy gyalázatot szenvedett; te pedig mindenkor betsületben akarnál lenni? Azt mondja: *Gyalázatos lettem, mikor engem' látnak, tekergetik fejeket rajtam.* Miképen lehetne valakinck ennél rosszabbul dolga e' Világon? De ezt a' gyalázatot mi-érettünk szenvedte, hogy az örökké-való gyalázattól, és légyen-vallástól meg-mentene. Az Ember Isten gyalázóvá lett. Azért kellett a' Krisztusnak a' mi bűneinkért fizetni, az ő leg-nagyobb gyalázata által. Ennek pedig orvosági, avagy vigasztaló okai, a' Világi gyalázat ellen, Ezek:

I.

A' Krisztus' Képét viseled: *Róm. 8: 29.* És követed a' te Fejedet és Mesteredet.

2.

A' Világi meg-útálás által tanulod-meg az igaz

igaz alázatofságot, a' melly Kegyelmet nyer Istennél. Mert a' kevélyeknek ellenek áll, az alázatofoknak pedig adja a' maga Kegyelmét: *1 Pét. 5: 5.*

3.

Ha a' Szentek' háma közzé való vagy, kik átok és mindenkor féméettyei, seprei voltak e' Világnak: *1 Kór. 2: 17.*

4.

Ditséreted lesz Istentől Mennyben, minden Szent Angyalok előtt: *Jel. 7: 15.*

5.

Mint-hogy a' következő nagy Napon nem támad-fel fégyenre, 's gyalázatra, *Dán. 12: 2.* mellytől meg-fabadított a' Kristus, azért az ideig-tartó gyalázat ne háborítson-meg, és ne fomorítson felettebb tégedet.

6.

Hogy e' Világon sem vonja-meg tőled az Isten a' maga Kegyelmét, ha fíntén Emberek előtt nintsen-is kedvesféged, de vagyon Isten előtt. Azért mondja a' 'Sóltárban: *Légy segítségül URam Isten, szabadíts-meg engemet a' te kegyelmességed szerint. És tudják-meg hogy te kezed, és hogy URam te miveled ezt: az-az, Valamint-hogy az ő Fiát az Isten a' gyalázatból és meg-útálásból ki-vette, és a' Mennyei Ditsőségben helyeztette, az ő hatalmas Keze által: A' fírint tselekezik veled-is, ki az ő gyalázatját hordozod, hogy minden meg-esmérje, hogy az Isten' munkája ez.*

7.

7.

Valamint-hogy az ő édes Fiára az UR Isten gyalázatot vetett, a' mint mondja: *Te-éretted terheltettem gyalázattal, és a' gyalázat befedezte az én ortzámat: 'Sólt. 69: 8.* És ísmét: *Te-éretted kell szenvednem: 'Sólt. 16: 2.* Azért a' te meg-próbáláodra tette read-is a' te Kezfezetet.

8.

Hogy az Isten az olyan méltatlan átkot áldásra fordítja, 's annak idejében a' mi gyűlölöinket meg-fégyeníti; azért mondja itt: *Atkoznak ök, de te áldj-meg: ellenem támadnak, de meg-fégyenülnek, és a' te szolgád örvendez. A' kit az Isten meg-akar áldani, nem hafnál az ellen az átok: Péld. 26: 2.* A' mint azt a' Bá-lám' példája bizonyítja: *4 Mós. 23: 8.* De azokat meg-áldja az Isten, a' kik ötet félik. Az Istenfélőnek jól léfzen dolga mind végiglen, és az ő halálának napján meg-áldattatik ő: *Sir. 1: 12.* Azt ígérte Isten Abrahámnak és minden hívőknek: *Meg-áldom azokat, a' kik tégedet áldanak; a' kik pedig meg-átkoznak, meg-átkozom azokat: 1 Mós. 12: 3.* Azért vigasztal bennünket az Isten: *Ne féljete az emberek' gyalázatjától, és azoknak szidalmokért kétségbe ne eseteke: Ésa. 51: 7.* Böldogok léfztek, mikoron titeket szidalmaznak, háborgatnak, és minden hazugságot mondanak ti-ellenetek én-érettem: *Mát. 5: 11. ψ.* Ha szidalommal illetnek titeket a' Kristus' Nevéért, böldogok vagytok; mert mind a' ditsőségnek, mind az Istennek Lelke ti-rajtatok meg-nyugoszik: *1 Pét. 4: 14.*

F 5

9. Di-

9.

Ditsérem az URat az én számmal felette igen, és sok emberek gyülekezetiben tiszteltem ötet. A' Krisztus hálákat ad az ö Szent Atyjának, az ö gyalázatjáért és Kereftéjért. Hasonlóképen mind a' Kereftyén hiveknek ez a' tulajdonságok, hogy az ö kereftjeket és meg-útáltatófokat, hálá-adással vézik. A' mi jó Istenünk mindenkor úgy tseleklék, hogy vagyon miért ö-nékie hálákat adunk. A' Kereftből nevekedik az Hálá-adás, mert a' ki a' gyalázatot békéséges-tűréssel hordozza a' Krisztus' Szerelméért, azt vizontag meg-betsülli az Isten mind ebben 's mind a' más Életben. *Fel-emeli a' szegényt a' porból, és a' szegényeket elő-vészi a' gánéjból, hogy ültessé azokat az ö népének Fejedelmi közzé:* 'Sólt. 113: 7, 8. Oh melly nagy Jószágos-tselekedet, minden gyalázatot Békéséges-tűréssel tsendesesen fenvedni, a' Krisztus' Szerelméért!

10.

Mivel-hogy a' szegénynek jobb-keze felöl áll, hogy meg-tartsa annak Lelkét azoktól, a' kik kárhoztatják azt. Ez-is a' nagy gyalázatban és a' fidalalmazásban gyönyörüséges vígaftalás; mert nem mondja azt: Hogy a' hatalmasoknak, nagy méltóságban lévőeknek, és az ártatlanok üldözöinek áll jobb-kezek felöl; hanem a' szegény el-hagyattaknak, kiknek nintsen óltalmazójok. Mind ki-keresi a' véreket, azokról meg-emlekezik, nem felejtkezék-el a' szegénynek kidításáról: 'Sólt. 9: 13. Mikor a' Világtól kárhoztatunk

tatunk, az Iftentől fel-fzabadítottunk; mint Tertullianus mondja: Az hitetlen szemléli az igazat, és keresi ötet halálra, az UR pedig nem hagyja ötet az hitlennek kezében, sem nem kárhoztatja ötet, mikor meg-itéltetik: 'Sólt. 37: 32, 33. Látod, hogy azért még ö-nékie hálákat fogz adni, és sok Nép között ditsóited az ö Nevét, hogy olyan tsudálatoson meg-fzabadított. *En pedig el-bíszem, hogy meg-látom az URnak javait az élőeknek földében, várjad az URat és légy erős, és meg-erősiti a' te szivedet, várjad az URat:* 'Sólt. 27: 13, 14. Idő előtt semmit ne itéljetez, míg nem el-jön az UR, a' ki a' fetétségnek titkait világra hozza, és a' Sziveknek tanátsit meg-jelenti, és akkor léfzen Iftentől mindenek ditséreti: 1 Kór. 4: 5.

I M Á D S Á G.

OH örökké-való Atyám és Istenem, ha az én fenvedésemben tsak a' láthatót nézem, (a) és arról a' Testnek és Vérnek engedek itéletet tenni, tehát úgy tetfzik nekem, hogy nagy keménységet mutattál hozzám. (b) De midön a' Szentségbe tekintek, és az ártatlan Jésuft nézem, 's elmélkedem arról, e' Világon mitsoda jutalma vólt nékie, minden ö Szerelméjért, hűségéért, fozgalmatofságáért és jótéteményéért, mitsoda fidalmazásokat és ellenkező Éókat fenvedett a' nyilván-való iftentelen bünösöktől. (c) Miképpen illetetett sokfoz gyalázattal 's pirúlással az ö Szent

(a) 2 Kór. 4: 18. (b) 'Sólt. 60: 5. (c) 'Sid. 12: 13.

Szent Ortzája, (d) az ő Testét miképen adta a' veröknek, és az ő Ortzáját a' szagatóknak, az ő Ortzáját el-nem vonta a' gyalázatoktól, és a' pökdösés előtt: (e) fégyenlenem kell, hogy olyan fokot állítok magam felől, és hogy háborúság nélkül való új útat akarok tsinálni a' Mennyországba való menésre. (f) És hogy úgy félek attól, a' mit szenvednem kell a' Krisztus' Nevéért (g), holott az én Krisztusom azt ördögi fúgallásnak tartja, ha az ő életét és betsületét kémellené érettem. (h) Oh én URam, én Istenem! add nékem az értelemnek Lelkét, (i) a' ki erőtlenségemben erősítsen, tégyen tökéletessé 's állandóvá, és jól el-kézfítsen, (k) hogy a' szorongatás, üldözés és meztelenség, el-ne szakadjon a' Te Szerelmedtől; (l) hanem mind ezekben győzedelmes légyek, azért a' ki engemet szeretett. Engedd nékem, hogy mindenkben úgy viselhessem magamat, mint Krisztusnak szolgája, (szolgálója) fok nyomorúságokban való türeásban, hiúságokban, szorongatásokban, vereségekben, tömlőtökben, háborúságokban, vigyázásokban, böjtölésekben, tíftságban, tudományban, felidtségben, jóságban, Szent Lélekben, tettetés-nélkül való szeretetben, Igazságnak befédében, Isteni erőben (m) ötöt kövessem tíftelesség és gyalázat által, jó hír név és kifsebség által, szabad jó akaratom szerint véle együtt itt az ő Nevéért

el-fen-
(d) Sölt. 69: 8. (e) Esa. 50: 6. (f) Tsel. 14: 22. (g) Jel. 2: 10. Tsel. 9: 6. (h) Mát. 16: 22, 23. (i) Esa. 11: 2. (k) 1 Pét. 5: 10. (l) Rom. 8: 35, 37. (m) 2 Kór. 6: 4, 5.

el-fenvedjem a' gyalázatot, ki engemet (ha hív lézek mind halálig) meg-koronáz, az Életnek Koronájával, (n) Amen.

(n) Jelen. 2: 10.

VIII. R É S Z.

NINTSEN OLLYAN NAGY KESERÜSÉG, mélyben az Isten nem rendelt volna Vigasztalást; mert az Isten' Vigasztalása mindenkor nagyobb a' mi Nyomorúságinknál: Ez tartja és erősíti-meg a' Békeséges-türest.

Szent Pál Apostol mikor elmélkedett volna, az Emberekhez-való nagy Jóvóltáról és Kegyelmeiségéről a' mi Mennyei Szent Atyánknak, miképen nyitotta legyen ki az ő Atyai Szívét nekünk, mindnyájan fégyeny nyomorult Embereknek, ditsóiti igen a' Jó Istent, mondván: *Aldott az Isten, és a' mi URunk Jéhus Krisztusnak Szent Atyja, az Irgalmasságnak Atyja, és minden Vigasztalásnak Istene; hogy minket vigasztal minden nyomorúságinkban, hogy mi-is vigasztalhafunk minden nyomorúságban esteket, azzal a' vigasztalással, mellyel Isten minket vigasztal; mert miképen bővölködnek bennünk a' Krisztus' Szervedési, azonképen bővölködik a' mi vigasztalásunk-is a' Krisztus által; mert tudjuk, hogy ti miképen társaink vagytok a' szervedésben, azonképen társaink léftek a' vigasztalásban: 2 Kór. 1: 4, 5, 7.*

Oh

Oh melly Kedves Szókkal ád Hálákat az UR Istennek ez a' nagy Apostol, az ő Mennyei Isteni Vigasztalásáért! Mert ez az egyedül-való orvoság e' Világon, a' fok-féle nyomorúságban és inségben. Egyzer'smind tanít is minket, hogy nintsen olyan nagy Kereft és Nyomorúság, mellyben Isten Mennyei Vigasztalást ne rendelt volna, és hogy az Isten' Vigasztalása nagyobb minden Emberek' nyomorúságánál; Ezt pedig meg-bizonyítja hét Fő okokkal, mellyeket egymás után tézen fel:

I.

Az Első oka: Hogy, *Az Isten Atyja az Irgalmasságnak*. Ez a' kevés fő, olyan bővséges Vigasztalás, hogy azt elégségesen meg-nem foghatni; mert az Isten itt úgy jelenti-ki magát minden meg-keferedett Sziveknek, mint Atya; Ki nem-tsak tsupán Névvvel az, hanem igaz valósággal Atyánk. Mert miben áll az Atyaság, hanem ebben, hogy az Atya az ő Gyermekait, 1. Szereti. 2. Azoknak gondjokat viseli. 3. Táplálja. 4. Oltalmazza. 5. Oktatja. 6. Az ő erőtlenségeken fánakozik. 7. Rajtok könyörül, és nekik örökséget hágy. Mikor valaki ezt jól meg-gondolja, meg-kell nékie vallani, hogy az egy főban, Atya! elég vigasztalás vagy, elégséges egyedül mindenféle nyomorúság ellen, és hogy ez a' vigasztalás nagyobb minden nyomorúságnál. Hogy pedig ötet meg-tanuljuk igazán esmérni, mitso-da Atya légyen; neyezi ötet Szent Pál, *Irgalmasság*

masság' Atyjának. A' kitől vézen eredetet minden Atyai Irgalmasság, örök eredetet pedig; mert mind azoknak az Irgalmasságoknak, kik ennyi fok ezernyi-ezer Atyai Szivekbe plántáltattak, az Isten az Eredeti, és Atyja: mellyből következik, hogy az Isten' Fiai közzül egynek-is annyi szenvedése nem eshetik e' földön, mellynél fokkal több Vigasztalás ne volna az Irgalmasság' Atyjánál.

II.

A' Második oka: Hogy az Isten, *Minden Vigasztalásnak Istene*. Ezen szóban foglaltott-bé újjolag az örökké-való véghetetlen Vigasztalás. Az Isten a' véghetetlen leg-felsőbb Jóság. Az örökké-való Jóból pedig mi fármazhatnék és jöhetne egyéb, hanem a' minden nyomorúság ellen való Vigasztalás, a' Kereftnél-is pedig nagyobb vigasztalás. Ez okon: Hogy a' Kereft ideig-való 's vége lézen; de az Isteni Vigasztalás örökké-való 's véghetetlen, mellyből ismét látjuk, hogy az Isten' Vigasztalása nagyobb a' mi Kereftünknel.

III.

Az Harmadik oka, ez: Hogy magát Szent Pál, minden Szentekkel együtt, nekünk például előnkbe állítja, midőn azt mondja: *Az Isten vigasztal minket minden háborúságunkban*. Mikor meg-gondoljuk a' Szenteknek fok-féle példait, mit szenvedtenek azok, miképpen vigasztalta Isten, és a' Kereft-vifelések között mint tartotta-meg őket, tehát a' mi szenvedésünk

sünk ahhoz-képest femmi, 's fellyül-haladják a' Szent Mártiromok' Példái az ö vigasztalásfokkal minden mi Keresztinket. Ki szenvedett annyit, mint Szent Jób: *Job. 1: 1.* Kitsoda volt olyan meg-keseredett, mint Jérémiás: *Jér. 20: 7.* Kitsoda volt olyan nagy kísértetben, mint Dávid: *'Sólt. 38: 1.* De mitsoda a' mi szenvedésünk a' Krisztus' Szenvedéséhez képest? Nem voltának-é mind a' Szent Mártiromok, Szent Fiai Istennek? És miért tézi az Isten őket semünk' eleibe? Azért, hogy tanuljuk-meg, hogy a' Kereszt-viselés, 1. Az igaz Kereszténynek' Szentsége. 2. Mennyei Lelki-tisztaság. 3. A' Sátán és a' Világ ellen való Győzelem. 4. Mennyországba való Kézület. 5. Mert Kereszt nélkül egy Keresztény nem mehet Mennyországba. 6. A' Krisztusnak Szent Hásonlatossága. 7. Egy summában, a' jó Kereszt-viselés nagy mélységes Böltsesége 's Tanátsa, mellyet a' Test és a' Vér nem érthet, nem-is kófolhatja-meg, az Isten' Igéjében el-rejtett Mennyei Mannát, Kereszt nélkül. Azért az Isten' Vigasztalása mindenkor nagyobb, minden Emberek' nyomorúságánál.

IV.

A' Negyedik okát ezen főkkal tézi-fel Szent Pál: *Hogy mi-is vigasztalásunk minden nyomorúságban esteket, azzal a' vigasztalással, mellyel Isten minket vigasztal.* Mivel vigasztalja hát a' Szent Isten az Apostolokat? És a' Szent Apostolok viszontag mivel vigasztalnak minket? Az Istennek

nek Szent Igéjével, az ö drágalátos Igéretivel, mint a' Rómabélieknek irt Levélben van fel-téve: *Mert a' mellyek régen meg-irattattanak, a' mi tanúságunkra irattanak-meg, hogy a' békeséges-tűrés által remétségünk legyen: Róm. 15: 4.* Ha jól meg-tekintjük az Isten' Igéjét, melly kedvesen szól minékünk az Isten, melly nagy Kegyelmes-ségét, 's Mennyei örök nagy Jókat ígér nekünk henné, tehát bizony meg-kell vallanunk, és ezt mondanunk, hogy az a' Vigasztalás fokkal meg-haladta minden Emberek' nyomorúságát. Bölts Sirák szépen ki-ábrázolta 's rajzolta az Ember' Életét, midőn azt mondja: *Nagy nyomorúság rendeltetett minden embernek, és nehéz iga vettetett az Ádám' faira, Anyjok' méhétől-fogva, mind az napig, mellyen mindeneknek Anyjokhoz földbe meg-térnek: Sirák. 40: 1.* De ellenbe tégyük a' mellé a' Mennyei örök Elctet, az ö Fényességével és Ditsőségével, 's meg-látjuk, hogy ez életbéli ínség fokkal feljebb haladtatik az örök Életnek Ditsőségétől, melly ígértetett nekünk az Isten' Igéjében. A' Bűn ugyan útálatos, rettenetes gonoz, mellyet mindennap nyakunkon hordozunk, ki miatt annyi fok ínség, és szorongatás alá vagyunk vettette. De ha meg-gondoljuk, hogy a' Krisztus a' mi Igazságunk, tehát a' Vigasztalás nagyobb a' Bűnnek terhénél; mert a' Krisztusban több Igazság talál-tatik, mint Bűn mi-bennünk. Egy főval, az Istennek Igéje olyan gazdag Vigasztalás, hogy a' mi Sziveink elégtelenek, mind azoknak meg-

foghatására: mint a' fegény özvegy Afzonyi-
állat' olajos-korsója, ki olyan gazdagon álda-
tott-meg Istentől, Eliséus Próféta által, hogy
több olaj jött belőle, mint-sem edényi vólta-
nak annak el-töltésére: 2Kir. 4: 6. Sok helyen
vagyon a' Szent Irásban olyan főtka, melly
fokkal inkább vigasztalhat, mint-sem az ördög,
's az egész Világ fomoríthatna. *Az Istennek fo-
lyó-vize tellyes vizekkel:* 'Sólt. 65: 10. Azt ki-
nem merítheted. Azért nevezi Isten magát Kút-
főnek: Jér. 2: 13. *Mert nálad vagyon az Életnek
Kút-feje, és a' te világofságod által látunk világo-
ságot:* 'Sólt. 36: 10. A' Bün halálnak kút-feje,
adhat-é hát több nyomorúságot, mint az Élő
Kút-fő vigasztalást?

V.

Az Ötödik Vigasztalásnak oka, az: Hogy
Szent Pál az hívő Kereftyének' Kereftit, ne-
vezi Krisztus' Szenvedésének; mivel azt mond-
ja: *Mert miképen bővölködnek mi-bennünk a' Kris-
tus' Szenvedést.* Azért: 1. Mivel minden hívők
a' Krisztusnak Lelki Tagjai, valamint-hogy a' fő
szenved fájdalmat, a' főnek egyéb tagokkal va-
ló egyezéséből; Ugy érzi a' mi Fejünk a' Kris-
tus az ő Tagjainak nyomorúságát és szenvedé-
sét. 2. Mivel a' Krisztus az ő-benne hívőkben
lakozik és él, és vélek egyesült, azért szen-
ved az ő Tagjaiban, azokban üldöztetik 's há-
borgattatik; a' mint az UR szólott az Égből:
Saül, Saül, miért kergetsz engemet: Tsel. 9: 4.
3. Mivelhogy mi a' Krisztusban újjá-Élítettünk,
's ő

's ő a' mi örökké-való Atyánk. Az Atyai Sziv
érzi azt, a' mit az ő Gyermeke szenved. Az-
ért minden hívőknek szenvedések a' Krisztusnak-
is szenvedése. Hogy-hogy lehetne a' te szenve-
défed és kerefted olyan nagy, mint ez a' Vi-
gasztalás, hogy a' Krisztus a' te Fejed, te pedig
az ő Tagja vagy, veled egyesült, benned lakik,
és szenved te-benned, 's minden te Kereftedet
magájának tartja, néked örökké-való Atyád,
és az ő Szent Kereftin érzi a' te szenvedéfedet.

VI.

Hatodik okát véli Szent Pál, a' mi minden
Vigasztalásunknak Fündamentomából 's Kút-fe-
jéből, ki a' Krisztus, midőn így szól: *Azonké-
pen bővölködik a' mi Vigasztalásunk-is a' Krisztus
által.* Minden mi nyomorúságunknak kút-feje
a' Bün, hasonlóképen minden mi Vigasztalásunk-
nak Kút-feje a' Krisztus Jébus, Istennek Fia. Mint-
hogy pedig a' Krisztus hatalmasabb a' bünnél,
úgy az ő Vigasztalása-is hatalmasabb és nagyobb
minden nyomorúságnál, melly a' Bün miatt jö-
reánk; mint Szent Pál mondja: *Az holott meg-
nevekedik a' bün, ott a' Kegyelem sokkal inkább
bővölködik:* Róm. 5: 20. *Mert tettett az Atyá-
nak, hogy minden tellyeség ő-benne lagnék:* Kolof.
1: 19. *Azért küldötte az Isten, hogy minden szo-
morúakat vigasztaljon:* Élai. 61: 1. Azért semmi
fomorúság, sem Kereft nintsen olyan nagy,
hogy a' Krisztusban annál nagyobb Vigasztalás ne
légyen.

VII.

Az utolsó ok, mellyet Szent Pál fel-tett:

A' Kríftus Ditsősége. *Mert tudjuk, hogy ti mi-képen társaink vagytok a' szenvedésben, azonképen a' vigasztalásban társaink léftek.* Tudjuk az ő ki-mondhatatlan Ditsőségének gazdagságát, és hogy ő nem-tsak az ő maga Személyében ditsőséges, úgy, hogy az ő Anyafentegyháza abban a' Ditsőségben részes ne lenne, hanem a' Kríftus fel-emeltetett a' Ditsőségre, mint Feje az Anyafentegyháznak, a' végre, hogy minden ő Tagjai részesi légyenek az ő Ditsőségének. Azért mondja a' Szent Pál, hogy, *Feje az Anyafentegyháznak, melly ő Teste, és tellyesége annak a' ki mindcneket bé-tölt mindennel: Efél. 1: 22, 23.* Hogy-hogy lehetne hát ez életbéli kereft, nyomorúság és szenvedés, olyan nagy, hogy a' jövendőbéli Ditsőségből ne vólna annál nagyobb Vigasztalásunk. Szent Pál sem tartja e' Világi szenvedésinket hasonlíthatóknak az örökké-való Ditsőséghez, melly nekünk adatik: 2 Kór. 4: 17. Miképen lehetsünk azért ezen Vigasztalásnak részesi, ahoz Őt Dolog kívántatik:

I.

Az igaz Penitentzia-tartás, és Büneinknek meg-esmérése; mert a' Bűnnek meg-esmérése nélkül, a' Szív meg-nem vigasztalódhatik. *Az egészséges emberek nem szükölködnek orvos nélkül, hanem a' betegek: Mát. 9: 12.* A' Bűn' meg-es-mérésében látja-meg az Ember, hogy maga a' Bűn által éjtette magát az inségben és nyomorúságban. Azért a' Kereft-vifelésben ne zúgólódjék Isten ellen, hanem a' maga Bünei ellen: *Jérém.*

Jérém. 3: 38, 39. meg-látja és meg-esméri, hogy Isten nem tézen véle femmi illetlenséget; mert valamint-hogy a' Bűn közönséges gonóz, mellynek mérge minden Embert meg-veftett; úgy, a' zorongatás és nyomorúság a' Bűnből fáz-mazván, minden Emberekre el-hatott. De valaki azt Szive fzerint meg-vallja Dániellel, 9: 7. 7. annak küld az Isten Vigasztalást Mennyből, mint valami Angyalt, miképen Dániel Prófétához.

2.

Az Hit; melly a' Kríftuson, mint a' gyermek az ő Anyja' emlőin függ. Mert a' Hit az, a' ki meg-fogja, és tartózkodik az Isten' Szívéhez, és a' minden Vigasztalásnak Istenéhez, meg-fogja a' Kríftust, és tartja erősen, mint Jákób: *Nem botsátlak-el tégedet, mig meg-nem áldasz engemet: 1 Mó's. 32: 26.* A' Kríftusban győzedelmeskedik a' Hit, a' Bűnön, Halálon, Ördögön, Világon, és minden fzerentsétlenség; *Mert mindenek lebeteségek az hívőknek: Márk. 9: 23.* Es a' ki hiszen, meg-látja az Istennek Ditsőségét: *Ján. 11: 40.*

3.

Az Imádság; melly az Istennel-való beféllgetés. Valamint-hogy Szívünkben vigasztalást, könnyebbiséget érzünk, mikor valamely igaz Barátunk előtt meg-panaszoljuk a' mi nyomorúságunkat 's igyünket; Ugy, és fokkal inkább vigasztaltatik-meg a' mi Szívünk az Istennel-való beféllgetésben; mint Szent Dávid mondja: *A' melly nap kiáltottam, azonnal meg-hallgattál enge-*

engemet, meg-fzaporítottad az én Lelkemben az erőt: 'Sólt. 138: 3. A' Jépus' Nevében-való Imádság fíntén ollan, mint-egy Mennyei Lajtorja, mellyen Istenhez fel-mégyünk. Egy Imádság sem mégyen Mennybe, hogy azzal Angyal né jöne-le: 1 Mós. 28: 12. Ez az Isteni Vigasztalás, melly néküink ki-ábrázoltatott a' Krípus' Szenvedésében. Midön az UR buzgón könyörgött, Angyal jelent-meg nékie, ki ötet bátoritaná: Luk. 22: 43. Mert az Istennek Szent Fogadási (mellyekben a' minket meg-hallgatást ígerte,) meg-másodhatatlanok.

4.

Hogy az Isten' Vigasztalásának el-vételére alkalmasok lehessünk, fűkséges ahoz a' Szent Isteni Ditséret. Minden Isteni Ditséretben Lelki öröm vagyon. A' ki mindennap ditséri az Istent, Angyali tífet vízen-végbe. Mert tudjuk azt, hogy a' Szent Angyalok fűntelen ditsóítik az Istent: És a' mi Mennyei Atyánk' Ortzáját nézik Mennyben: Mát. 18: 10. Ez az ő leg főbb örömök, az ő Angyali Kenyerek, mellyel élnek: azért semmi Isteni Tíftelet nem lehet Öröm és Vigasztalás nélkül, a' mint a' 'Sóltár fól: *Aldom az URat minden időben, mindenkoron az ő Ditséreti az én számban, vagyon. Az URban ditsekedik az én Lelkem, azt meg-híllván a' nyomorúltak örülni fognak: 'Sólt. 34: 12: Itt Szent Dávid az Isteni Ditséretet, az Örömmel együvé téfi, 's tanít minket arra, hogy egyik a' másíkból származik.*

5.

5.

Utólszor; Ez-is igaz ezköz a' Vigasztalás' el-nyerésére, mikor az Isten' Igéjét fozgalmatoson olvasuk, hallgatjuk, 's arról elmélkedünk, és az Isten' Szájára vigyázunk: mert a' végre jelentetett-meg néküink az Isten' Igéje, hogy a' Békeséges-türés által, és az Iráfoknak vi'sgálása által, reménségünk légyen. Rom. 15: 4. És mind e' meg-neveztetett okokat, tudni-illik, az igaz állhatatos Vigasztalást minden-féle nyomorúságban, miképen keressük 's magunkhoz kaptsoljuk, az igaz Penitentzia-tartás, igaz Hit, Szívbeli buzgó Imádság, és Isteni Ditséret által; egyedül tsak az Isten' Igéjéből, mint az igaz Vigasztalásnak Kút-fejéből, kell merítenünk és vennünk.

I M Á D S Á G.

Ditsértelsél óh Irgalmasságnak Atyja, és minden Vigasztalásnak Istene, (a) hogy a' nyomorúságban lévöket soha meg-keresés és vigasztalás nélkül nem hagyod. És noha dorgá-lod öket, de nem adod a' halálnak: (b) fok-foz ugyan elöttök mint-egy el-rejtezett Isten vagy, de ugyan Te vagy az ő szabadítójok. (c) Ki-vízed a' pűftába öket, de fólaf nékiek fűp fűóval. (d) Ezen vigasztalást, óh URam! petsé-teld-bé az én Szívemben, és tellyesítsed rajtam. Midön a' nyomorúság közel vagyon, és sohol

G 4

- (a) 2Kór. 1: 3. (b) 'Sólt. 118: 18. (c) Esa. 45: 15. (d) Hos. 2: 13.

segí-

Iegítőt nem látok, légy Te segítségül, (e) midön a' fetétségben ülök, légy Te az én világosságom. (f) Engedd, hogy az én büneimnek, s annak a' mit azokkal érdemlettem, megemlézése, bennem igaz alázatosságot s békeséges-türest vigyen-végbe. (g) Erősítsed Hitemet, midön a' nyomorúság jelen vagon, mint Jákóbnak, hogy veled tufakodjam, s el-ne btsállalak míg meg-nem áldad, (h) hogy a' szenvedés miatt töled ne fufsak, óh én Pásztorom (i)! hanem légyek ferényebb s buzgóbb az imádságban, és a' Téged' ditsőstésben. Nyilatkoztasd-ki elmémet, hogy értsem az Irást, (k) abból tanuljam-meg útaidat, és Szivemnek tsendességében (l) magamat egészen Te-read hagyjam. A' Te Szent Fiad az UR Jésus Kristus által; Amen.

(e) Sölt. 22: 12. (f) Mik. 7: 8. (g) I Mós. 22: 7, 16. (h) I Mós. 32: 26. (i) Jer. 17: 16. (k) Luk. 24: 45. (l) Ésa. 30: 15.

IX. R É S Z.

AZ ISTEN' HIBA NÉLKÜL-VALO IGASZÁGA és Igéreti, melly meg-nem tsalhat, munkálódjék a' mi Sziveinkben
Békeséges-türest.

Én pedig az URra nézek, várom az én szabadtásomnak Istenét, és meg-hallgat engemet az én Istenem. Ne örülj én nyavalyámon én ellenségem;

gem; mert noba el-csem, de fel-kelek. Mikor a' fetétségben üléndek-is, az UR léfzen nekem világosságom. Az URnak haragját bordonozom, mert vétkeztem ö-ellene, mind addig, míg meg-nem látja az én peremet, és igaz törvényt léfzen énnékem: ki-vifzen engemet a' világosságra, hogy meg-lássam az ö Igasságát. És meg-látván az én ellenségem ezt, meg-fégyenli magát, ki azt mondotta én felölem, hol vagon a' te UR-ad Istened? Mikheás 7. Réf. 7, 8, 9, 10. 5.

OLvasuk Jérémiás Prófétnál, 9-dik Réf. 4-dik 5-ben: Hogy a' Babilóniai fogság előtt, minek-előtte Jéru'sálem előzőr el-rontatott, az Ország el-puhttatott, és a' 'Sidók a' Babilóniai fogságra vitettek; a' Bálványozásnak büne mellett, mellyel a' büntetést érdemlették, igen bé-vett fokás volt a' hűségtelen-ség, hazugság, hamiság, vízfá-vonás, gyűlölség, irigység, és minden fzetet meg-hült, és el-alutt volt. Mert a' hol ez történik, azon Orzágból és Városból az Isten el-távozott, úgy az Emberek' Szivéből-is, mellyet követ a' Vezedelem. Mert így szól Jérémiás Próféta: Minden az ö Barátjától magát meg-öltalmazza, és minden Atyátokfiának ne bigyjetek; mert minden Atyafi meg-talván meg-tsal, és minden Barátod tsalárdul jár, és ki-ki mind az ö Barátját meg-tsalja, és igazat nem szólnak: Mert az ö nyelveket szoktatták hazugságoknak szólására, a' gonofság tselekedetiben el-fáradtanak: Jer. 9: 4-dik s a' több 5-ben.

Itt látjuk, mint vólt a' dolog JÉRÚSÁLEM² Városában az első romlás előtt: tudnillik, olyan egyenetlenség vólt abban a' Városban, hogy fenki nem mert másnak hinni; és mind azon igyekeztenek, miképen hazudhassa-bé és tsalhassa-meg egyik a' másikat. Arra lesködtenek az ő fivérekben, és e' vólt az ő romlások és vezedelmek.

Panafozkodik Mikhéás Proféta ez iránt: *Jaj énnékem, mert így maradék, mint a' nyári takarodás után a' tarló, és a' szedés után a' szedett szőlo, egy emi-való gerezd sem maradott, elein-éro gyümölsöt kíván vala az én Lelkem. El-vezszett e' földről a' jó-tévő ember, egy igaz-is nintsen az emberek között, mindnyájan vér után ölalkodnak, ki-ki mind bálóval vadászsza az ő Atyját. Hogy végbe-vigyék a' gonofságot, a' melly kezek között vagyon: Mikh. 7: 1, 2, 3. Azért, a' hol ezek mennek véghez, ott munkálódják és erősen áfsák a' vezedelemnek vermét, mellyben fántfándékoson akarnak esni. Tekintsemeg minden, hogy-ha e' mái nap-is nem a' ferezint vagyon-e? Azért látjuk mi-is fremeink előtt lenni a' mi romlásunkat; mert ez a' mi romlásunk mi-magunktól vagyon. Adná Isten, hogy meg-efmérhetnök, és hagynók-el a' mi gonofságinkat, és változtatnók-el a' gonof vizfávonó Szívet, és fereztnök az Igazságot, és Békeséget! melly ha nem lézen, semmi segítségünk nem lehet.*

Mindazáltal, hogy a' jámbor Emberek e' fomorú

morú időben-is Vigasztalás nélkül ne légyenek, meg-kell tekintenünk, mivel vigasztalták magokat a' fomorú Szívek, kik mi-elöttünk éltenek, hasonló esetekben, és fereztsétkenségben. Itt meg-mutatja Mikhéás Proféta, és mint-egy ujjal mutat az igaz és fő Vigasztalásra, és így szól: 7-dik Réznek 7-dik v-ben:

En pedig az URra nézek, várom az én szabadításcmnak Istenét: Ez az Első Vigasztalás. A' Második: És meg-ballgat engemet az én Istenem. A' Harmadik: Ne örülj az én nyavalyámon én ellenségem; mert noba el-estem, de fel-kelek. A' Negyedik: Mikor a' fetétségben ülendek is, az UR nékem világosságom. Az Ötödik: Az UR² baragját bordonozom, mert vétkeztem ö-ellen, mind addig, mig-nem meg-látja az én pcremet, és igaz törvényt téfzen énnékem. A' Hatodik: Kiviszen engemet a' világosságra, hogy meg-lásam az ő igazságot. A' Hetedik: És meg-látván az én ellenségem ezt, meg-fzégnyeli magát.

En az URra nézek, várom az én szabadításomnak Istenét. Itt vagyon a' Hitről és Reménségről való tanúságunk, miképpen nézzenek azok, mint két bátor és vigyázó fém, az Isteure, minden-féle nyomorúságban, még a' legnagyobb inségben-is. És mennél nagyobb lesz a' fükség, annál erősebb légyen az Hit és Istenben való Reménség. Mert itt meg-kell emlékeznünk a' mi Kereftyén Hitünkéről: Hízek az Atya Istenben, Mennynek földnek Teremtőjében. Az-az: En hízem, hogy nem lehet olyan

olyan nagy nyomorúság, melyből az Isten mind meg-fabadítani ne akarna, mind pedig meg-nem fabadíthatna: 'Sólt. 74: 13. Azért tanuljuk-meg itt fêmeinket el-fordítani az ideig-tartó bánattól, és ne nézzük tsak azokat, hanem az UR Istent, ki mindenben legithet, valami Mennyen és Földön történik. A' mint arra fent David tanit: *Te bozzád emelem az én szemeimet, ki lakozol Mennyben: imé mint néznek a' szolgák' szemei az ő Uroknak segítségére, mint a' szolgáló-leányok az ő Afzszonyoknak segítségére, azonképen a' mi szemeink a' mi URunkra Istenünkre, míg könyörül mi-rajtunk: könyörülj rajtunk URam, könyörülj rajtunk; mert meg-telleyesedtünk gyalázattal, igen meg-telleyesedett a' mi Lelkünk a' gazdagoknak tsüfolásokkal, és a' kevélyeknek meg-utálasokkal: 'Sólt. 123: 1, 2, 3, 4.*

Es mint-hogy az Istennek tulajdonsága ez, hogy ő segít az ő idejében, és nem akkor és úgy, a' mint mi akarnók; tehát a' mellett a' mit a' Próféta mond, *Én pedig az URra nézek; annak-is ott kell lenni, Várom az én szabadításomnak Istenét; Az-az: A' Hitnek, Remétségnek és Békeséges-türésnek együtt kell lenni. A' mint minket Szent Dávid tanit, midőn ő elsöben az Hit által Istenhez bátorodik, mondván: Az UR az én világom és szabadítóm; 's kitől féljek? Az UR az én életemnek erősege, 's kitől rettegjek? El-végezi ezt végre Remésség-gel, és mond: Én pedig hiszem, hogy meg-látom az URnak javait az élőknek földéven: Vár-*

jad

jad az URat, és légy crös, és meg-eröfsíti a' te szívemet, várjad az URat: 'Sólt. 27: 1, 13, 14. Várom az URat, várja az én Lelkem, és az ő Beszédében vagyon remésségem, az én Lelkem figyelmetesebben várja az URat, hogy nem mint a' vigyázók a' reggelt: 'Sólt. 130: 5, 6. Mert a' látás (az az Igéret) bizonyos idöre halasztatott, és végezetre szól, és meg-nem tsal; ha késéndik, várjad azt, mert kétség-nélkül meg-lesz az, és nem készik: Habak. 2: 3. Noha némelly meg-fomorodott Lélek így szól: Ugy de, nékcm későnek látzik! Felelet: Így kell annak lenni, hogy az Hit, Remésség, és Békeséges-türés meg-próbáltassék. És inkább tetszik az Istennek az egész Világ' ditsőségénél. Es minthogy az Isten így gyönyörködik benne; oh miért ne akarnád hát Békeséges-türéssel el-fenvedni 's várni: Sir. 2: 1. Minden dolognak kezdeti és vége vagyon, és ha végét nem várja Ember, semmi nem lesz belöle. Nem egy sava-nyú fél éri a' mező' termését, a' míg meg-érik; de ha véget érnek, annál édefebbek lesznek: Préd. 3: 1. Így van a' Kereft dolga-is, ha Békeséges-türéssel várod végét, tehát békeséges édes gyümölytsét hozza az Igazságnak: 'Sid. 12: 11. mert Szent Pál mondja: A' Remésség meg-nem szégyenit: Róm. 5: 5. Miért? azért, mert az Isten' Igéjén fundaltatott, mint egy kö-fiklán, azért meg-áll minden ferentsétlenség ellen. Mert mindenek kik tégedet várnak, meg-nem szégyenülnek: 'Sólt. 25: 3. A' kik ö-rek néznek.

néznek és hozzá-futnak, azoknak ortzájok meg-nem
pirul. 'Sólt. 34: 6. Te-benned bízom URam,
kérek, s'ba meg-ne gyaláztassam: 'Sólt. 31: 1. 7.
Vallyon ktsoda szegyenült-meg, a' ki az URban
bizott. Avagy ktsoda hagyattatott-el, a' ki az ő
felelmében meg-maradott? Avagy ktsoda hívta ötet
segítésre, és meg-útáltatott tőle? mert kegyes, és
irgalmas az UR, nagy türo, gazdag irgalmassá-
gu, meg-botsátja a' bünöket, és meg-tart a' nyomor-
úságnak idején: Sirák. 2: 11, 12, 13. A' nyomorul-
táknak reménségek nem mind örökké vész-el: 'Sólt. 9:
19. 7.

II.

A' Második Vigasztalás: És meg-hallgat en-
gemet az én Istenem. Ez nagy vigasztalás a'
nyomorúságban, hogy tudjuk és bizonyosok
vagyunk abban, hogy a' mi Imádságinkat Isten
meg-hallgatta. Meg-hallgatta az UR az én si-
ralmimnak szavát, meg-hallgatta az UR az én kö-
nyörgésemet, és az UR bé-vette az én esedezése-
met: 'Sólt. 6: 9. Az én nyomorúságomban hívtam
segítésül az URat, és kiáltottam az én Istenem-
hez, és meg-hallgatta szómat az ő Templomából,
és az én kiáltásom ő-előtte jutott az ő füleiben:
'Sólt. 18: 7. Imé a' szegény kiáltott, és az UR meg-
hallgatta ötet, és minden háborúságából meg-szaba-
ditotta ötet. Az URnak szemei az igazakra: és
az ő fülei azoknak kiáltásokra: 'Sólt. 34: 3, 16,
Segítésül hívott engem, meg-hallgatom ötet: 'Sólt.
91: 15. Ott mégyen te-hozzád minden test, ki meg-
hallgatod a' könyörgést, e' földnek minden végeinek
és a' mészze való tengernek reménsége: 'Sólt. 65: 3, 6.

Ha

Ha mondod: Azok Szent Emberek voltak,
de mi vagyok én? Felelet: Mindenek vétkez-
tenek, és az Isten' ditsőségétől el-maradtanak: Róm.
3: 23. De még-is az ő Kegyelmeből meg-hall-
gatta öket, mikor penitentziát tartottak, és az
Istent félték. Közel vagyon az UR mindenekhez,
kik ötet segítségül hívják, mindenekhez kik ötet tö-
kéletességgel hívják: 'Sólt. 145: 18. A' nyomorul-
táknak könyörgéseket meg-nem utálta. Irattasék-
meg ez, a' következő Nemzetségnek hasznára:
'Sólt. 102: 18, 19.

III.

A' Harmadik Vigasztalás: Ne örülj én nyava-
lyámon én ellenségem, mert noha el-estem, de fel-
kelek. Noha az álnok, gonosz, tsalárd Világ
örül, mikor a' jámbornak rosszul van dolga,
és vígad annak szomorúságán; de ugyan az ő
ellensége semmivé és szegyenné lézen: Mert
mind örökké el-nem hágy az UR, bánattal illet,
ismét kegyelmes lézen, az ő Kegyelmeiségének gaz-
dagsága szerint; mert nem szíve szerint vör, sem
bánattal nem illeti az embernek fiát: Jér. sir. 3:
30, 31, 32. De az Isten igaz, ki nem hágy feljeb
kiszerteni annál, a' mint el-szenvedhetitek, söt még
a' kiszérttel egyetemben a' szabadulásra utat nyit,
bogy el-szenvedhesétek: 1Kór. 10: 14. Az Isten ter-
het ad reánk, de segít-is. Az Isten minékünk
szabadító Istenünk, és az uralkodó UR szabadít-ki
az halálból: 'Sólt. 68: 21. Fordítottad az én siralmi-
mat énnekem örömré, le-vetted az én gyász-rubámat,
és bé-övedzettél engemet örömmel: 'Sólt. 30: 12.
A' ki-

A' kisértet után vigasztal: *A' mi alnokságinkért meg-ostoroz minket, és vízszontag könyörül rajtunk: Tobias 13: 5. - Az UR támogatja az el-esendőket, és fel-emeli azokat, a' kik meg-görbedtenek: Sólt. 145: 14. Egy kis búsulásomban el-rejtettem vala az én ortzámot te-tőled, egy szem-pillantásig; de az én örökké-való irgalmaságomban könyörültem rajtad: Eiai. 54: 8. Az URnak Kegyelmeisége, hogy tellyeséggel meg-nem emésztetünk; mert nem fogyatkoztak-el az ő irgalmasági, minden reggel meg-újulnak az ő irgalmasági: Jér. 3: 21, 22.*

IV.

A' Negyedik Vigasztalás: *Mikor a' fetétségben ülendek-is, az UR léssen énnékem világosságom. Mikoron nyomorúság érkezik, mint-ha nagy fetétség venne környül, úgy tetfzik, már Barati sem esmérk az Embert, itt minden világi vigasztalás el-alufzik, ott ül az Ember az halálnak árnyékában, ott van meg-útálás és gyalázat. Az ilyen fetétségben mozognak minden fene-állatok, oroflánok, medvék, a' gonof Lelkek, és gonof Emberek; de az Isten léssen azoknak Világosságok, kik ilyen fomorúságnak árnyékában ülnek: mert Isten leg-előzőr a' maga Kegyelmeinek fényével világosít az ilyen fetétségben, és a' fomorúságnak közepette vigasztalja őket, hogy az Ember az Isten' kegyelmes jelenlétét a' Kereft-vifelések között-is tapasztalja, mint a' 97-dik Sólt. 11-dik p-ben fól: Világosság támadott az igazaknak, és az igaz szívü Embereknek világosság. Hasonlóképen: Fénylik a' fetét.*

Jetétben-is az igazak' világossága, a' kegyelmes, irgalmas és igaz Isten által: Sólt. 112: 4

V.

Az Ötödik Vigasztalás: *Az UR' haragját hordozom, mert vétkeztem ő-ellene, mind addig, mig nem meg-látja az én peremet, és igaz törvényt téssen énnékem. Mert nöha azoknak a' kik kefergetnek nem vétettünk, de az Istentől meg-érdemlettük: s ugyan ez az a' kinek rendelése által mindenek esnek rajtunk, azért-is neveztetik Isten' haragjának itt. Azért mindent a' mit a' gonof Emberek tselekefnek, gondold, hogy az Isten' haragia. Azért böldog a' ki fzenvedésében békésféges-türö, s úgy vézi-fel azt, mint az Istentől jöttet. Böldog ember a' kit te tanítádsz URam, és a' kit a' te törvényedre meg-tanítasz, hogy nyugodulmat adj annak a' veszedelem' napján, mikor az istentelenek vermet ásnak: Sólt. 94: 13, 14. Jó várni és tsendességben lenni az URnak szabadításáig: téfzi az ő száját a' porba, ezt mondván, talám vagyom még remenség, fordítja ortzáját a' verekedöknek, meg-elégfzik szidalommal: Jér. fit. 3: 25, 28, 29. Ennek Sz. Dávid jeles példája, ő ez három dologról meg-emlékezett: *Én az UR' haragját hordozom, mert vétkeztem ő-ellene: mert meg-esmérte, hogy a' gyalázatot, mellyet Sémei tett rajta, Isten erefztette reá. Ha én az UR előtt, úgy mond, kedves léfzek, engemet ismét bazu-hoz; ha pedig azt mondja az Isten, nem kellefz énnékem, im hol vagyok én: 2Sám. 15: 25, 26. Ne boszfzonkodjál a' bitetlenekre: Sólt. 37: 1.**

VI.

A' Hatodik Vígafztalás: *Ki-víszem engem a' világofságra, hogy meg-lássam az ő igazságát.* Egy fetétségben ülöröl vett hasonlatofság ez, melyet el-felejtének mint-egy meg-hóltat, kit minekutánna a' mély tömlöztből világofságra hoznak, a' mint ott az előtt egyebet nem látott a' fomorú fetétségnél, úgy most örömmel nézi a' szép eget és napfényt. A' fzerint van a' dolog a' fzerentsétlenségben és kereft-vifelésben-is: mely mikor el-múlik, akkor jö-fel az Isten' vígafztalásának szép fénye, a' mikor oztán örömmel nézheti az Ember az Isten' Kegyelmet és Segedelmét. Igy vólt Jósefnek az ő dolga: mihelyt az ő nyomorúságának fetétsége el-múlék, olyanná lön mint-egy nagy világofság: 1Mos. 41: 41. ψ. Hasonlóképen Dávid, mely hatalmas Király vólt, mikor az ő fetétségének vége lett! mely szépen hozta-ki Isten a' világofságra! Ugy lef az Itélet' Napján-is, midön az Isten minket az halálnak fetétségéből ki-rántván, világofságra vízen. Akkoron örömmel fogjuk nézni az ő Kegyelmet.

VII.

A' Hetedik Vígafztalás, Ez: *És meg-látván az én ellenségem ezt, meg-fégyenli magát.* Illyen jutalmok vagy on minden gonof Embereknek, kik máfok fzerentsétlenségét örülik, meg-fégyenülnek. Végre az illyen Embert kárhoztatóknak 's gyalázóknak fégyent kell vallaniok; mert az önnön-magok fíve bizonyság ellenek, hogy igaz-

igazságtalanságot tselekeznek. Mint kellett végre meg-fégyenülni Sémének Dávid és Salamon előtt? 2 Sam. 19: 16. *Ne tsífold-meg az embert, kinek Lelke keserúségben vagy on; mert vagy on a' ki meg-alázzon és fel-magafztaljon. Törrel fogattanak-meg a' kik örülnek az Istenfélöknek romlásfokon, és meg-eméfti őket balálok előtt a' fájdalom:* Sir. 7: 10. és 27: 32. Nem estenek-é fégyenben a' Filistéufok Sámson miatt? midön ötet tsífolnák, a' ház meg-ölé őket: Birák. 16: 23, 24, 30. Akkoron áll nagy bizodalommal az igaz ember: Bölts. 5: 1. *Mert igaz dolog ez az Istennek élötte, hogy víszontag fízesen azoknak, kik titeket nyomorgatnak, nyomorúsággal; tinéktek pediglen, kik nyomorgattatok, nyugodalommal, mi-velünk együtt:* 2 Tess. 1: 6, 7. *Hogyba örvendeztem az engem' kergetőnek nyomorúságán? És örültem mikoron ötet veszedelem találta elől? mert én nem engedtem, hogy vétkeznék az én szám ebben, hogy én átkot kértem volna az ő Lelkére:* Jób. 31: 29, 30. *Szerefsétek ellenségtéket, áldjátok a' kik titeket átkoznak, jól tégyetek azokkal; a' kik titeket gyüölönek, és imádkoztatok azokért, a' kik titeket háborgatnak és kergetnek, hogy légyetek a' ti Menynyei Atyátoknak Fiai, ki az ő napját fel-támásztja mind a' gonofzokra mind a' jókra, és esöt ad mind az igazaknak mind a' hamisaknak:* Mát. 5: 44, 45.

I M A D S Á G.

Mindenható UR Isten, a' mi URunk Jésus Kristusnak Szent Atyja! ki a' Te Igédben magadat meg-jelentetted mint Isten, kinél semmi lehet-

hetetlen nintsen. (a) A' naponként való tapasztalás mutatja-meg nekünk a' Te Mindenhatóságodat és Igazságodat; de még-is az én hihetetlen Szivem kezd lankadni, mikor valami fokás felett való hab vetődik-fel. (b) Botsásd meg ezen bűnömöt én Istenem, 's adjad a' Te Kegyelmedet, hogy minden időben Te-reád mindenható igazságra nézzek, 's békecséges-tűréssel várjam szabadítástodat. Ne utáld-meg az én imádságomat, melyet az én nyomorúságomban Te-hozzád küldök; hanem midőn az egész Világ engemet tsúfol 's tapsol rajtam, tekints Te az én előtted könyvező felemeimre. (c) Ne engedd, hogy az én ellenségeim örülhessenek rajtam. (d) Nem szabadok rendet elődbe óh én Istenem, miképen hordozz engemet; fokáig szerettem én a' fetétségnek tselekedetét, 's igazán esett rajtam, hogy a' fetétségben hagyf' ülnöm, hogy ezembe végyem, mely háfontalan minden, a' mit kivüllötted szerettem; tsak ne engedd édes Atyám, hogy a' fetétségben el-süllyedjek, a' Te Szemed örizzen engemet. A' Te Kezed végyen környül, a' Te Erőd vezéreljen, és így a' fetétségben-is én világosságom vagy. (e) Tsak Te ellened vétettem én URam, azért fidalalmaz engemet Sémei, (f) azért szorongat engemet egyik nyomorúság után a' másik. Te pedig Szent vagy, ki lakozol az Izraelnek ditséreti között: (g) Es Te tizta léf, mikor itélf; (h) én

(a) Luk. 1: 37. (b) Mát. 14: 10. (c) Jób. 16: 20.

(d) 'Solt. 25: 2. (e) Mik. 7: 8. (f) 2Sám 16: 6.

(g) 'Solt. 22: 4. (h) 'Solt. 51: 6.

én pedig ortza-pirúlva léflek. (i) De mivel nem mind örökké emlekezel-meg a' mi bűneinkről, (k) hanem Te el-törlöd azokat a' Te meg-mérsékelhetetlen könyörületeségedből; (l) Engedd hát nekem én Istenem, hogy az én meg-fabadítáomban láthassam a' Te Kegyelmedet, és hálá-adó áldozatot víflek elődbe, és a' Te Nevedet, hogy olyan jó és engedelmes vagy, áldom örökké; Amen.

(i) Dán. 9: 7. (k) Esa. 64: 9. (l) Miké. 7: 19.

X. R É S Z.

HOGY A' KERESZT-VISELÉS ALATT A' Krisztus' nagy Békecséges-tűrésének Példáját és a' következő nagy Jót nézzük; melly által minden Kereszt meg-könnyebbítetik, akár melly nagy légyen-is az.

Avagy nem ezeket kellett-e szenvedni a' Krisztusnak, és úgy bé-menni a' Ditsőségbe: Sz. Luk. 24-dik Réf. 26. v.

AZ Örökké-való Istennek Fia, az ő Szentséges Emberré való léte által, minden emberi inséget és gyötrelmet magára vett, nem fűkségtől vagy kéntelenségből vífeltétven, hanem fzelrelméből, hogy minket a' maga tulajdon Példájával tanítson a' Békecséges-tűrésre, és a' Kereszt' hordozásának 's a' nyomorúságok' meggyőzésének aranyánál drágább mesterségére. Mi-
vel-

velhogy pedig Emberré akart lenni, fel-kellett azt venni a' mi emberi, tudnillik az emberi nyomorúságot. És minthogy minden Emberek' javára lett Emberré, minden Emberek' nyomorúságát vette magára. Azért az ő Születése' órájától fogva, az ő Keresztfán való Haláláig, nem volt nyomorúság, fájdalom és szorongatás nélkül; minden emberi nyomorúságot el-fenvedett. Nagy fégenységet: *A' rokáknak barlangjok vagyon, az égi madaraknak fészkek, de az Embernek Fiának nintsen fejét holott le-bajtsa:* Mát. 8: 20. Nagy üldözést fenvedett, az ő hivataljában minden gyűlölte, vádolta, gyalázta, fidalmazta: Az ő Szenvedésekor a' leg-nagyob gyalázattal illetetett, leg-útálatosabb volt minden Emberek között: *Esa. 53: 7.* Miért nem akarunk hát mi-is meg-útálást 's gyalázatot fenvedni? az ő leg-nagyobb Jótéteményéért leg-nagyobb háládatlanságot, az ő ditsőséges tsudatételéért fidalmat, az ő igaz tanításáért gyalázatot vett.

Igy ment előttünk a' Krisztus, és meg-műtatta a' Mennyei-országban való útát, kinek nyomdokit kell nekünk-is követniük: *1 Pét. 2: 21.* Az ő Élete a' mi példánk. A' szent Békeségstűrés által követjük őtet, és azért ment előttünk, hogy mi őtet kövessük; de melly távol és messze maradnak azok hátra, kik ezt a' példát nem nézik 's nem követik! melly nagy féltésben járnak, kik ezt a' világosságot nem nyomozzák! Mert azt mondja az UR: *En vagyok*

gyok a' világosság, a' ki követ engemet, nem jár sötétben, hanem Életnek világa lesz annak: *Ján. 8: 12.*

A' jövődöbéli Ditsőséget, és az örök Eletert, e' Világnak minden gyötrelmét el-kellene az Embernek szenvedni; mert az ideig-való nyomorúság el-múlik, de az örök Ditsőség meg-marad. Az, mind kitsiny, és rövid, valamely idővel el-múlik, és nem éri az örökké-valót: *2 Kór. 4: 17.* mert az örökké-való sokkal nagyobb tufakodást és hartzot érdemel. Ha egy szempillantásig nézhetnéd a' Ditsőségnek Koronáját, és az örökké-való örömet azoknak, kik ez életben háborúságot 's nyomorúságot fenvedtenek, és nem voltak az Emberek előtt kedvesek, és érdemefek, hogy e' Világon éljenek; mindenek-fellett meg-aláznád magadat, 's a' te Keresztedet örömmel hordoznád, nem kívánnál e' Világon sok örvendetes napokat, és a' nyomorúságot nyereségnek tartanád.

Azért emeld femeidet az Égre, és nézzed a' Szent János Évangyélifával az ő Mennyei-látásában a' nagy sokaságot, ki fejei-ruhában öltözve követi az Istennek Bárányját, kiket nem tudván az Évangyélifista kik légyenek, azt felelték ö-nékie: *Ezek azok, a' kik jöttek a' nagy nyomorúságból, és meg-mosták 's meg-fejéritették az ő ruhájokat a' Báránynek Vérében:* *Jel. 7: 14.* Azért ö-nála vagynak és követik a' Bárányt valahová mégyen. Erre vigyáztanak az Isten' Szenttei; a' mint Mó'ses felől meg-iratott: *Hitnek általa nem akart Mó'ses, mikor immár öreg volna,*

Farabó Leánya' Fiának hivattatni; inkább válassza magának, hogy az Isten' Népevel együtt nyomorúsággal illetetnék, hogy-nem mint a' bűnnek ideig-való bafsnával élni, ki nagyobb gazdagságoknak itélné lenni a' Krisztusért való gyalázatot, hogy-nem mint az Egyiptombélieknek kintseket; mert néz vala e' jutalomnak fizetésére: 'Sid. 11: 24.

Itt halljuk, hogy a' Szenteknek kintsek és gazdagságok a' Kereft, és a' Krisztus' gyalázata volt, és nem hámláltatik senki a' Szenteknek hármok közzé Mennyben, valaki a' Krisztus' Kereft Záfélója alatt nem hartzolt. Miképen nézének a' Szentek minket Mennyben, ha a' Kereft viselés' jeleit velünk nem vinnök? nem esmérnének-meg bennünket, és idegenek vólnánk ö közöttök. Azt mondja az UR: *A' ki győzedelmes léssen, fejér ruhába öltöztetik, és el-nem törölöm annak nevét az Életnek Könyvéből: Jel. 3: 5.* A' mint Szent Pál mondja: *Ama' nemes hartzot meg-hartzoltam, futásomat el-vegeztem, a' hitet meg-tartottam, vegezetre el-tétetett nékem az igazságnak Koronája, mellyet ad énnékem az UR az igaz Biró Jésus Krisztus; nem tsak nékem pedig, hanem mindeneknek-is, kik várándják amaz ö ditsőséges el-jövetelét: 2Tim. 4: 7.*

I M Á D S Á G.

OH Irgalmas, Kegyelmes, 's haragra késedelmes, nagy irgalmafságu Igaz Isten, (a) esmértem, hogy Te ezt a' Kereftet szeretéből, és nem gyűlölségből adtad és küldötted reám; mert (a) 2Mo's. 34: 6. a' ki-

a' kiket szereték, azokat dorgálad; valakit Fiaddá fogadk, meg-ostorozod. (b) Te betegséggel látogatk és bé-kötözék; meg-sebesítek, és a' Te Kezeid meg-gyógyítanak. (c) Te meg-ölk és meg-elevenítek; meg-alázk és fel-magafaltk; pokolra alá-vetk, és ílmét fel-hozk, (d) ki a' Te Szenteidet tsudálatoson hordozod. (e) A' kit meg-akarék eleveníteni, meg-ölköd előzőr; a' kit fel-akarék magafaltani, elébb meg-alázod; és mikor vigasztalni akarék, elébb szomoríták: (f) keményen ostorozék, de meg-nem ölk. (g) Oh édes Atyám! előmbe-tetted a' Te Szent Fiad' békeséges-türésének tükörét, és parantsolod, hogy annak nyomdokát kövessék. (h) Oh én hegény szolga, (szolgáló,) hízem nem vazyok én az én URamnál jobb. (i) Ö szenvedés által ment az ö Ditsőségebe: Engedd, hogy én-is úgy kövessék ötet, és szenvedés által menjék az Isten' Országába. (k) És hogy meg-tudjam gondolni, hogy mind azoknak, kik a' Jésus Krisztusban akarnak Istenesen élni, üldözést kell szenvedniek. Oh adjad, hogy a' Te dorgáláladat el-szenedhessem; mert az által ajánlod magadat nékem mint fiadnak (leányodnak) (l), óh édes Atyám, melly nehezen alkalmaztatja magát az én elmém a' Te igazgatásodhoz, hogy békeséges-türő légyek a' háborúságban, víg a' remenségben (m), ki a' Krisztus'

H 5

- (b) 'Sid. 12: 6. (c) Job. 5: 18. (d) 1Sam. 2: 6, 7. (e) 'Solt. 4: 4. (f) 'Solt. 18: 36. (g) 'Solt. 118: 18. (h) 1Pét. 2: 21. (i) Mát. 10: 14. (k) Tsel. 14: 22. (l) 'Sid. 12: 7. (m) Rom. 12: 12.

ftus' igáját hordozom, holott jó kedvel 's örömmel és nem kéntelen kellene azt hordoznom. (n) Minden mostani dorgálás nem látzik nékem örvendetesnek, hanem szomorúságosnak leni; mindazáltal végezetre az igazságnak tsendes gyümölcset adja azoknak, a' kik abban gyakorlották magokat. (o) Azért adj nékem békeséges-türest, oh ferelemes Atyám! ne engedd szívemből ki-fakasztani a' Te Szent Igédet, hitemet meg-erőtleníteni, 's könyörgésemet meg-gátolni a' szorongatásnak, hogy a' türehetlenség és békéltelenség ne támadjon-fel az én szívemben. Oh gazdag fedelmű édes Atyám, ne engedd, hogy ellened zúgolódjam. Ne-is bánjál erőm felett én velem; jusson ekedbe, hogy por és hamú vagyok, és hogy az én erőm nem kö, sem az én testem nem atzél. (p) Oh UR Jépus Kristus, hűséges Fő-Papunk, ki mindenekben meg-kísértettél, a' miben mi meg-kísértetünk, tudom hogy az én erőtelenségeimen fánakodásra indulék, engedd, hogy irgalmaságot és kegyelmet nyerjek az alkalmas időben. (q) Erősítsd az én el-lankadt kezeimet és erőtlen térdeimet, erősítsd-meg hogy ne tántorogjanak, és mondd az én meg-félemllett szívemnek: (r) *Uralkodik a' te Istened.* (s) Hízem tsak Te vagy az erőtléneknek segítségem, 's a' fűkölködöknek az ő nyomorúságokban árnyék az hévség ellen, óltalom a' féltvéz ellen, (t) mivelhogy a' Te akaratod, hogy itt egy kevés ideig

fen-
(n) *Mát. II: 29.* (o) *Sid. 12: 11.* (p) *Jób. 6: 12.* (q) *Sid. 4: 15, 16.* (r) *Solt. 17.* (s) *Esa. 52: 7.* (t) *Esa. 25: 4.*

fenvedjek, és szomorúságban légyek. (u) Adj békeséges-türest, és erősíts, hogy mind azokat meg-győzzem, a' mellyeket a' fátán, a' világ, a' Te rendelésedből követ-el rajtam, hogy a' tsendesség 's reménség alatt lehessen erős, hogy meg-fegíttetem. (v) Hogy hitben el-érjem a' jóságostselekedetet, a' jóságostselekedetben a' békeséges-türest, és a' békeséges-türesben az Istenes életet. (x) Ugy-hogy az én hitem meg-próbáltasék, és drágábbnak találtafsék az aranyból, melly el-véz, de meg-próbáltatik a' tűz által. (y) Oh Szent Lélek UR Isten! Te ferelemmel tellyes örömmel olaja, (z) örvendeztesd-meg az én szívemet, 's engedd hitben fzelelnem a' következendő ditsőséget, mellyhez a' mostani fenvedések nem hasonlitandók. (a) Te vagy a' Ditsőségnek Lelke, ki minden meg-vettettek 's üldöztek nyugzol. Hízem, hogy az én bánatimat örömmel; az én kereztemet tisztégre; az én gyalázatomat ditsőségre fordítod: mellyre segélj engemet, örökké, Amen.

(u) *1Pét. 1: 6.* (v) *Esa. 30: 15.* (x) *2Pét. 1: 5.* (y) *1Pét. 1: 7.* (z) *Solt. 45: 8.* (a) *Róm. 8: 18.*

XI. R E S Z.

AZ HIVÖ LÉLEKNEK ISTENNEL, ÉS AZ
Hitnek az Isten' Irgalmasságával való
beféllgetése.

Avagy mind örökké haragszol-é ellenünk, és a' te haragodat meg-tartod-é mind örökké. Avagy
nem.

nem elevenitesz-é-meg minket ismét? hogy a' nép te-benned örvendezzen; mutasd-meg URam minékünk a' te irgalmaságodat. És a' te szabadságot adjad minékünk. Az irgalmaság és az igazság elől-találják egymást, az igazság és a' békeféség egymást tsokolják: 'Sólt. 85: 6, 7, 8, 11.

EZ a' hívő Embernek Istennel-való bátorságos beféllgetése: mert mellyik Királyjal, avagy Fejedelemmel, volna valakinek annyi bátorsága, hogy véle úgy szólana? Mikor a' Király vagy Fejedelem haragzik, mér-é valaki így szólani hozzája? Nem remélem. De az Isten az hívő Lelket úgy szereti, és ez olyan, mintha Istennek Béjáró Komornyikja volna, ki ajtón kolompozás nélkül mehet-bé az Istenhez, és mihelyt bé-mégyen, így szól néki az UR Isten: Mit kívánk, jöjj-bé, ne félj. Ezt példázta Bethsábé, *Ki bé-méne a' Dávid Király kamarájába, meg-bajla, és tétet bajta a' Királynak, és meg-esküvék nékie a' Király: 1 Kir. 1: 15, 16, 29.* Esther, a' ki bé-ment Asverus Királyhoz, és a' Király ki-nyújtá reá az arany-veszfészöt: *Esther. 5: 2.* Mikor a' nagy Emberek az ő férgény jobbágyokkal beféllnek, kiváltképen-való nagy bétületnek, kegyelmefségnek, bóldogságnak tartatik, 's kiváltképen-való ditséretekre fordul nékiek. A' mint olvassuk Titus felsől, minthogy ő Római Tsáfár lévén, olyan emberséges, magát szerettető volt, nem tudák mivel jobban ötét az ő alatta való meg-ditsérni, hanem az emberi nemzet' szerelmének, 's gyönyö-

gyönyörüségének, *amorem et delitias generis humani*, nevezték ötét, mint-hogy ugyan gyönyörködtenek benne az Emberek; mennyivel nagyobb ditsőségek, gyönyörüségek, öröm az, midőn az Isten minden Uraknak URa, és minden Királyoknak Királya, ki felől a' 'Sóltár mondja: *Hogy, az UR felséges rettenetes nagy Király, mind az egész földön: 'Sólt. 47: 2.* a' férgényvel beféll: ki nem tsak por 's hamú, mint Abrahám mondotta; *Mostan kívánnék szólni az én URamnak, noha por és hamú vagyok, 1 Mós. 18: 27. ψ.* hanem hogy a' bűn miatt, töle el-vált Bűnössel, *Esa. 59: 2.* bátorságoson beféllget. Mert midőn a' Kereftyén Sziv az Isteni Felséget, Nagyságot, ellenben a' maga és az egész Emberi Nemzet alatsón vóltát, nyomorúlt állapotját, bűnös méltatlanságát vizsgálja, kétség-nélkül fel-kiált Dáviddal: *URam! mitsoda az ember, hogy meg-emlekezel ö-röla, avagy az embernek fia, hogy meg-látogatod ötét: 'Sólt. 8: 5. ψ.* Mert minden Embernek meg-kell vallani, hogy érdemetlen az Istennel-való beféllgetésre, akár-melley nagy és fént Ember legyen-is. Mellyről Abrahám Pátriárka jól gondolkodott, mikor a' 'Sodomabéliekért könyörgött, hogy az Istent meg-ne bántsa, azt mondá: *Ne haragudjék kérlek az én URam, ha szölok tsak egyszer: 1 Mós. 18: 32.* És valahányzor szólott Abrahám, annyifor felelt-meg nékie az UR. E' lép tüköre az Isten Befédenek az hívő Emberrel; mert Ábrahám minden hívőknek Atyjok. Azért minden

minden kételkedés-nélkül bizonyos, hogy valahányszor kiált Istenhez a' hívő Lélek, annyiszor felel-meg nékie az UR Isten, igaz vigasztalás által. Vegyetek példát magatoknak fient Dávidról, ki így szólítja az Istent: *Jó akarat-tal voltál URam a' te földedhez, a' te népednek dlnokságát meg-engedted, el-vetted rólok minden haragodat, térj-meg mi hozzánk, avagy nem elevenitesz-é meg ismét? meg-hallom mit szól az UR Isten: 'Sólt. 85: 3, 4, 5, 7, 9. mellyre az ő Szívében válfafa lett; azért mondja: Még-is nintsen távol az ő segedelme. Itt mondja: Meg-hallom mit szól az UR Isten; meg-felel az Isten: Hallgasd én népem, és szólok: 'Sólt. 50: 7. ψ. Szól a' meg-keferedett Lélek: URam, a' te búsulófodban ne fedj-meg engemet: 'Sólt. 6: 1. ψ. Erre viszont meg-felel: Irgalmas és kegyelmes az UR, késedelmes a' haragra, és igen kegyelmes: 'Sólt. 103: 8. Hová mennék a' te Lelked előtt, és a' te ortzád előtt hová futnék: 'Sólt. 139: 7. Arra meg-felel az UR: Jöjjetek én hozzám mindnyájan, kik meg-fáradtatok, és meg-terheltettetek, én meg-könnyebítlek titeket: Mát. 11: 28. Tudom URam, hogy az embernek úta nintsen az ő tulajdon hatalmában, sem az útonjárónak, hogy az ő lépését igazgassa: Jér. 10: 23. Erre meg-felel az UR: Böltse téfzlek tégedet, és meg-tanítlak tégedet az útra, mellyen járj, tanátsot adok tenéked szemeimmel: 'Sólt. 34: 8. ψ. Szól a' hívő Lélek: Mutasd-meg URam nékem a' te útaidat, járok a' te igazságodban: 'Sólt. 86:*

II. ψ.

II. ψ. Mellyre meg-felel az UR: *Én vagyok az út, az igazság, és az élet: Ján. 14: 6. Azaz: Ha nem akarék tévelygeni! Én vagyok az út. Nem akarék-é meg-tsalatni? Én vagyok az igazság. Ha nem akarék örök halállal meg-halni! Én vagyok az Élet. Panaszolkodik a' hívő Lélek: Nintsen épség az én testemben a' te haragod miatt, és nintsen békefég az én tsontaimban az én büneim miatt; meg-rohadtanak és meg-senyvedtenek az én sebeim, az én bolondságom miatt: 'Sólt. 38: 4, 6. Erre felel az Isten: Ö meg-sebesítettett a' mi dlnokságinkért, meg-rontatott a' mi büneinkért, a' mi békefégünknek veresége vagy on ö rajta, és az ő sebével gyógyultunk-meg: Éfai. 53: 5. Szól a' hívő Lélek: Gyógyíts-meg URam engem, és meg-gyógyulok, tarts-meg engemet, és meg-tartatom: Jér. 17: 14. Erre meg-felel: Ki meg-kegyelmez minden te büneidnek, ki meg-gyógyítja minden te betegségidet: 'Sólt. 103: 3. Manafsef sel panaszolkodik a' hívő Lélek: Mert az én büneim a' tenger' fővenyinek számát sokkal feljül-baladják: Manaf. Imád. 9. ψ. Mellyre meg-felel az Isten: Én vagyok, ki el-törölöm a' te dlnokságidat én-magamért, és a' te büneidről meg-nem emlékezem: Éfa. 43: 25. Oh igen nagy Bünös vagyok! mondja a' Lélek: Mellyre meg-felel a' Krisztus: Nem jöttem, hogy az igazakat hívnam, hanem a' bünösöket a' penitentiára: Mát. 9: 13. Szól a' hívő Lélek: Az én ifjúságomnak büneiről, és én vétkeimről, meg-ne emlékezzél: 'Sólt. 25: 7.*

AZ IS-

Az Isten meg-felel: *Az* hitetlen ha meg-térend, élvén él, meg-nem hal, semmi gonofságiról melyeket tselekedett emlékezet nem léfzen: *Ézék*. 18: 21, 22. *Mofs*-meg engemet az én álnokságimból, és az én büneimből tisztíts-ki engemet: *'Sólt*. 51: 4. *Felelet*: *Ha a' ti* büneitek pirofsak léfznek-is, mint a' piros festék, olyanok léfznek mint a' fejer-gyapju: *Ésa*. 1: 18. *Ne* perelj a' te szolgáddal, mert egy igaz-is nem taláztatik te előtted az élök között: *'Sólt*. 143: 2. *Felel*: Nem azért botsátotta *Isten* az ő Fiát e' világra, hogy kárhoztassa e' világot, hanem hogy meg-tartassék e' világ ő-általa, a' ki hiszen ő-benne, el-nem kárhozik: *Sz. Ján*. 3: 17, 18. *Teremts* én-bennem tiszta szívet *Isten*, és az erős lelket üítsd-meg én-bennem: *'Sólt*. 51: 12. *Felelet*: *És* adok ti-néktek új szívet, és új lelket adok ti-belétek, hogy az én parantsolatimon járjanak: *Ézék*. 36: 26, 27. *Le-borgadtam* és igen lenyomattam, és mindennap szomorúan járok: *'Sólt*. 38: 7. *Felel*: *Az UR* küldött engemet, hogy a' siralmasfókat meg- vigasztaljam: *Ésa*. 61: 2, 3. *Lásd*-meg az én nyomorúságomat és gyötrelmimet: *'Sólt*. 25: 18. *Felel*: *Arra* tekintek a' ki szegény és töredelmes szívű: *Ésa*. 66: 2. *Az* én büjdosásimnak számát jól tudod: *'Sólt*. 56: 9. *Felel*: Néktek házatoknak szála-is mind számán vagynak: *Mát*. 10: 30. *Ű*. *Vallyon* mikor mehetek-el, hogy bé-mítasfam magamat az *UR* előtt: *'Sólt*. 42: 3. *Felel*: *A'* holott én lejéndek, ott léfzen az én szolgám-is: *Ján*. 12: 26. *Miglen* rejtéd-el a' te orczádat én-tőlem? *miglen* tanátskozom az én lelkemben, keserűség-

rűségemet naponként miglen tartom szívemben, miglen magasztaltatik fel ellenségem én-rajtam? *'Sólt*. 31: 23. *Felelet*: *Egy* szempillantásig bagytalak-el tégedet, de az én nagy irgalmaságomban öfzvegyűjtelck tégedet: *Ésai*. 54: 7. *Ví'sgáld*-meg itt a' te nyomorúságodat, és az örökké-való Kegyelmet, és ha az Igéret' tellyesedése halad-is, várjad azt, bizonyoson el-jön, nem kélik. *Ne* távozzál meszsze én-tőlem, mert a' nyomorúság közel vagyon, és senki nintsen ki énnékem segítséggel légyen: *'Sólt*. 22: 12. *Felel*: *Véle*-vagyok a' háborúságban, meg-mentem, és meg-dítsöttem ötet: *'Sólt*. 91: 15. *Én UR*am *Istenem*, világosítsd-meg az ez szememet, ne alugyam-el az halálban: *'Sólt*. 13: 4. *Felel*: *A'* koporsónak hatalmától meg-menthetnem öket. *Az* haláltól meg-szabadíthatnám öket: *Hóseás* 13: 14. *Kivánnám* el-költözni, és lenni a' *Kristufsal*: *Fil*. 1: 23. *Ma* velem léfzesz *Paraditsomban*: *Luk*. 23: 47.

Az Isten' Irgalmasságával-való beféllgetése a' *Hitnek*. *Az Isten*' jóvólta talál elől bennünket, a' *Hitnek* belső beféllgetése által. *Mert* az *UR*' jóvólta véfzen minket környül: *'Sólt*. 32: 10. *És* szól a' *Jérémiás* Prófétánál: *Terj*-meg, és nem tartok haragot mind örökké, mert kegyelmes vagyok én; *tsak*-hogy esmérđ-meg a' te hamífságodat, hogy a' te *UR*adat *Istenedet* el-bagytd: *3: R*. 13. *Ű*. *A'* *Hit* felel: *Könyörülj* én-rajtam én *Istenem*, a' te irgalmaságod szerint, a' te irgalmaságodnak soksága szerint töröld-el az én büneimet: *'Sólt*. 51: 2. *Ű*. *Az Isten*' Irgalmassága talál elől: *A'* ki én-

bozzám jö, el-nem vetem tölem: Ján. 6: 37. A' Hit felel: *Oh URam segélj, hogy bozzád mebessek, vonj engemet és te utannad futok: Enek. 1: 4.* Az Isten' Irgalmassága ísmét elől talál minket, és szól: *Az UR el-küldött engemet, hogy a' szegényeknek Évangyélismat hirdessek, hogy bé-kötöz-ném a' töredelmes szívűeket: Efa. 61: 1. és vigasztalni minden meg-szomorodtakat. A' Hit szól: Add-meg nékem a' te idvezítésédnek örömét, és az engedelemnek lelkével erősíts-meg engemet: 'Sólt. 51. 14.* Az Isten' Irgalmassága szól: *El-töröltem a' te álnokságodat, mint a' felleget, és mint a' felhőt a' te büneidet: Efa. 44: 22. A' Hit szól: Lásd-meg az én nyomorúságomat és gyötrel-mimet, és botsád-meg minden büneimet: 'Sólt. 25: 18. 7.* Az Isten' Irgalmassága vigasztal bennünket, és szól: *Miképen könyörül az Atya az ő fiain, azonképen könyörül az UR az ötet félökön: 'Sólt. 103: 13. A' Hit szól: Mert te mi Atyánk vagy, öröktől-fogva vagy a' te Neved: Efa. 63: 16. 7.* Az Isten' Irgalmassága szól: *Jöjjetek én-bozzám mindnyájan kik meg-sáradtatok, és meg-terhelteztetek: Mát. 11: 28. A' Hit szól: Te-bozzád emelem-fel az én lelkemet: 'Sólt. 15: 1. Az Irgalmasság szól: Te én-tölem el-pártoltál, tölcm el-futottál, sok társaidal paráznalkodtál; mindaz-dtal térj-bozzám, azt mondja az UR: Jér. 3: 1. A' Hit felel: Fel-kelvén el-mégyek az én Atyámhoz, és ezt mondom nékie: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te-ellened, és nem vagyok immár méltó arra, hogy te fiadnak hívattassam, tegy engemet olyanná, mint a' te*

a' te bérésidnek egyike: Luk. 15: 18, 19. Az Isten' Irgalmassága elől talál minket, és szól: *Ez az én fiam meg-bolt vala, és fel-tamadott; el-veszett vala, és meg-találtatott: Luk. 15: 24. A' Hit szól: En pedig a' te jóvöltodban bizom, örvendez az én szívem a' te szabadtásodban: 'Sólt. 13: 6. Az Irgalmasság talál elől minket, és szól: Mindnyájan kik szomjubohtok, jöjjetek e' vizekre: Efa 55: 1. A' Hit szól: Miképen kívánczik a' szarvas a' folyó-vizekre, akképen kívánczik te-bozzád az én lelkem Isten, szomjubohtok az én lelkem az élő Istenhez; Vallyon mikor mehetek-el, hogy bé-mutaszam magamat az UR előtt: 'Sólt. 42: 1. Az Irgalmasság szól: Ki meg-kegyelmez minden te büneidnek, ki meg-gyógyítja minden te betegségeidet: 'Sólt. 103: 3. A' Hit szól: Ne perelj a' te szolgáladdal: 'Sólt. 143: 2. Az Irgalmasság: *Én vagyok az út, az igazságg, az élet: Ján. 14: 6. A' Hit szól: A' te útaidat URam mutasd-meg nékem, és a' te ösvényidre taníts-meg engemet, viselj engemet a' te igazságodban, és taníts engemet: 'Sólt. 25: 4. Az Isten' Irgalmassága szól: A' koporsónak hatalmból meg-menthetném őket, az haláltól meg-szabadithatnám őket; halál te veszedelmed lészek én, koporsó romlásod lészek én tenéked: Hól. 13: 14. A' Hit szól: Az Isten minékünk Szabadító Istenünk, és az uralkodó Szabadit-ki az halálból: 'Sólt. 68: 21. Az Irgalmasság szól: *Én vagyok a' fel-tamadás és az élet: a' ki én-bennem hiszen, ha meg-hal-is él: Ján. 11: 25. A' Hit szól: Tudom, hogy az én Meg-váltóm él, és hogy az utolsó ember a' földből fel-tamad: Jób, 19: 25.***

Az Isten' irgalmassága elől talál minket, és szól: *Ne félj, imé az én kezemre fel-irtalak tégedet: Ésa. 41: 10. És senki ki nem ragadja azokat az én kezemből: Ján. 10: 28. A' Hit felelvén szól: A' te kezidben ajánlom Lelkemet; meg-váltottál engemet URam én igazságomnak Istene: 'Sólt. 31: 6.*

Végezetre: Az egész Szent Írás semmi nem egyéb, hanem csak a' hívő Léleknek Istennel-való bezzéllgetése: és valahányfó panaszolja a' hívő Szív az ő nyomorúságot, avagy sohajt Istenhez, annyifó felel-meg Isten belső vigasztalás által, avagy az ő Szent Igéjének vigasztalása által.

I M A D S Á G.

EN Istenem, hűséges Szent Atyám, ditsérlek Tégedet a' Te Fiadban az UR Jésus Krisztusban, hogy nekem a' Te Szent Igédben-is Atyai Szivedet meg-esmérnem engedted, hogy Te-veled bezzéllhetek, és Te meg-felelél nekem; kívánod a' benned hívőktől azt: Hadd halljam a' Te szódat; mert a' Te szó gyönyörűséges, és a' Te tekinteted ékes. (a) Oh én Idvességem, mitso-da kedvességet találj a' bűnösnek sohajtásiban? A' fertelmességben mi lehetne szeretetre méltó? Oh URam, hiszem én nem vagyok méltó ez ilyen megfoghatatlan kegyelmességedre! De minthogy ilyen alá ereszkedel szeretetből hozzám, serkentésed-fel és kézfűtésed-el az én szívemet, hogy fok-jék minden helyjen, minden időben, Te-veled

(a) Ének: 2: 14.

fiúi

fiúi hittel bezzéllni; az én számnak bezzéddi, és az én szívemnek gondolati légyenek a' Te kedved szerint való. URam, ki énnekem erősségem és szabá-dítóm vagy. (b) A' Te Bezzéddednek kívánsága miatt el-fogyatkoztak az én szemeim, azt mondván: Mikor vigasztalj-meg engemet? (c) Engedd, hogy az én Lelkemben halljam, és érezzem, hogy Te URam szólsz, 's a' Te békefésségedet igé-red nekem. Ne vesztelj az én kiáltásomra, mert nétalám ha vesztelglénde, hasonló lézek a' meghóltakhoz. (d) A' Te Bezzéddednek ajtaja megvilágosít. (e) Engedd, hogy ez a' Te kegyelmességed semmivé tégye én-bennem, a' sáttán', a' világ', és az én meg-vesztett testem' öztökélésit. Ö hozzon hozzád vízzá, mikor Te-előtted futok, mint Ádám. (f) És mikor a' szenvedésben türetetlen vagyok, mint Jónást hozzon helyre. (g) Légyen az én Lelkemnek gyönyörűsége. (h) Táplálj engemet URam a' Te Bezzédded szerint, hogy éljek, és ne hagyj meg-féssenyünlöm az én reménségemben: és midőn a' halál' porában fekszem, engedd hallanom a' Te szódat, (i) és Te-veled élnem mind örökké; Amen.

(b)'Sólt. 19: 15. (c)'Sólt. 119: 82. (d)'Sólt. 28: 1.
(e)'Sólt. 119: 130. (f) 1Mós. 3: 9. (g) Jón. 4: 4.
(h)'Sólt. 94: 19. (i) Ján. 5: 25.

XII. R É S Z.

FUNDAMENTOMA ÉS OKAI, HOGY A'
mi Imádságinkat az ISTEN bizonyosan 's ke-
gyelmesen meg-hallgatja.

Mert te URam igen jó vagy és Kegyelmes, és sok irgalmasága azokhoz, kik tégedet segítségül hívnek, figyelmezzél URam az én könyörgésemre, és hallgasd-meg az én könyörgésemnek beszédét. Az én nyomorúságomnak idején segítségül hívlak tégedet. Azért hallgasd-meg engemet: 'Sólt. 86: 5, 6, 7. ψ.

Jérémiás Próféta az ő firalmában mondja: *Az URnak kegyelmessége, hogy tellyességgel meg-nem eméztettünk: mert nem fogyatkoztak-meg az ő irgalmasági. Minden reggel meg-újulnak az ő irgalmasági: nagy a' te igazságod. Én örökségem az UR, azt mondja az én Lelkem, azért várom ötet: 3: Réf. 21, 22, 23, ψ-ben.*

Itten vígáztal minket a' Szent Lélek a' mi Kereftünkben, hogy az Isten' Jóvólta 's Irgal-
masága tart-meg minket: mert különbben meg-
eméztetnének. A' mint a' világozságnak és fe-
téttségnek egy-más után következését teremtet-
te az Isten, hogy ezek váltsák egy-mást a' ter-
mézet ferezint-való életben; úgy a' Lelki Elet-
ben-is vagyón, mind világozság mind fetéttség,
Éomóúság és öröm, mint fíntén a' természet-
ben. Ugy kell fíntelen fel-jöni a' világozság-
nak a' fetéttségben, és az örömnek az Embe-
rek'

rek' Éivében. Az Isten' Irgalmasága az, a' ki minden Embert életben 's áldáfiival tart; mert ö-dltala Éünk, mozgunk és vagyunk: Tsel. 17: 28. Isten a' Kút-feje és Eredeti az életnek és minden jónak. Ezt bizonyítják az ő munkái: mert minden valóságos munka az ő maga okára és ferezőjére mutat. Minthogy az Isten teremtete a' minden élő állatokat, tehát magának kell lenni az Életnek; mivel mindeneket jól terem-
tett, a' Leg-főbb Jónak nékie kell lenni: Min-
thogy mindeneket kellemetessé teremtett, te-
hát ö-nékie kell magának a' Szeretetnek lenni. Azért neveztetik Élő Istennek: *Te vagy ama' Kristus, az élő Istennek Fia, a' mint Szent Péter mondja: Mát. 16: 16. És nem tsak állatjában 's valóságában, azért hogy maga él; hanem tselekedetiben-is, hogy mindeneket meg-eleve-
nít 's életben tart. Holott ő ad mindeneknek életet, lehelletet: Tselek. 17: 25, és a' 140. 'Sólt. 27. ψ. A' tsinált Isteneket ditséred, és az Istent a' kinck kezében vagyón a' te lelked, és minden út-
id, nem tiszteted: Dán. 5: 23. El-hagyta-
k engemet élő kút-fejet, és magoknak kútakat ástának, kikben viz nintsen: Jér. 2: 13. Mert ő a' te éle-
ted és életednek hofszasága: 5 Mó's. 30: 20. Az UR az én életemnek erőssége: 'Sólt: 27: 1. Mellyből következik, hogy az Isten minden élő-
latoknak Élete valóságoson. Hogy ő munká-
lódja 's meg-tartja mindenben az életet, és az Istentől foly; valamint a' meleg a' Napfényből, melly által nem tsak az Ember, hanem min-
den*

den teremtett állatok élnek; mint Szent Pál mondja: *Mert ö-általa, ö-töle, és ö-benne vagnak mindenek, néki legyen ditsőség mind örökké Amen. Róm. II: 36. Mindenekben minden a' Kristus: Kolof. 3: 11.*

Noha minden teremtett állatok Istentől vésznek életet, de még-is az Embernél van az, leg-nagyobb mértékben: az Embernek vagon leg-nemesebb élete, minden e' földi teremtett állatok között, a' benne lakó okos Lélekre nézve. Az Angyalok' Élete ugyan ennél-is nemesebb, 's fellyebb-való az Emberekénél, mert az Isten' Ditsősége benne világoskodik. Azért neveztetnek az ő hatalmagságának Angyalinak: *2 Tess. 1: 7.* Mert nem vettettek semmi változandóság 's múlandóság alá, mint az Ember. De az UR Kristus' Élete mindeneknél leg-nemesebb Élet, mivel igaz Isten, és ő-maga az Élet. *Ex az igaz Isten, és az örök Élet: 1 Ján. 5: 20.* Nála van az Életnek leg-feljebb való gráditza. Isten az Istentől, Világosság a' Világosságtól, igaz Isten az igaz Istentől.

A' miképen hogy az élet az Istentől vagon; úgy minden jószág és jók Istenben 's Istentől vagnak; mert ő az örökké-való Jó. És minden a' mi jó, és jónak mondatik, ebből a' Kút-föből származott. Azért minden teremtett állatoknál vagon az Isten' jóvóltának valami tseppetskéje, mellyel bizonyítják az ő terem-tőjüket, éintén mintha beféllnének velünk; és példának okáért, a' élő-tő mondaná nekünk:

Látod

Látod Ember, az én édeségem az én Terem-tőtől adatott nékem, hogy azzal a' te fivedet meg-vidámítsam. A' kenyér így szólana hoz-zánk: Látjátok, ez tápláló erőm, a' ti és az én Teremtőtől vagon. A' leg-felsőbb Jóság, minden teremtett állatokat, az ő jó-vóltának tsepjeivel meg-hintet; a' végre mondja Szent Agoston: Hogy az Embereknek hafnokra lé-gyenek. *Meg-ékesited az Esztendőt a' te jóvóltod-dal, és a' te öfvényid kövérséggel tsepegnek: Sölt. 65: 12.* A' mi a' természetben Isten jóvóltának hivattatik, (a' természetnek jósága) az a' Szent Irás ferint, a' Szent Irásban Isten' Kegyelme-ségének neveztetett; amaz illeti a' Testet, ez pedig a' Lelket: Mert a' miképen a' Termé-zetnek nagy Könyvében ezerniképen jelentet-te-meg az ő Jóvóltát, és azokat az Emberek-nek elmérni engedte. Azonképen a' Szent Irás' Könyvében meg-fámlálhatatlan módokon jelen-tette-ki az ő Kegyelmet, és Szerelmét, melly mind bé-tellyesedett a' Kristus Jébusban; mert a' Kristusban foglaltatott egyben minden Meny-nyei 's Földi jószág, és feretet, mellyben áll minden.

A' mi pedig jó, 's mindenek-felett jó, má-fokkal-is fokta az magát közleni, mert kül-lömben nem lehetne jó. Mert mi formán tud-nók, hogy jó, ha magát meg-nem esmértetné? A' élő-tőnek jószágát hogy-hogy tudhatnók, ha a' élő-gerezeket nem termené? Hafonló-képen senki nem tudhatta volna, melly jó és

Kegyelmes az Isten, ha az ő Jóvóltát 's Kegyelmeiségét ki nem jelentette 's velünk nem közlőtte volna; ki tudta volna ki légyen a' Krisztus, ha az ő Szeretetét rajtunk meg-nem bizonyította volna?

Miért jelentette hát ki magát az Isten, hogy Jó, Irgalmas és Kegyelmes? Azért, hogy higgyünk ő-benne, őtet mindenek-felett fűrésük, és minden mi fűkségeinkben őtet hívjuk segítségül. És ez' ki-jelenés által akarta a' Könyörgést fel-gerjeszteni és óltani a' mi fűveinkben: Mert hogy-hogy hívnók segítségül azt, a' kit nem esmérnénk. Végyetek példát magatoknak Mó'sesről, mikor az Isten' Országát kívánta látni, az Isten azt felelte nékie: *Nem láthat engemet egy ember-is élvén*; az-az: az én meg-foghatatlan állapotban; de azt mivelem, hogy egy közfűklának hasadékában állítalak, és minden én Ditsőségem a' te ország előtt mégyen-el. Jegyezd-meg, nem tsak egy tseppét a' vagy részét az én Jóvóltomnak, a' mint minden teremtett állatokban azt látod, hanem minden én Jóvóltomat tapasztalni és látni fogod. *És hátul meg-látsz engemet*: 2Móf. 33: 20. Az-az: Az én tselekedeteimről esmérz-meg engemet. Akkor le-fűlla az UR felhőben: és mikoron Mó'ses előtt el-ment volna minden ő Jóvóltá 's Ditsősége, kiáltott Mó'ses: *Jéhova, Jéhova, erős, irgalmas és kegyelmes Isten, késedelmes az haragra, nagy irgalmaságú és igazságú, ki meg-tartja irgalmaságát ezeriglen, a' bűnöst büntet*

büntetés nélkül nem hagyja: 2Mó's. 34: 6, 7. Láttátok, mihelyt Mó'ses az Isten' Jóvóltát tapasztalta, fel-kiáltott, és úgy könyörgött így.

Igy jelentette-ki a' Mindenható Isten az ő Jóvóltát, Kegyelmet, Szerelmét, 's Igazságát az Embernek, 's úgy ment-el előttünk az Isten' Ditsősége, mint Mó'ses előtt, hogy mi-is úgy kiáltunk és könyörögjünk, mint Mó'ses. Ha azt feleled: *Hogy lehetne az? hanemha az Isten nékem-is úgy jelennék-meg, mint Mó'sesnek?* *Felelet*: A' Krisztusban meg-lett ez; mert ő-benne ment-el láthatóképen előttünk minden Ditsősége az Istennek. *És láttuk az ő ditsőségét, úgy-mint az Atyának egyetlen-egyszűlötének ditsőségét, ki tellyes vala kegyelemmel és igazsággal*: Ján. 1: 14.

Mikor meg-gondoljuk, mit tselekedett légyen a' Krisztus érettünk, fel-kiálthatunk: *Jéhova, Jéhova, Erős, Irgalmas és Kegyelmes Isten, késedelmes az haragra, nagy Irgalmaságú és Igazságú.*

Itt látjuk, mint tellyesűdett-bé az Irás, és miképen fűllott-le az Isten az Egből felhőben, 's az ő Ditsőségét előttünk küldötte-el, a' Krisztus' Emberré-való léteben. Midön Szent Pál és Barnabás Áthénásban a' Pogányok között nagy tsudákat tettek volna, azt mondták egymás között az Emberek: *Az Istenek jöttek mi-bozzánk emberi ábrázatban*: Tsel. 14: 11. Ez vólt az ő ítéletjek. Ugy jött e' Fűldre mi-bozzánk az Istennek minden Jóvóltá és Kegyelmeisége

mesege a' Krisztusban, e' végre, hogy az Isten minket magához hívjon, Hitünket 's Könyörgésünket fel-költse. Mert az Imádság által közli velünk az ö Jóvóltát és Kegyelmet az Isten. Ebből egynéhány fő okot kell ezünkbe vennünk, mellyből meg-tudjuk, hogy a' mi Imádságinkat az Isten bizonyoson meg-hallgatja.

I.

A' Könyörgésnek olyan tulajdonsága vagyion, hogy a' felid Embert könnyen fel-indítja; sőt olyan, hogy sokszor a' kemény Embert-is meg-indítja; mint az Özvegyről és az hamis Biróról meg-iratott. Az hol az Özvegy az ö gyakor könyörgése által a' kemény Birót fel-indította: *Luk. 18: 4.* Minthogy Lélekből származik a' Könyörgés, ereje a' Léleknek, melly által sokaknak sokszor évek el-foglaltatik és fel-indítatik. Minthogy pedig az Isten nem kemény Isten, hanem a' leg-nagyobb Szelidség, leg-nyájasabb Barátság, a' leg-felsőbb Békeséges-tűrés, a' leg-nemesebb Engedelmség, a' leg-erősebb Szeretet; és summa szerint, az Isten minden Jóságos-tselekedet, a' leg-felsőbb gráditsban; azért ez nem hibázhat: és lehetetlen, hogy a' Szívből származott Könyörgés által, fel-ne induljon Könyörületességre; mert ha az nem lenne, nem volna ö a' leg-nemesebb és leg-jobb, avagy leg-nemesebb Kegyelmség. Azért, a' melly igazán az Isten a' leg-felsőbb Kegyelmség és Jóság, olly való, hogy leg-inkább a' Szívbéli Könyörgésre indul-fel. Taulerus ezt így

így bizonyítja: Az Isten úgy ferénykedik és fíet utánnunk, 's úgy tézen, mint-ha az ö Istensége magában el-akarna fogyni, vagy semmivé lenni, hogy nekünk meg-jelenti az ö Istenségének meg-mérsékelhetetlen, és az ö Termézetinek 's Allatjának tellyes vóltát. Ugy fíet, hogy minékünk ollyan fajátunk, mint fajátja magának. És ísmét: Mi meg-mérsékelhetetlen, nagy, és örökké-való dologra teremtettünk, hívattattunk, és hivogattatunk, 's az Istennek igen ellenére van, hogy mi a' kitsiny, femmire-valókkal 's múlandókkal elégedünk-meg; mert ö kéz nekünk mindeneket adni, sőt önön-magát-is. Ísmét: Az Isten a' hozzánk-való igaz szeretet miatt, femmi kérésünket meg-nem vetheti, femmit tölünk meg-nem tarthat; sőt meg-előzi a' mi Imádságinkat, és elönkbe jön, kér bennünket, hogy baráti légyünk, és ezerfer kézbebb az adásra, mint mi a' vévés-re; kézbebb az adásra, mint mi a' kérésre.

II.

Az Isten' drága ígérati és igazsága azt kívánja: *Hívj segítségül, meg-szabadítalak tégedet: 'Sólt. 50: 15.* Mert te URam jó vagy és kegyelmes, és sok irgalmaságú azokhoz, kik tégedet segítségül hívnak: 'Sólt. 86: 5. Közel vagyom az UR mindenekhez, kik ötet segítségül hívják: 'Sólt. 145. 18. 7. Az-az, az UR Jó, ha az kevés, Kegyelmes; ha az fem elég, Nagy Irgalmaságú. Kihez? mindenekhez kik segítségül hívják. És meg-tselekezi, a' mit az Istenfélők kívánnak, kiálto-

kiáltásokat meg-hallgatja, 's meg-segíti őket: *Esa.* 65: 24. Kérjétek, és meg-ne fűnjétek; Keressétek, de félben ne hagyjátok; Zörgesetek: *Ján.* 16: 23. és *Mát.* 7: 7. Mert a' ki valamit kér, elvéfi. *Valamit imádkozásokban kéréndetek, bigyjétek hogy el-vefétek, és meg-lészen néktek: Márk.* 11: 24. *Luk.* 11: 9. és 18: 1. Ez fogadását az Istennek megkell tartani, mert külömben nem volna az, a' ki magát meg-jelentette az ő Sz. Igéjében. És hogy minket meg-hallgathasson, és az ő Jóvóltat velünk fokképen közölhesse, meg-parantsolta, hogy gyakran, fokát, és fűntelen imádkozunk.

III.

Ezt bizonyítja az Isten' mindenek-felett legjobb Édes Atyai Szíve-is: *Kitsoda ti-közülletek, ki Atya lévén, ha az ő fia kenyeret kér, követ adna nékie? Ha ti annakokért gonoszok lévén, tudtok a' ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább a' ti Mennyei Atyátok ad Szent Lelket azoknak, a' kik ő-töle kéréndik: Luk.* 11: 11. *Mellyről mind a' Menyben, mind a' földön való tellyes tséléd nevezte-tik: Efés.* 3: 15. Sz. Pál nevezi az Istent: *Irgalmasság' Atyjának, és minden vigasztalás Istenének: 2Kór.* 1: 3. Ha az Ember könyörületes lehet, hát a' ki a' fánakodó fívet teremtette, hogy volna kegyetlen? ki az Atyai fívet teremtette, hogy ne volna annak Atyai Szíve? Miért adta volna Isten magának azt a' Nevet, ha nem volna Atyai Kegyelmes Szíve? Azért, avagy megkell néki minket hallgatni; vagy pedig nem Atya az ő Neve. *Mert te mi Atyánk vagy, öröktől-fogva*

fogva vagy az ő te Neved: Ésa. 63: 16. *Mert az Izraelnek Atyja léfzek, és az Efraim énnékem első-születtem: Jér.* 31: 9. Az Anyai fíve úgy teremtett, hogy könyörül az ő méhének gyülmölsén; hogy ne volna néki ő-magának könyörülő Szíve, hogy ne könyörülne rajtunk, 's a' mi Könyörgésünket hogy ne hallgatnámeg, midön keservesen hívjuk és kiáltjuk? Látjátok, mikor a' gyermek beteg, az Anyának fíve mint esik-meg azon; fíntén úgy és fokkal inkább az UR Istennek Szíve, a' mint maga mondja: *Az én belső részeim meg-indúlnak ő-rajta, könyörülvén könyörülök rajta: Jér.* 31: 20.

IV.

Bizonyítja a' mi URunk Jézus Kríftusnak éretünk-való Efedezése-is: Miképen könyörgött az UR e' Világon éltében az ő Anyafentegyházáért, és minden hívökért? mint ajánlotta őket az ő Mennyei Szent Atyjának! (1.) *Atyám, tartsd-meg a' te Neved által azokat, a' kiket adtál nékem, hogy egygyek légyenek mint mi.* (2.) *Szenteld-meg őket a' te igazsággal, a' te beszéddel igazság.* (3.) *Örizd-meg őket gonosz veszedelemről.* (4.) *Nem-tsak ő-érettek könyörgök pedig, hanem azokért-is, a' kik az ő beszédek által bennök léfznek bennem.* (5.) *Atyám, a' kiket nékem adtál, akarom hogy az hol én vagyok, azok-is én-velem légyenek.* (6.) *Hogy a' te szerelmed a' mellyel engemet szeretél, legyen ő-bennek, és én-is ő-bennek: Ján.* 17: 1. y. Nem-tsak e' Világon könyörgött pedig éretünk, hanem most-is az Istennek Jóbbján.

Mivcl-

Mivelhogy azért nagy Papi-Fejedelmünk vagyon, ki az Egeket által-batotta, tudnillik a' Jésus, az Istennek Fia; járuljunk azért bizodalommal a' kegyelem' székehez, hogy irgalmaságot nyerjünk, és kegyelmet találjunk, az alkalmas időben való segitségre: Róm. 8: 34. 'Sid. 4: 14. 7: 26. és 9: 11.

V.

Bizonyítja a' Szent Lélek' Bizonyság-tétele: Tízzen bizonyságot a' mi lelkünkkel együtt, hogy mi Istennek fiai vagyunk: Róm. 8: 16. És lehetetlen, hogy a' Szent Lélek' Bizonyság-tétele a' mi Sziveinkben hazontalanná, és semmivé legyen.

VI.

Mint hogy Isten 's a' Krisztus velünk vagyon, és az Hit által bennünk lakoznak, hogy ne tudná a' mi foházkodásainkat? *Mikor még az én nyelvem alatt nintsen a' beszéd, imé URam te azt mind jól tudod, távol látod az én gondolatimat: 'Sólt. 139: 4, 2. Ne véld azt, hogy az Isten sok ezer mértföldnire legyen tőled, 's nem hallgatja-meg Könyörgésedet: Mert te-benned vagyon, és te ő-benne. Az Isten él és vagyon bennünk. Tel. 17: 28. és Ján. 17: 23. Hogy-hogy ne hallaná-meg a' te Imádságodat? URam, te-előtted vagyon minden én kívánságom, és az én nyögésem te-előtted el-nem rejtetett: 'Sólt. 38: 10. Az én számnak beszédi, és az én szivemnek gondolati, legyenek a' te kedved szerint valok: 'Sólt. 19: 15.*

VII.

VII.

Mivelhogy a' Szent Lélek, ki igaz Isten, a' könyörgést mi-bennünk munkálódja: A' Szent Lélek a' Könyörületefségnek Lelke, Zak. 12: 10. foházkodik bennünk: Róm. 8: 26. Hogy-ne hallaná, tudná 's látná az Isten azt, a' mellyet maga tselekezik és munkálódik. Azért lehetetlen, hogy tsak egy fohajtásotska-is el-vezzen, a' melly Szent Lélektől származik 's Istenhez küldetik, Istentől jön 's Istenhez megyen, az Istenben el-nem vezhet. Az Isten szerint való Jótselekedet világosságra megyen: Ján. 3: 21.

VIII.

Az Isten nem feledékeny Isten, mint az Ember: Minden Jótselekedetet emlékezetben tart, mint-egy petsét-nyomó gyűrűt: és minden igazán hívő olyan ő-előtte, mint-egy emlékezetnek Könyve: Mal. 3: 16. És így az Imádságot sem felejtí-el, az Isten a' Jót nem felejtí-el, hanem a' mi bűneinket felejtí-el. És az Isten' Irgalmassága olly nagy, ollyan felettébb való, hogy a' mi bűneinket meg-nyomja és el-törli, és soha azokról meg-nem emlékezik. De a' Jót, melly tőle származik, el-nem felejtíeti, külömben a' maga tselekedetét és önnön-magát kellene el-felejtíenie. A' mi könyörgésünk a' Szent Lélektől lévén, el-felejtíené-e a' Szent Lélek a' mi könyörgésünket és foházkodásainkat, mellyet bennünk maga munkálódott? Az lehetetlen, mert a' maga tselekedetét el-nem felejtí, mellyet bennünk maga munkálódott. Az

K

Isten

Isten az ő Szavát és Fogadását el-nem felelheti. *Miolta szólottam ő-felölle, meg-émlékezem ő-röla: Jér. 31: 20. Azért mondja a' 'Sóltár: A' mi könyvillatásíinkat meg-számláltad: 'Sólt. 56: 9. Az ő Szövetségének örökké-való meg-tartását parantsolta: 'Sólt. 111: 7, 9. Mitsoda az ő Szövetsége? A' bűnnek botsánatja, melly a' Kristus' Halálával meg-erősítetett, 's a' Szent Lélekkel meg-petséltetett: *Ésf. 1: 13.**

Ha azt mondod: Ha ez igaz, miért nem hallgat-meg hát engemet az Isten, és miért nem adja-meg kéréfemet? fokkor könyörgöttem, kiáltottam, foházkodtam, 's még-fem hallgattam-meg.

Es ezt fokképen femünk előtt látjuk, hogy némelly gyakran, fok ideig könyörög valamiert, de még-fem nyeri-el, 's a' mi vélekedésünk ferint nem hallgattatik-meg: Hol maradnak hát a' bizonyos meg-hallgatásnak fundamentomi? Ez, nagy kisértet, melly nem egy fegény fívet bágyaszt és tántorít-meg. De vigyázz ímez fundamentomos Feleletre:

I.

Az Imádság mindenkor meg-hallgattatik, és lehetetlen hogy meg-ne hallgattásék, a' megnevezett Fő Okokra nézve, mellyek igazak, bizonyosok, erősek. 1. Ollyan bizonyosok, melly bizonyos, hogy az Isten Jó Isten. 2. Ollyan bizonyosok, melly bizonyos, hogy Isten igaz az ő Igéretiben, és ő-maga az örökké-való Igazság. 3. Ollyan bizonyosok, a' melly

melly bizonyos, hogy Istennek mindenke-felett leg-könyörületesbb Atyai Szíve vagyon. 4. Ollyan bizonyosok, a' melly bizonyos hogy a' Kristus a' mi Közbenjárónk. 5. Ollyan bizonyosok, a' melly bizonyos, hogy az Isten 's a' Kristus mi-bennünk laknak. Ebben egy hívő Szív se kételkedjék.

II.

Hogy pedig nem mindenkor adja-meg, a' mi ket kívánunk és kérünk, (melly miatt úgy tétlik nekünk, mintha nem hallgatna-meg bennünket,) az onnan származik: 1. Hogy az Isten nem mindenkor a' mi akaratumk ferint, hanem a' mi Idvességünkre való hafon ferint hallgat-meg minket. 2. Hogy azt az Isten magának hagyta, a' mit kérünk, hogyha Testünknek avagy Lelkünknek adja-é meg; mert mikoron idő-ferint valókat kérünk tőle, és az Isten esmérí, hogy nekünk nem hafnos 's nem idvességos; tehát nem adja azt nekünk Testi Jóban, hanem a' Lelki Jóban. De még-is el-nyerjük azt a' mit kértünk, Lelki-képen Lelkünkön, 's többet annál a' mit kérünk. Mert a' mennyivel a' Lélek nemesebb 's jobb a' Testnél, és a' Lelki jók a' Földi jóknál, annyival jobb nekünk, ha az Isten a' mi ket külső 's Testi-képen kérünk, Lelkünk' javára Lelki-képen fordítja. A' mi könyörgésünket bétölti azon, a' min leg-fülségesebb, tudnillik a' Lelken. Hísem nem Test itt a' nagyobb rész, elég tsak a' Lélek segítségsek-meg. Ha Testi nyava-

nyavalyát ereft az Isten reád, 's te azon kéred, hogy meg-gyógyitson, a' te könyörgéfed nem hibazott meg-hallgattatott; mert ha Testi egészséget nem ad, Lelki egészséget ad, az pedig jobb. Nem kívánz-é inkább egészséges Lelket, mint egészséges Testet? mit használnék az egészséges Test, ha a' Lélek beteg, azaz, hitetlen volna, 's az örökké-való halállal kellene meg-halnia. De ha a' Lélek egészséges, Dáviddal mondhatjuk: *Kitsoda volna nékem Menyben te-náladnál több, és te-náladnál egyébben nem gyönyörködöm e' földön, el-fogyatkozott az én testem: 'Sólt. 73: 25, 26. és a' beteg Jóbbal: Jól tudom, hogy az én Megváltóm él: Jób. 19: 25. Így megfegittetik a' Lélek. Azért betsülte Sz. Dávid a' Mennyei Jókat feljebb, minden idő-zerint valóknál: *Jobb nékem a' te szádnak törvénye, sok ezer arany és ezüst pénznél: 'Sólt. 119: 72.**

Ha azt mondod: Mind a' kettőt kívánom én, úgymint, egészséges Testet és egészséges Lelket, idő-zerint és örökké-való Jót. Azt feleli az UR Isten: *Elég néked az én Kegyelmem: 2 Kór. 12: 9. Szent Pál: is azt akarta volna, de ez lön a' válfaz. Rövideden, minden Hitből származott Könyörgés meg-hallgattatik, és bé-tellyesedik, ha nem a' Testen-is, de a' Lelken.*

Azonban magának hagyta az Isten azt-is, hogy a' mi Imádságinkat itt tellyesíti-é, vagy a' jövendő Eletben. Ha itt el-nem éred, a' mit keresz, gondold-meg azt, hogy az néked itt nem volt hasznos, sem idveleséges. Az Isten meg-

meg-tartja azt számodra a' jövendő Eletre; hiszem nem áll minden e' Világi életben. A' mit Isten itt nem ad, ott gazdagon ezerferte adjamag: mert a' miképen lehetetlen, hogy az Isten el-felejtse a' mi imádságunkat; úgy lehetetlen, hogy ingyen Kegyelmeből meg-ne jutalmaztassa. Ha e' Világon nem-is, bizonyoson meg-léfen az Örök Eletben. Melly fok-féle a' könyörgés, annyi-féle ajándék az Örök Eletben: mert ott meg-fünés nélkül fogunk aratni: *Gal. 6: 9. Akkor szól minden igazán hívő Léleknek. Imhol a' te imádságod, mellyet küldöttél volt hozzám, smé itt az-is a' miért könyörgöttél, a' te imádságodért ezer-annyi ajándék! Ezt pedig Békeséges-türelssel kell várunk.*

Eztelen fántó-vető Ember volna az, ki most vetvén, akarná mindjárt termését venni, 's elmenvén zúgolódnék, mondván: Oh vetettem, de abból az én feneim semmit nem látnak! Te bolond, nem várhatod-é az aratásnak idejét, a' mikor a' te el-vetett magodat 's annak bőv termését vézed-bé? Így szól nem egy: *Én fok ideig fokot imádkoztam; de semmit nem látok, hogy telnek belőle, az Isten nem akar meg-hallgatni. Eztelen, alig vetettél, 's már aratni akarz. Nem várhatod-é-el az Örök Elet nagy aratásának idejét? A' mit itt vetünk, azt fogjuk ott aratni. Ha itt fok imádságot, könyhüllatást vetz, ez nemes magot; ott ezer-nyit fogz aratni örömmel: 'Solt. 126: 5. Ennek bé kell telni; mert az Isten mondotta. Ha itt*

bé-nem telik, az Örök Életben bé-kell tellyefedni. Mint fokban, kiknek Gyermek, Hites-Tárfok, jó Barátjók meg-hólt, kefervescu fira-nak. Oh édes Atyámia, nem tudod-é, hogy ez a' mag-vető idő! hiszem elébb vetned 's plántálnod kell a' te kedvesidet, sőt a' te testedet-is; a' míg nem arat, várjad az aratásnak idejét, az hol a' Szent Angyalok aratók léznek, a' te kévéidet egybe-gyűjtven, az örökké-való tsür-be gyűjtik 's vízik. Az aratás közel van, és fiet hozzánk, akkor a' mi imádságink, foház-kodásink, és könyhüllatásink, (mellyeket fok fzen Isten' eleibe küldöttünk,) meg-léznek, 's azokat gazdagon meg-találjuk; mert az Istenben mindenek meg-léznek, valamiket kívánhattunk, óhajhattunk és kérhattunk volna. És így az Istennek minden Fogadási 's ez hiba-nélkül-való okok a' Kristus Jébusban igazak 's örökké meg-maradandók léznek, és minden igazán-hívőnek az ő örökké-való öröme 's boldogságára felettébb gazdagon bé-tellyefednek, hogy azokért az Istent öröké ditséjük és fel-maga-ztaljuk.

I M Á D S Á G.

Irgalmas, Kegyelmes, Mennyei Szerelmes Szent Atyám, Te parantsoltad-meg nékem, hogy könyörögjek, (a) a' Te Szerelmes Fiaid tanított-meg könyörögni, (b) 's annak meg-hallgatását erős hittel fogadta, (c) a' Te Sz. Lelked serkentégeti ottan-ottan az én szívemet a' könyörgésre; (d) 's tül-

(a) Sol. 50:15. (b) Mát. 6:9. (c) Lu. 11:9, 10. (d) Ró. 8:26

's tudom, hogy minden jó ajándékoknak onnan-feljül a' Világosságnak Atyjától kell származni, (e) 's tudom azt-is, hogy semmi valóságos állandó jót, akár Mennyei 's akár e' Földi, akár ideig 's akár örökké-való legyen-is az, könyörgés nélkül el-nem nyerhetni. Tudom azt-is, hogy a' Te tiszteletedet illeti, 's az én felettébb-való nagy szükségem kívánja; tudom, melly kedves veled-való be-féllgetés légyen az Imádság, és Te a' vigasztalás és fient gondolatok által miképen felel-meg arra (f). És hogy semmi segítséget, sem igaz vigasztalást nem nyerhetni, hanem csak a' könyörgés-által; annyi fok példái vagynak a' Szenteknek, és az én URam Jébus Kristusomnak előttem. (g) De még-is rest és túnya vagyok a' könyörgésben. Inkább bizom magamat a' magam munkájára és böltességére, mint-sem a' Te segedelmedre és kegyelmedre. Oh bocsátsad-meg nékem az éa vakmerőségemet és bolondságomat, 's a' Te Isteni fient fogadásidnak meg-vetését! Oh fordítsad-el rólam a' kemény büntetést, mellyel fenyegeted a' Te Kegyelmednek meg-vetőit, hogy vífontag Te-is meg-veted őket. (h) És azoknak a' kik máfok után fientnek, nagy szívbeli keferüések lézen. Add nékem a' Kegyelemnek és az Imádkozásnak Lelkét, (i) hogy tudjam meg-gondolui a' Te vígaftaló ígéretedet: A' ki az URnak Nevét segítségül hívja, idvezül: (k) minekelötte kiáltanának, én meg-ballgatom, még mikor szolanának én meg-hal-lom.

(e) Jak. 1:12. (f) Sölt. 138:3. (g) Ján. 11:41. (h) 1 Sám. 2:20. (i) Zak. 12:10. (k) Tsel. 1:21.

lom. (l) Közel vagyok az UR mindenekhez, kik ötet segítségül hívják. (m) Valamit kéréndetek az Atyától az én Nevemben, meg-adja tinéktek. (n) Kitsoda az Atya ti-közületek, ki az ő gyermekének midőn kenyeret kér követ ad. (o) Gyújtsad-fel az én fivemet a' belső buzgó áhítatofsággal és a' Te Kegyelmednek világofságával: illatozzék előtted az én imádságom, mint a' Nőé' Aldozatja. (p) Emeld-fel Te-hozzád kezeimet, mint Mó'sesnek. (q) Engedd az én könyörgésemet Te-előtled zengen, mint az Áron' köntösén való tsengetjük, és a' Dávid' hárfája. (r) Gerjed én-bennem Te-hozzád való szent szomjúságot, mint a' szomju szarvas kívánkozik a' folyó-vizekre. (s) Illesd és tisztítsd-meg az én ajakimat a' Te Mennyei tüzed által, mint Esaiásnak. (t) Engedd, hogy előtted sirhassak, mint Jérémiás, és mondhassam: *Oh vajha az én szemeim könyvek' forrási volnának, és elég viz volna szememben.* (u) Láttasd-meg velem a' Te Ditsőségedet hit által Léleekben, mint Ezékiellel. (v) Hallgass-meg engemet, mint Dánielt. (x) Nyisd-meg az én femeimet, mint az Eliséus' szolgájának. (y) Hadd sirjak kefervesen Péterrel és Mária Magdalénával. (z) Világosítsd-meg az én femeimet, mint a' keresztán függő latornak, (a) hogy hajtsam-meg fivemnek térdeit előtted, mint Manasses.

- (l) Esa. 65: 24. (m) Solt. 145: 18. (n) Ján. 16: 23.
 (o) Luk. 11: 11. (p) 1 Mós. 8: 21. (q) 2 Mós. 28: 35
 (r) 1 Sám. 16: 28. (s) Solt. 42: 1. (t) Esa. 6: 6, 7.
 (u) Jér. 39: 1. (v) Ezék. 1: (x) 2 Kir. 6: 17. (y)
 Luk. 22: 62. (z) Luk. 23: 42. (a) Manafs. 11.

ses. (b) Nyisd-meg az én fivemet, mint Lidiának, (c) hogy minden ideig-való hafontalan dolgokat el-felejtsek az én imádságomban. Oh UR-am, minden fivének vizsgálója, ki a' fiveket és veséket próbálad, (d) tudod mély állhatatlan az Emberek' fivé és elméje! Sokkal ingadozóbb a' féltől hajtogattatott viznél. Oh erősítsd-meg az én áhítatofságomat, hogy annyi fok-félc gondolatok által ide's-tova ne fordittassék! Oh Te tarthatod tsendességben az én fivemnek hajótskáját, meg-erősítheted és fokkal jobban igazgathatod nálamnál! Kelj-fel UR-am, és fedd-meg a' félvézeket, és az én fivemnek háborgó tengerét, (e) hogy tsendes légyen, benned nyugodjék, Tégedet nézzen akadály nélkül, s veled egyesülve maradjon. Vigy engemet a' Léleknek púztájára, (f) a' hol semmit e' Világ felől ne halljak, és ne lássak, tsak Tégedet egyedül; hogy tsak Te egyedül beféllgethess velem; hogy Tégedet barátságosan tsokolgathassalak, és azt lenki ne lássa, s meg-ne útáltassam. (g) Ujtsad-meg az én fivemet, indulatimat és elmémet, Gyújtsad-meg én-bennem a' Te világodat, hogy világoskodjék bennem, hogy az én fivem égjen és gyúladozzon a' Te fzerelmedben és a' buzgósággban. Vedd-el a' kö fivét, (b) hogy a' Te Lelkednek lángját, fzerelmét, vigasztalását, és bátoroságos feleletit tapasztalhassam. Oh vedd-el Kegyelmed

által

- (b) Tsel. 16: 14. (c) Solt. 7: 10. (d) Jér. 17: 9, 10. (e) Mát. 8: 26. (f) Hóf. 2: 13. (g) Enck. 8: 1. (h) Ezék. 36: 26.

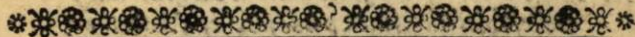
által mind azokat, a' mellyek az én buzgóságot akadályoztatják, akár e' világ, akár az én testemnek indulati légyenek azok: minémüek, bosszú-állás, türehetlenség, hihetlenség, kevélység, meg-békélhetlenség, meg-térhetetlenség. Foházkodjék a' Te Szent Lelked az én szívemben, kiáltson, esedezzek, könyörögjön, ditsérjen, hálákat adjon, bizonyítson, és az én Lelkemnek tanúbizonytságot adjon, az Isten' fiává való fogadtatásomról. (i) Gyűjtsa-meg az én hideg szívemet az ő Mennyei tüze által, azt melegítse-meg, és ki-mondhatatlan foházkodásokkal esedezzek én-érettem Isten előtt. Lakozzék a' Te Szent Lelked én-bennem, tégyen engemet Istennek szentségévé és templomává. (k) Töltsön-bé engemet Isteni szecrettel, világossággal, buzgósággal, Mennyei gondolatokkal, étellel, vigasztalással, erővel, örömmel és békefességgel. Tégye a' Te Szent Lelked az én szívemnek templomát, az Istenes buzgóságnak Mennyei templójával illatozóvá és kedves fagúvá! (l) Oh édes Atyám, egyesíts bennünket Szent Lelked által a' mi URunk Jéhus Kristussal, (m) hogy mi ő-benne, ő-általa, és ő-véle együtt imádkozhassunk, mint mi Fejünkkel. (n) Egyesíts Szent Lelked által minket minden hívökkel-is, és mind az egész Anyafentegyházzal; hogy mi az egész Anya-

(i) Róm. 8 : 16, 26. (k) I Kór. 3 : 16. (l) Jel. 5 : 8.

(m) Jan. 17 : 21. (n) Éjsf. 4 : 15.

Anyafentegyházzal, az egész Anyafentegyházért, és az Anyafentegyházban, mint a' Te Szentségedben imádkozzunk, és az UR JESUS KRISTUS' Nevében meghallgattasunk ;
A M E N.

M U T A T O T Á B L Á J A A'
R É S Z E K N E K :

	Levél
I. RÉL. Egynehány szép Régulai a' Keresztényi Életnek	I.
II. A' Békefességes-türésről, melly által minden Keresztet meg-gyöziünk, és a' meg-igért ditsőséget el-nyerjük.	14.
III. Indító okai a' Békefességes-türésnek, és hasznai a' Keresztnek.	25.
IV. Bizonytsági, Példái a' Békefességes-türésnek, és Vigasztalás.	33.
V. Az Istennek vigasztalása a' nyomorúságban, munkálodik szívünkben Békefességes-türést.	44.
VI. A' Kereszt' titkairól: és miképen vonatattunk az által Istenhez.	54.
VII. Miképen kell hordoznunk és a' Kristus által meg-gyöznünk a' nyomorúságot, és a' világtól- való meg-ütaltatást.	65.

MUTATO TÁBL:

- VIII. Nintsen olyan keferőség, mellyben az Isten nem rendelt volna vigasztalást, mint-hogy az Isten' vigasztalása mindenkor nagyobb a' mi nyomorúságinknál. - - - 75.
- IX. Az Isten' bibe nélkül való igazsága és igéreti, melly meg-nem tsalhat, munkálódjék a' mi szivünkben Békeféges-türést. - - - 86.
- X. Hogy a' Kereszt-viselés alatt a' Kristus' nagy Békeféges-türésének példáját, és a' következendő nagy jót nézzük, melly által minden Kereszt meg-könnyebbítettik. - - - 99.
- XI. Az hívő Léleknek Istennel, és az Hitnek az Isten' Irgalmasságával-való beszéllgetése. 105.
- XII. Fundamentoma és okai, hogy a' mi imádságinkat az Isten bizonyoson's kegyelmesen meg-bullgatja. - - - 116.

V É G E.

Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtára
Székelyudvarhely